Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

ROK XI. **NR. 3.**

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO WILEŃSKIEGO

WILNO, dnia 1 Marca 1934 r.

TREŚĆ:

ODEZWA

Kuratora Okręgu Szkolnego do Nauczycielstwa wszystkich szkół w Okręgu.

W dniu 19 marca Polska składa hołd Twórcy odrodzonego Państwa, Pierwszemu Marszałkowi Polski—Józefowi Piłsudskiemu, który wziął na siebie cały ciężar walki z niewolą w imię honoru wielomiljonowego narodu, objął promieniami swego ducha wszystkie dziedziny naszego bytu i skupia obecnie wysiłki wszystkich obywateli—bez różnicy wyznań i narodowości—w budowie Najjaśniejszej Rzeczypospolitej.

Nasza młodzież szkolna nazywa święto 19 marca dniem Imienin Ojczyzny. Pierwsze pokolenie nie znające niewoli, wychowywane w warunkach własnego państwa, w ten właśnie sposób określa wielkość i znaczenie pracy Najdostojniejszego Solenizanta, wyczuwając instynktem w każdej dziedzinie życia społeczno-państwowego, z którą się styka, tytaniczną moc Jego ducha i wszędzie widoczną potęgę Jego kierowniczej woli.

Wyczarowana z opatrznościowego posłannictwa Wodza nowa rzeczywistość polska jest najważniejszym czynnikiem wychowawczym. Z myślą o tem, składając wyrazy głębokiej wdzięczności naszemu Największemu Wychowawcy, dołóżmy starań w swej pracy, aby serca młodzieży wchłonęły niesfałszowaną prawdę o tem, jak z Jego nieustannych walk o ideał lepszego życia wyrasta na mocnych podwalinach potężny zrąb nowej państwowości polskiej, zabezpieczonej na ciosy losów wewnątrz męską karnością i poczuciem obowiązku, nazewnątrz zaś mocarstwową powagą i sprawiedliwym pokojem.

Niechaj Osoba Tego, który ukształtował drogi rozwojowe Polski współczesnej, kształtuje dusze i hartuje nadal dzielność podrastającego pokolenia dla dobra i chwały odrodzonej Ojczyzny!

Kurator Okręgu Szkolnego:

(—) K. Szelągowski.

21.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 21 listopada 1933 r. (Nr. I Pr. 4051/33)

o organizacji szkolnictwa zawodowego.

(Przedruk z Dz. Urz. M. W. R. i O. P. z dn. 30.XI.1933 r. Nr. 15 poz. 202).

Na podstawie art. 2 ust. 2 i art. 27, 28, 29, 31—35, 54, i 59 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 389) ustalam następującą organizację szkolnictwa zawodowego:

§ 1. Szkolnictwo zawodowe dzieli się na następujące działy, grupy i podgrupy:

Dział I — Szkolnictwo przemysłowe:

grupa 1 — górnicza:
podgrupy:
a. górnicza,
b. kopalnictwa naftowego.

grupa 2 — metalowa:
podgrupy:
a. hutnicza i odlewnicza,
b. ogólno-mechaniczna,
c. mechaniki drobnej,
d. grawerska,
e. jubilersko-złotnicza.

grupa 3 — elektryczna.

grupa 4 — drzewna;
podgrupy:
a. przemysłu leśnego,
b. stolarska,
c. kołodziejska,
d. bednarska,
e. koszykarska.

grupa 5 — garbarska:
podgrupy:
a. garbarsko-białoskórnicza i wyprawy futer,
b. farbowania i wykończania futer.

grupa 6 — włókiennicza:
podgrupy:
a. przędzalnicza,
b. tkacka,
c. koronkarsko-hafciarska,
d. dziewiarska,
e. farbiarsko-wykończalnicza.

grupa 7 — papiernicza.

grupa 8 — gumowa.

grupa 9 — mineralna:
podgrupy:
a. ceramiczna i szklana,
b. cementownicza i betoniarska,
c. wapiennicza.

grupa 10 — technologiczno-chemiczna.

grupy 11 — budownictwa i miernictwa:
podgrupy:
a. budownictwa naziemnego,
b. budownictwa drogowego (dróg lądowych i kolei),
c. budownictwa wodnego i meljoracji,
d. miernictwa.

grupa 12 — komunikacyjna:
podgrupy:
a. kierowców samochodowych,
b. maszynistów kolejowych,
c. żeglugi powietrznej,
d. żeglugi morskiej.

grupa 13 — spożywcza:
podgrupy:
a. cukrownicza,
b. młynarska,
c. piekarska,
d. cukiernicza,
e. przemysłu mięsnego,
f. przemysłu konserwowego,
g. przetworów mlecznych,

h. przemysłu fermentacyjnego (piwowarstwo, gorzelnictwo, fabrykacja win i miodów pitnych i t. p.).

grupa 14 — odzieżowa:
podgrupy:
a. obuwnicza,
b. krawiecka i bieliźniarska,
c. modniarska,
d. czapnicza,
e. gorseciarska,
f. krawaciarska,
g. rękawicznicza,
h. kuśnierska,
i. kapelusznicza.

grupa 15 — galanterji:
podgrupy:
a. galanterji skórzanej i rymarstwa,
b zabawkarska,
c. introligatorska,
d. tapicerska.

grupa 16 — poligraficzna:
podgrupy:
a. przemysłu graficznego,
b. fotograficzna,
c. kreślarsko - rysunkowa (kreślenie techniczne, rysunek odręczny, kaligrafja i t. p.).

grupa 17 — kinematograficzna.

grupa 18 — instrumentów muzycznych:
podgrupy:
a. lutnicza,
b. instrumentów dętych,
c. fortepianów i pianin.

grupa 19 — kosmetyczna:
podgrupy:
a. fryzjerska,
b. kosmetyczna.

Dział II — Szkolnictwo handlowe.

grupa 1 — kupiecka.

grupa 2 — administracyjno-handlowa.

Dział III — Szkolnictwo rolnicze.

grupa 1 — rolnicza:
podgrupy:
a. rolnicza,
b. gospodyń wiejskich.
grupa 2 — ogrodnicza.
grupa 3 — leśna.

Dział IV — Szkolnictwo gospodarstwa domowego.

grupa 1 — gospodarstw rodzinnych.
grupa 2 — gospodarstw zbiorowych:
podgrupy:
a. gospodarstw wychowawczo-społecznych,
b. hotelarska i gastronomiczna,
c. sanatoryjno-dietetyczna.

§ 2. Ze względów organizacyjnych, różne szkoły zawodowe mogą być łączone w jeden zakład naukowy pod ogólną nazwą: szkoła zawodowa. Obok tej nazwy będą wymienione nazwy poszczególnych szkół, objętych przez zakład.

DZIAŁ I. SZKOLNICTWO PRZEMYSŁOWE.

Grupa 1. Szkolnictwo Górnicze.

§ 3. Szkolnictwo górnicze obejmuje:
A. Szkoły i kursy górnicze.
B. Szkoły i kursy kopalnictwa naftowego.

A. SZKOŁY I KURSY GÓRNICZE.

§ 4. Będą organizowane następujące szkoły typu zasadniczego i kursy górnicze:

szkoły górnicze stopnia gimnazjalnego,
kursy z zakresu górnictwa.

Szkoły górnicze stopnia gimnazjalnego.

§ 5. 1. Szkoły górnicze stopnia gimnazjalnego noszą nazwę: gimnazja górnicze.

2. Zadaniem gimnazjów górniczych jest kształcenie dla górnictwa pracowników, którzyby, obok praktycznej znajomości robót górniczych, posiadali odpowiedni zasób wiadomości teoretyczno-zawodowych i ogólnych oraz byli przygotowani do pełnienia czynności sztygarów.

3. Gimnazja górnicze są czteroletnie.

4. Podbudową programową jest II szczebel programowy szkoły powszechnej.

5. Gimnazja górnicze nie przeprowadzają specjalizacji.

6. Ośrodkiem nauczania jest kopalnia. Podstawę programową tworzą: górnictwo węglowe z uwzględnieniem górnictwa innych krajowych minerałów, zasady mineralogji i geologji, maszynoznawstwo górnicze, elektrotechnika, podstawy miernictwa górniczego, rysunek techniczny, ustawodawstwo górnicze, organizacja kopalń pod względem technicznym oraz ratownictwo. Program uwzględnia w potrzebnym zakresie przeróbkę ciał kopalnianych, organizację kopalń pod względem administracyjnym oraz wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Pomiędzy drugą a trzecią klasą zorganizowana będzie dla uczniów roczna praktyka w kopalni, zastępująca praktykę przedszkolną.

8. Do gimnazjów górniczych przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia klasy VI szkoły powszechnej lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 16, a nie przekroczą 19 lat życia,

c. złożą egzamin wstępny w zakresie II szczebla programowego szkoły powszechnej z przedmiotów, określonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego,

d. posiadają odpowiedni rozwój fizyczny.

Kursy z zakresu górnictwa.

§ 6. Kursy z zakresu górnictwa przeznaczone są dla osób, specjalizujących się w pewnych jego działach. Zadania, czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb górnictwa.

B. SZKOŁY I KURSY KOPALNICTWA NAFTOWEGO.

§ 7. Będą organizowane następujące szkoły nadzorców i kursy kopalnictwa naftowego:

szkoły nadzorców wiertniczych,
kursy z zakresu wiertnictwa,
kursy dozorców w gazoliniarni,
kursy dozorców ruchu gazowego.

Szkoły nadzorców wiertniczych.

§ 8. 1. Zadaniem szkół nadzorców wiertniczych jest kształcenie dla przemysłu naftowego pracowników, którzyby posiadali wiadomości, niezbędne do pełnienia czynności nadzorców wiertniczych (wiertaczy).

2. Szkoły nadzorców wiertniczych są roczne lub dwuletnie; w szkołach dwuletnich ilość godzin nauki tygodniowej jest tak ograniczona, że umożliwia uczniom równoczesną pracę zarobkową.

3. Podbudową programową jest I szczebel programowy szkoły powszechnej.

4. Ośrodkiem nauczania jest kopalnia ropy. Podstawę programową tworzą: wiertnictwo, zasady maszynoznawstwa wiertniczego, meneralogji i geologji, rysunku technicznego oraz przepisy górniczo-policyjne. Program uwzględnia wiadomości pomocnicze ściśle związane z zawodem.

5. Przy szkołach tych będą organizowane internaty dla uczniów.

6. Do szkół nadzorców wiertniczych przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia klasy IV szkoły powszechnej III lub II stopnia, świadectwo ukończenia z wynikiem pomyślnym pierwszego roku nauki w klasie IV szkoły powszechnej I stopnia albo inne świadectwo uznane za równoważne,

b. odbyli co najmniej 3-letnią praktykę w kopalni ropy w tem przynajmniej 2 lata przy robotach wiertniczych,

c. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 21 lat życia,

d. złożą egzamin wstępny w zakresie I szczebla programowego szkoły powszechnej z przedmiotów, określonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Kursy kopalnictwa naftowego.

§ 9. Kursy z zakresu wiertnictwa przeznaczone są dla osób, specjalizujących się w pewnych jego działach. Zadania, czas trwania

i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb wiertnictwa.

§ 10. Zasady organizacji kursów dla dozorców w gazoliniarniach i dozorców ruchu gazowego oraz czas trwania tych kursów będą dostosowywane do potrzeb przemysłu naftowego.

Grupa 2. Szkolnictwo metalowe.

§ 11. Szkolnictwo metalowe obejmuje:

A. Szkoły i kursy hutnicze i odlewnicze.
B. „ „ „ ogólno-mechaniczne.
C. „ „ „ mechaniki drobnej.
D. „ „ „ grawerskie.
E. „ „ „ jubilersko-złotnicze.

A. SZKOŁY I KURSY HUTNICZE I ODLEWNICZE.

§ 12. Będą organizowane następujące szkoły typu zasadniczego oraz kursy hutnicze i odlewnicze:

szkoły hutnicze stopnia licealnego,
szkoły odlewnicze stopnia gimnazjalnego,
kursy z zakresu przemysłu hutniczego i przemysłu odlewniczego.

Szkoły hutnicze stopnia licealnego.

§ 13. 1. Szkoły hutnicze stopnia licealnego noszą nazwę: licea hutnicze.

2. Zadaniem liceów hutniczych jest kształcenie pracowników, którzyby, obok praktycznego przygotowania zawodowego, posiadali szerszy i głębszy zasób wiadomości teoretyczno-zawodowych i ogólnych oraz byli przygotowani do pracy przy organizowaniu przebiegu produkcji w przemyśle hutniczym.

3. Licea hutnicze są trzyletnie.

4. Podbudową programową jest gimnazjum ogólnokształcące.

5. Licea hutnicze nie przeprowadzają specjalizacji. Program uwzględnia zarówno wielkopiecownictwo, stalownictwo, walcownictwo (z kuźnictwem), jak i odlewnictwo.

6. Ośrodkiem nauczania jest huta. Podstawę programową tworzą: zajęcia praktyczne w hucie, technologja metali (ze szczególnem uwzględnieniem hutnictwa żelaza), materjałoznawstwo, maszynoznawstwo specjalne, rysunek techniczny oraz organizacja huty pod względem technicz-

nym. Program uwzględnia wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Celem umożliwienia praktycznego szkolenia uczniów, szkoły te będą zakładane przy odpowiednio zorganizowanych zakładach hutniczych.

8. Do liceów hutniczych przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. odbyli roczną zorganizowaną praktykę hutniczą lub warsztatowo-mechaniczną, bądź praktykę uznaną za równoznaczną,

c. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 17, a nie przekroczą 20 lat życia,

d. posiadają odpowiedni rozwój fizyczny.

Szkoły odlewnicze stopnia gimnazjalnego.

§ 14. 1. Szkoły odlewnicze stopnia gimnazjalnego noszą nazwę: gimnazja odlewnicze.

2. Zadaniem gimnazjów odlewniczych jest kształcenie dla przemysłu odlewniczego pracowników, którzyby byli usprawnieni w wykonywaniu robót formierskich lub modelarskich oraz posiadali odpowiedni zasób wiadomości teoretyczno-zawodowych i ogólnych.

3. Gimnazja odlewnicze są czteroletnie.

4. Podbudową programową jest II szczebel programowy szkoły powszechnej.

5. Program klasy I jest jednolity. Począwszy od klasy II wyodrębniają się wydziały:

a. formierski,

b. modelarski.

Gimnazja odlewnicze mogą też posiadać tylko jeden z wymienionych wydziałów.

6. a. Ośrodkiem nauczania wydziału formierskiego jest odlewnia. Podstawę programową tworzą: praktyczna nauka formierstwa i odlewnictwa, technologja metali (ze szczególnem uwzględnieniem odlewnictwa), materjałoznawstwo, maszynoznawstwo specjalne i rysunek zawodowy.

b. Ośrodkiem nauczania wydziału modelarskiego jest warsztat modelarski. Podstawę programową tworzą: praktyczna nauka modelarstwa, technologja drzewa, maszynoznawstwo specjalne, materjałoznawstwo, rysunek zawodowy.

c. Programy na obu wydziałach uwzględniają wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Przy szkołach tych istnieją zorganizowane dla celów praktycznego szkolenia uczniów szkolne warsztaty wytwórcze.

8. Do gimnazjów odlewniczych przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia klasy VI szkoły powszechnej lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 16, a nie przekroczą 19 lat życia,

c. złożą egzamin wstępny w zakresie II szczebla programowego szkoły powszechnej z przedmiotów, określonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego,

d. posiadają odpowiedni rozwój fizyczny.

Kursy z zakresu przemysłu hutniczego i przemysłu odlewniczego.

§ 15. Kursy z zakresu przemysłu hutniczego i z zakresu przemysłu odlewniczego przeznaczone są dla osób, specjalizujących się w pewnych działach tych przemysłów. Zadania, czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb hutnictwa i odlewnictwa.

B. SZKOŁY I KURSY OGÓLNO-MECHANICZNE.

§ 16. Będą organizowane następujące szkoły typu zasadniczego i kursy ogólno-mechaniczne przemysłu metalowego:

szkoły ogólno-mechaniczne stopnia niższego,

„ „ „ „ gimnazjalnego,

„ „ „ „ licealnego,

kursy z zakresu metalowego przemysłu mechanicznego.

Szkoły ogólno-mechaniczne stopnia niższego.

§ 17. 1. Szkoły ogólno-mechaniczne stopnia niższego noszą nazwę: szkoły mechaniczne.

2. Zadaniem szkół mechanicznych jest praktyczne kształcenie pracowników, którzyby byli usprawnieni w wykonywaniu robót ślusarskich i kowalskich w przemyśle metalowym i w innych dziedzinach życia gospodarczego.

3. Szkoły mechaniczne są trzyletnie.

4. Podbudową programową jest I szczebel programowy szkoły powszechnej.

5. Szkoły mechaniczne nie przeprowadzają specjalizacji. Program wszystkich klas uwzględnia w odpowiednim stopniu zarówno kowalstwo

i ślusarstwo, jak i obróbkę mechaniczną (głównie tokarstwo) i dostosowuje się do potrzeb i warunków regjonalnych.

6. Ośrodkiem nauczania jest warsztat ślusarsko-kowalski. Podstawę programową tworzy praktyczna nauka: ślusarstwa, kowalstwa, elementów obróbki mechanicznej (głównie tokarstwo) i obsługi prostych silników. Program uwzględnia w zakresie koniecznym dla zrozumienia typowych zjawisk, związanych z pracą rzemieślnika: technologję metali, maszynoznawstwo, materjałoznawstwo, rysunek zawodowy, organizację warsztatu ślusarskiego (pod względem technicznym, administracyjnym i handlowym) oraz wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Przy szkołach tych istnieją zorganizowane dla celów praktycznego szkolenia uczniów szkolne warsztaty wytwórcze.

8. Do szkół mechanicznych przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia klasy IV szkoły powszechnej III lub II stopnia, świadectwo ukończenia z wynikiem pomyślnym pierwszego roku nauki w klasie IV szkoły powszechnej I stopnia albo inne świadectwo uznane za równoważne,

b. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 14, a nie przekroczą 17 lat życia,

c. posiadają odpowiedni rozwój fizyczny.

Szkoły ogólno-mechaniczne stopnia gimnazjalnego.

§ 18. 1. Szkoły ogólno-mechaniczne stopnia gimnazjalnego noszą nazwę: gimnazja mechaniczne.

2. Zadaniem gimnazjów mechanicznych jest kształcenie dla przemysłu metalowego i innych dziedzin życia gospodarczego pracowników, którzyby byli usprawnieni w wykonywaniu robót kowalskich, ślusarskich lub tokarskich oraz posiadali odpowiedni zasób wiadomości teoretyczno-zawodowych i ogólnych.

3. Gimnazja mechaniczne są czteroletnie.

4. Podbudową programową jest II szczebel programowy szkoły powszechnej.

5. Program klas niższych uwzględnia w odpowiednim stopniu zarówno kowalstwo, ślusarstwo, jak i obróbkę mechaniczną (głównie tokarstwo). Program klas wyższych wyodrębnia kierunki:

a. obróbki mechanicznej (głównie tokarstwo) w klasie III i IV,

b. kowalski w klasie IV.

c. ślusarski w klasie IV.

Kierunek ślusarski w klasie IV może w poszczególnych szkołach

uwzględniać bądź ślusarstwo ogólne, bądź też wprowadzać uczniów w jedną ze specjalności, podyktowanych potrzebami życia, jak np. mechanikę samochodową, kolejową, obsługę silników.

Gimnazja mechaniczne mogą też uwzględniać tylko jeden z wymienionych kierunków.

6. Ośrodkiem nauczania jest warsztat mechaniczny. Podstawę programową tworzą: praktyczna nauka ślusarstwa, kowalstwa i obróbki mechanicznej (głównie tokarstwo), technologja metali, maszynoznawstwo i rysunek zawodowy. Program uwzględnia zasady organizacji zakładu mechanicznego (pod względem technicznym, handlowym i administracyjnym) oraz wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Przy szkołach tych istnieją zorganizowane dla celów praktycznego szkolenia uczniów szkolne warsztaty wytwórcze.

8. Do gimnazjów mechanicznych przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia klasy VI szkoły powszechnej lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 14, a nie przekroczą 17 lat życia,

c. złożą egzamin wstępny w zakresie II szczebla programowego szkoły powszechnej z przedmiotów, określonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego,

d. posiadają odpowiedni rozwój fizyczny.

Szkoły ogólno-mechaniczne stopnia licealnego.

§ 19. 1. Szkoły ogólno-mechaniczne stopnia licealnego noszą nazwę: licea mechaniczne.

2. Zadaniem liceów mechanicznych jest kształcenie pracowników, którzyby, obok praktycznego przygotowania zawodowego, posiadali szerszy i głębszy zasób wiadomości teoretyczno-zawodowych i ogólnych oraz byli przygotowani:

a. do pracy przy organizowaniu przebiegu produkcji w metalowym przemyśle mechanicznym,

b. do czynności konstruktorów w metalowym przemyśle mechanicznym lub też do czynności energetyków w różnych działach życia gospodarczego.

3. Licea mechaniczne są trzyletnie.

4. Podbudową programową jest gimnazjum ogólnokształcące.

5. Program klasy I jest jednolity. Począwszy od klasy II wyodrębniają się wydziały:

a. warsztatowy,

b. konstruktorsko-energetyczny; wydział ten może począwszy od klasy II lub III uwzględniać różne działy techniki np. technikę kolejową, okrętową, samochodową, samolotową i t. p.

Licea mechaniczne mogą też posiadać tylko jeden z wymienionych wydziałów.

6. a. Ośrodkiem nauczania wydziału warsztatowego jest mechaniczny warsztat wytwórczy. Podstawę programową tworzą: praktyczne zajęcia w warsztatach szkolnych, technologja metali (ze szczególnem uwględnieniem obróbki, konstruowania przyrządów obróbczych i łatwiejszych obrabiarek), kalkulacja warsztatowa, materjałoznawstwo i maszynoznawstwo, rysunek techniczny oraz organizacja przedsiębiorstw pod względem techniczym.

b. Ośrodkiem nauczania wydziału konstruktorsko-energetycznego są maszyny i silniki, urządzenia mechaniczne i ich eksploatacja. Podstawę programową tworzą: praktyczne zajęcia w warsztatach i pracowniach szkolnych, maszynoznawstwo, części maszyn, konstrukcje żelazne, technologja metali, materjałoznawstwo, elektrotechnika, termodynamika, hydraulika oraz rysunek techniczny.

c. Programy na obu wydziałach uwzględniają wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Przy szkołach tych istnieją zorganizowane dla celów praktycznego szkolenia uczniów szkolne warsztaty wytwórcze.

8. Do liceów mechanicznych przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. odbyli roczną zorganizowaną praktykę warsztatową lub praktykę uznaną za równoznaczną,

c. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 17, a nie przekroczą 20 lat życia.

Kursy z zakresu mechanicznego przemysłu metalowego.

§ 20. Kursy z zakresu mechanicznego przemysłu metalowego przeznaczone są dla osób, specjalizujących się w pewnych jego działach. Zadania, czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb metalowego przemysłu mechanicznego.

C. SZKOŁY I KURSY MECHANIKI DROBNEJ.

§ 21. Będą organizowane następujące szkoły typu zasadniczego i kursy mechaniki drobnej:

szkoły mechaniki drobnej stopnia gimnazjalnego,
kursy z zakresu mechaniki drobnej.

Szkoły mechaniki drobnej stopnia g mnazjalnego.

§ 22. 1. Szkoły mechaniki drobnej stopnia gimnazjalnego noszą nazwę: gimnazja mechaniki drobnej.

2. Zadaniem gimnazjów mechaniki drobnej jest kształcenie pracowników, którzyby byli usprawnieni w wykonywaniu robót w warsztacie drobnej mechaniki (precyzyjne aparaty i przyrządy, mechanizmy zegarowe, automaty i t. p.) i posiadali odpowiedni zasób wiadomości teoretyczno-zawodowych i ogólnych.

3. Gimnazja mechaniki drobnej są czteroletnie.

4. Podbudową programową jest II szczebel programowy szkoły powszechnej.

5. Program w pierwszych dwu klasach jest jednolity. W klasie III i IV wyodrębniają się wydziały:

a. ogólny,

b. zegarmistrzowstwa.

Gimnazja mechaniki drobnej mogą też posiadać tylko jeden z wymienionych wydziałów.

6. a. Ośrodkiem nauczania wydziału ogólnego jest warsztat mechaniki drobnej. Podstawę programową tworzą: praktyczna nauka obróbki materjałów i budowy typowych drobnych mechanizmów, materjałoznawstwo, rysunek zawodowy oraz organizacja zakładów drobnej mechaniki (pod względem technicznym, handlowym i administracyjnym).

b. Ośrodkiem nauczania wydziału zegarmistrzowstwa jest warsztat zegarmistrzowski. Podstawę programową tworzą: praktyczna nauka obróbki materjałów i budowy typowych mechanizmów zegarowych, materjałoznawstwo, rysunek zawodowy oraz organizacja zakładów zegarmistrzowskich (pod względem technicznym, handlowym i administracyjnym).

c. Programy na obu wydziałach uwzględniają wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Przy szkołach tych istnieją zorganizowane dla celów praktycznego szkolenia uczniów szkolne warsztaty wytwórcze.

8. Do gimnazjów mechaniki drobnej przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia klasy VI szkoły powszechnej lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 14, a nie przekroczą 17 lat życia,

c. złożą egzamin wstępny w zakresie II szczebla programowego szkoły powszechnej z przedmiotów, określonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Kursy z zakresu mechaniki drobnej.

§ 23. Kursy z zakresu mechaniki drobnej przeznaczone są dla osób, specjalizujących się w pewnych jej działach. Zadania, czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb przemysłu mechaniki drobnej.

D. SZKOŁY I KURSY GRAWERSKIE.

§ 24. Będą organizowane następujące szkoły typu zasadniczego kursy grawerskie:

szkoły grawerskie stopnia gimnazjalnego,

kursy z zakresu grawerstwa.

Szkoły grawerskie stopnia gimnazjalnego.

§ 25. 1. Szkoły grawerskie stopnia gimnazjalnego noszą nazwę: gimnazja grawerskie.

2. Zadaniem gimnazjów grawerskich jest kształcenie dla przemysłu grawerskiego pracowników, którzyby byli usprawnieni w wykonywaniu robót w zakresie wszystkich działów grawerstwa i posiadali odpowiedni zasób wiadomości teoretyczno-zawodowych i ogólnych.

3. Gimnazja grawerskie są czteroletnie.

4. Podbudową programową jest II szczebel programowy szkoły powszechnej.

5. Gimnazja grawerskie nie przeprowadzają specjalizacji.

6. Ośrodkiem nauczania jest warsztat grawerski. Podstawę programową tworzą: praktyczna nauka wszystkich działów grawerstwa, rysunek zawodowy wraz z kompozycją, materjałoznawstwo, maszynoznawstwo grawerskie, organizacja warsztatów grawerskich (pod względem technicznym, handlowym i administracyjnym). Program uwzględnia wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Przy szkołach tych istnieją zorganizowane dla celów praktycznego szkolenia uczniów szkolne warsztaty wytwórcze.

8. Do szkół grawerskich przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia klasy VI szkoły powszechnej lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 14, a nie przekroczą 17 lat życia,

c. złożą egzamin wstępny w zakresie drugiego szczebla programowego szkoły powszechnej z przedmiotów, określonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Kursy z zakresu grawerstwa.

§ 26. Kursy z zakresu grawerstwa przeznaczone są dla osób, specjalizujących się w tym zawodzie. Zadania, czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb grawerstwa.

E. SZKOŁY I KURSY JUBILERSKIE I ZŁOTNICZE.

§ 27. Będą organizowane następujące szkoły typu zasadniczego i kursy jubilerskie i złotnicze:

szkoły jubilersko-złotnicze stopnia gimnazjalnego,
kursy z zakresu jubilerstwa i złotnictwa.

Szkoły jubilersko-złotnicze stopnia gimnazjalnego.

§ 28. 1. Szkoły jubilersko-złotnicze stopnia gimnazjalnego noszą nazwę: gimnazja jubilersko-złotnicze.

2. Zadaniem gimnazjów jubilersko-złotniczych jest kształcenie dla przemysłu jubilerskiego i złotniczego pracowników, którzyby byli usprawnieni w wykonywaniu robót w zakresie jubilerstwa i złotnictwa oraz posiadali odpowiedni zasób wiadomości teoretyczno-zawodowych i ogólnych.

3. Gimnazja jubilersko-złotnicze są czteroletnie.

4. Podbudową programową jest II szczebel programowy szkoły powszechnej.

5. Gimnazja jubilersko-złotnicze nie przeprowadzają specjalizacji. Program uwzględnia w odpowiednim stopniu jubilerstwo i złotnictwo.

6. Ośrodkiem nauczania jest warsztat jubilersko-złotniczy. Podstawę programową tworzą: praktyczna nauka jubilerstwa i złotnictwa, rysunek zawodowy wraz z kompozycją, materjałoznawstwo, maszynoznawstwo specjalne, organizacja warsztatu jubilersko-złotniczego (pod względem technicznym, handlowym i administracyjnym). Program uwzględnia wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Przy szkołach tych istnieją zorganizowane dla celów praktycznego szkolenia uczniów szkolne warsztaty wytwórcze.

8. Do gimnazjów jubilersko-złotniczych przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia klasy VI szkoły powszechnej lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 14, a nie przekroczą 17 lat życia,

c. złożą egzamin wstępny w zakresie II szczebla programowego szkoły powszechnej z przedmiotów, określonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Kursy z zakresu jubilerstwa i złotnictwa.

§ 29. Kursy z zakresu jubilerstwa i złotnictwa przeznaczone są dla osób, specjalizujących się w tych zawodach. Zadania, czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb jubilerstwa i złotnictwa.

Grupa 3. Szkolnictwo elektryczne.

§ 30. Szkolnictwo elektryczne obejmuje szkoły i kursy elektryczne.

SZKOŁY I KURSY ELEKTRYCZNE.

§ 31. Będą organizowane następujące szkoły typu zasadniczego i kursy elektryczne:

szkoły elektryczne stopnia gimnazjalnego,
„ „ stopnia licealnego,
kursy z zakresu przemysłu elektrycznego.

Szkoły elektryczne stopnia gimnazjalnego.

§ 32. 1. Szkoły elektryczne stopnia gimnazjalnego noszą nazwę: gimnazja elektryczne.

2. Zadaniem gimnazjów elektrycznych jest kształcenie dla przemysłu elektrycznego oraz innych dziedzin życia gospodarczego pracowników, którzyby byli usprawnieni w wykonywaniu robót elektromonterskich oraz posiadali odpowiedni zasób wiadomości teoretyczno-zawodowych i ogólnych.

3. Gimnazja elektryczne są czteroletnie.

4. Podbudową programową jest II szczebel programowy szkoły powszechnej.

5. Program pierwszych trzech klas uwzględnia praktycznie i teoretycznie zagadnienia związane z elektrotechniką ogólną. Program klasy IV wyodrębnia kierunki:

a. techniki prądów silnych,

b. tele- i radjotechniki.

Gimnazja elektryczne mogą też wyodrębniać tylko jeden z wymienionych kierunków.

6. Ośrodkiem nauczania jest warsztat elektrotechniczny i instalacje elektryczne. Podstawę programową tworzą: praktyczna nauka elektromonterstwa (w warsztacie elektrotechnicznym i mechanicznym oraz w pracowniach), podstawy elektrotechniki, instalacje elektryczne, materjałoznawstwo elektrotechniczne, pomiary elektryczne, maszynoznawstwo elektryczne i ogólne oraz rysunek zawodowy. Program uwzględnia zasady organizacji zakładu elektrotechnicznego (pod względem technicznym, handlowym i administracyjnym) oraz wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Przy szkołach tych istnieją zorganizowane dla celów praktycznego szkolenia uczniów szkolne warsztaty elektrotechniczne.

8. Celem umożliwienia praktycznego szkolenia uczniów w zakresie instalacyj elektrycznych organizowana będzie w II i III klasie pozaszkolna praktyka instalacyjna, trwająca w każdej klasie po 2 miesiące. Rok szkolny w klasie II i III trwa 11 miesięcy.

9. Do gimnazjów elektrycznych przyjmuje się kandydatów, którzy:

a, przedstawią świadectwo ukończenia klasy VI szkoły powszechnej lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 14, a nie przekroczą 17 lat życia,

c. złożą egzamin wstępny w zakresie II szczebla programowego szkoły powszechnej z przedmiotów, określonych, przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Szkoły elektryczne stopnia licealnego.

§ 33. 1. Szkoły elektryczne stopnia licealnego noszą nazwę: licea elektryczne.

2. Zadaniem liceów elektrycznych jest kształcenie dla przemysłu elektrycznego oraz innych dziedzin życia gospodarczego pracowników, którzyby, obok praktycznego przygotowania zawodowego posiadali szerszy i głębszy zasób wiadomości teoretyczno-zawodowych i ogólnych oraz byli przygotowani do pełnienia czynności ruchowych, energetycznych i konstruktorskich w dziedzinie produkcji, instalacji i eksploatacji urządzeń elektrycznych.

3. Licea elektryczne są trzyletnie.

4. Podbudową programową jest gimnazjum ogólnokształcące.

5. Program klasy I jest jednolity. Począwszy od klasy II wyodrębniają się wydziały:

a. techniki prądów silnych,

b. tele-radjotechniki.

Licea elektryczne mogą też posiadać tylko jeden z wymienionych wydziałów.

6. Ośrodkiem nauczania są maszyny, aparaty i inne urządzenia, ich instalacja i eksploatacja. Podstawę programową tworzą: odpowiednie dla każdego wydziału praktyczne zajęcia w pracowniach szkolnych, w warsztacie elektrotechnicznym i mechanicznym, teorja elektrotechniki, miernictwo, maszyny i urządzenia elektryczne, materjałoznawstwo, rysunek techniczny. Program uwzględnia wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Przy szkołach tych istnieją zorganizowane dla celów praktycznego szkolenia uczniów szkolne warsztaty elektrotechniczne.

8. Do liceów elektrycznych przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. odbyli roczną zorganizowaną praktykę elektrotechniczną (instalacyjną albo eksploatacyjną) lub elektromechaniczną, bądź też praktykę uznaną za równoznaczną,

c. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 17, a nie przekroczą 20 lat życia.

Kursy z zakresu przemysłu elektrycznego.

§ 34. Kursy z zakresu przemysłu elektrycznego przeznaczone są dla osób, specjalizujących się w pewnych jego działach. Zadania, czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb przemysłu elektrycznego.

Grupa 4. Szkolnictwo drzewne.

§ 35. Szkolnictwo drzewne obejmuje:

A. Szkoły i kursy przemysłu leśnego.
B. Szkoły i kursy stolarskie.
C. Szkoły i kursy kołodziejskie.
D. Kursy bednarskie.
E. Kursy koszykarskie.

A. SZKOŁY I KURSY PRZEMYSŁU LEŚNEGO.

§ 36. Będą organizowane następujące szkoły typu zasadniczego i kursy przemysłu leśnego:

szkoły przemysłu leśnego stopnia licealnego,
kursy z zakresu przemysłu leśnego.

Szkoły przemysłu leśnego stopnia licealnego.

§ 37. 1. Szkoły przemysłu leśnego stopnia licealnego noszą nazwę: licea przemysłu leśnego.

2. Zadaniem liceów przemysłu leśnego jest kształcenie pracowników, którzyby, obok praktycznego przygotowania zawodowego, posiadali szerszy i głębszy zasób wiadomości teoretyczno-zawodowych i ogólnych oraz byli przygotowani do pracy przy organizowaniu przebiegu produkcji w przemyśle leśnym i eksploatacji lasów.

3. Licea przemysłu leśnego są trzyletnie.

4. Podbudową programową jest gimnazjum ogólnokształcące.

5. Licea przemysłu leśnego nie przeprowadzają specjalizacji.

6. Ośrodkiem nauczania jest zakład przemysłu leśnego i eksploatacje leśne. Podstawę programową tworzą: praktyczne zajęcia w warsztatach szkolnych i w lesie, technologja drzewa, materjałoznawstwo i maszynoznawstwo specjalne, rysunek techniczny, organizacja przedsiębiorstw przemysłu leśnego oraz eksploatacyj leśnych pod względem technicznym, administracyjnym i handlowym oraz nauka o rynku drzewnym. Program uwzględnia wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Celem umożliwienia praktycznego szkolenia uczniów, szkoły te będą zakładane przy odpowiednio zorganizowanych przedsiębiorstwach przemysłu leśnego, posiadających tereny leśne.

8. Do liceów przemysłu leśnego przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. odbyli roczną zorganizowaną praktykę w przedsiębiorstwach przemysłu leśnego lub praktykę uznaną za równoznaczną,

c. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 17, a nie przekroczą 20 lat życia.

Kursy z zakresu przemysłu leśnego.

§ 38. Będą organizowane kursy z zakresu przemysłu leśnego przeznaczone dla osób, specjalizujących się w pewnych jego działach. Za-

dania, czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb przemysłu leśnego.

B. SZKOŁY I KURSY STOLARSKIE.

§ 39. Będą organizowane następujące szkoły typu zasadniczego i kursy stolarskie:

szkoły stolarskie stopnia niższego,
„ „ „ gimnazjalnego,
kursy projektowania sprzętów,
„ z zakresu rzeźby w drzewie,
„ z zakresu przemysłu stolarskiego.

Szkoły stolarskie stopnia niższego.

§ 40. Szkoły stolarskie stopnia niższego noszą nazwę: szkoły stolarskie.

2. Zadaniem szkół stolarskich jest praktyczne kształcenie pracowników, którzyby byli usprawnieni w wykonywaniu robót stolarskich w przemyśle stolarskim oraz w innych dziedzinach życia gospodarczego.

3. Szkoły stolarskie są trzyletnie.

4. Podbudową programową jest I szczebel programowy szkoły powszechnej.

5. Szkoły te nie przeprowadzają specjalizacji; program ich dostosowuje się do potrzeb i warunków regjonalnych.

6. Ośrodkiem nauczania jest warsztat stolarski. Podstawę programową tworzy praktyczna nauka stolarstwa. Program uwzględnia w zakresie koniecznym dla zrozumienia typowych zjawisk związanych z pracą rzemieślnika: technologję drzewa, materjałoznawstwo i maszynoznawstwo specjalne, rysunek zawodowy, organizację warsztatu stolarskiego (pod względem technicznym, handlowym i administracyjnym) oraz wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Przy szkołach tych istnieją zorganizowane dla celów praktycznego szkolenia uczniów szkolne warsztaty wytwórcze.

8. Do szkół stolarskich przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia klasy IV szkoły powszechnej III lub II stopnia, świadectwo ukończenia z wynikiem pomyślnym pierwszego roku nauki w klasie IV szkoły powszechnej I stopnia albo inne świadectwa uznane za równoważne,

b. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 14, a nie przekroczą 17 lat życia,

c. posiadają odpowiedni rozwój fizyczny.

Szkoły stolarskie stopnia gimnazjalnego.

§ 41. 1. Szkoły stolarskie stopnia gimnazjalnego noszą nazwę: gimnazja stolarskie.

2. Zadaniem gimnazjów stolarskich jest kształcenie dla przemysłu stolarskiego oraz innych dziedzin życia gospodarczego pracowników, którzyby byli usprawnieni w wykonywaniu robót stolarskich oraz posiadali odpowiedni zasób wiadomości teoretyczno-zawodowych i ogólnych.

3. Gimnazja stolarskie są czteroletnie.

4. Podbudową programową jest II szczebel programowy szkoły powszechnej.

5. Szkoły te nie przeprowadzają specjalizacji.

6. Ośrodkiem nauczania jest warsztat stolarski. Podstawę programową tworzą: praktyczna nauka stolarstwa i elementów rzeźby w drzewie, technologja drzewa, materjałoznawstwo i maszynoznawstwo specjalne oraz rysunek zawodowy. Program uwzględnia elementy kołodziejstwa, zasady organizacji przedsiębiorstw stolarskich (pod względem technicznym, handlowym, i administracyjnym) oraz wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Przy szkołach tych istnieją zorganizowane dla celów praktycznego szkolenia uczniów szkolne warsztaty wytwórcze.

8. Do gimnazjów stolarskich przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia klasy VI szkoły powszechnej lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 14, a nie przekroczą 17 lat życia,

c. złożą egzamin wstępny w zakresie II szczebla programowego szkoły powszechnej z przedmiotów, określonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego,

d. posiadają odpowiedni rozwój fizyczny.

Kursy projektowania sprzętów.

§ 42. Kursy projektowania sprzętów przeznaczone są dla czeladników stolarskich, którzy ukończyli gimnazjum stolarskie i odbyli następnie trzyletnią praktykę zawodową. Zadaniem tych kursów jest przygotowanie pracowników do samodzielnej pracy w zakresie projektowania urządzeń wnętrz. Zasady organizacji i czas trwania tych kursów będą dostosowywane do potrzeb przemysłu stolarskiego.

Kursy z zakresu rzeźby w drzewie.

§ 43. Kursy z zakresu rzeźby w drzewie przeznaczone są dla osób, specjalizujących się w tym dziale pracy. Zasady organizacji i czas trwania tych kursów będą dostosowywane do potrzeb przemysłu drzewnego.

Kursy z zakresu przemysłu stolarskiego.

§ 44. Kursy z zakresu przemysłu stolarskiego przeznaczone są dla osób, specjalizujących się w pewnych jego działach. Zadania, czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb stolarstwa.

C. SZKOŁY I KURSY KOŁODZIEJSKIE.

§ 45. Będą organizowane następujące szkoły typu zasadniczego i kursy kołodziejskie:

szkoły kołodziejskie stopnia niższego,
kursy z zakresu kołodziejstwa.

Szkoły kołodziejskie stopnia niższego:

§ 46. 1. Szkoły kołodziejskie stopnia niższego noszą nazwę:-szkoły kołodziejskie.

2. Żadaniem szkół kołodziejskich jest praktyczne kształcenie pracowników, którzyby byli usprawnieni w wykonywaniu robót kołodziejskich w przemyśle kołodziejskim i w innych dziedzinach życia gospodarczego.

3. Szkoły kołodziejskie są trzyletnie.

4. Podbudową programową jest I szczebel programowy szkoły powszechnej.

5. Szkoły te nie przeprowadzają specjalizacji. Program ich dostosowuje się do potrzeb i warunków regjonalnych.

6. Ośrodkiem nauczania jest warsztat kołodziejski. Podstawę programową tworzy praktyczna nauka kołodziejstwa ze specjalnem uwzględnieniem budowy nadwozi pojazdów mechanicznych. Program uwzględnia w zakresie koniecznym dla zrozumienia typowych zjawisk, związanych z pracą rzemieślnika: technologję drzewa, materjałoznawstwo i maszynoznawstwo specjalne, konstrukcje kołodziejskie, rysunek zawodowy, organizację warsztatu kołodziejskiego (pod względem technicznym, handlowym i administracyjnym) oraz wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Przy szkołach tych istnieją zorganizowane dla celów praktycznego szkolenia uczniów szkolne warsztaty wytwórcze.

8. Do szkół kołodziejskich przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia klasy IV szkoły powszechnej III lub II stopnia, świadectwo ukończenia z pomyślnym wynikiem pierwszego roku nauki w klasie IV szkoły powszechnej I stopnia albo inne świadectwo uznane za równoważne,

b. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 14, a nie przekroczą 17 lat życia,

c. posiadają odpowiedni rozwój fizyczny.

Kursy z zakresu kołodziejstwa.

§ 47. Kursy z zakresu kołodziejstwa wraz z budową nadwozi przeznaczone są dla osób, specjalizujących się w tym zawodzie. Zadania czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb kołodziejstwa i przemysłu karoseryjnego.

D. KURSY BEDNARSKIE.

§ 48. Będą organizowane kursy z zakresu bednarstwa przeznaczone dla osób, specjalizujących się w tym zawodzie. Zadania, czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb bednarstwa.

E. KURSY KOSZYKARSKIE.

§ 49. Będą organizowane kursy z zakresu koszykarstwa przeznaczone dla osób, specjalizujących się w tym zawodzie. Zadania, czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb koszykarstwa.

Grupa 5. Szkolnictwo garbarskie.

§ 50. Szkolnictwo garbarskie obejmuje:

A. Szkoły i kursy garbarsko-białoskórnicze i wyprawy futer.
B. Kursy farbowania i wykończania futer.

A. SZKOŁY I KURSY GARBARSKO-BIAŁOSKÓRNICZE I WYPRAWY FUTER.

§ 51. Będą organizowane następujące szkoły typu zasadniczego i kursy garbarsko-białoskórnicze i wyprawy futer:

szkoły garbarsko-białoskórnicze i wyprawy futer stopnia licealnego,
kursy majstrów garbarskich,
kursy specjalne z zakresu garbarstwa, białoskórnictwa i wyprawy futer.

Szkoły garbarsko-białoskórnicze i wyprawy futer stopnia licealnego.

§ 52. 1. Szkoły garbarsko-białoskórnicze i wyprawy futer stopnia licealnego noszą nazwę: licea garbarskie.

2. Zadaniem liceów garbarskich jest kształcenie pracowników do pracy przy organizowaniu przebiegu produkcji w zakładach garbarskich, którzyby, obok praktycznego przygotowania zawodowego, posiadali szerszy i głębszy zasób wiadomości teoretyczno-zawodowych i ogólnych.

3. Licea garbarskie są trzyletnie.

4. Podbudową programową jest gimnazjum ogólnokształcące.

5. Szkoły te nie przeprowadzają specjalizacji.

6. Ośrodkiem nauczania jest zakład garbarski. Podstawę programową tworzą: praktyczne zajęcia w warsztatach i pracowniach szkolnych, technologja garbarstwa łącznie z białoskórnictwem i wyprawą futer, materjałoznawstwo i maszynoznawstwo garbarskie, farbiarstwo i wykończalnictwo skór, anatomja skóry i włosa, organizacja zakładów garbarskich pod względem technicznym. Program uwzględnia zasady farbowania i wykończania futer oraz wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Przy szkołach tych istnieją zorganizowane dla celów praktycznego szkolenia uczniów szkolne warsztaty wytwórcze.

8. Rok szkolny w klasie I i II trwa 11 miesięcy i będzie zorganizowany w sposób, umożliwiający uczniom odbycie w każdym roku szkolnym dwumiesięcznych zorganizowanych praktyk w zakładach garbarskich. Rok szkolny w klasie III trwa 10 miesięcy.

9. Do liceów garbarskich przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 16, a nie przekroczą 20 lat życia,

c. posiadają odpowiedni rozwój fizyczny.

Kursy majstrów garbarskich.

§ 53. Zadaniem kursów majstrów garbarskich jest kształcenie pracowników, którzyby, obok praktycznej znajomości zawodu, posiadali od-

powiedni zasób wiadomości teoretyczno-zawodowych i byli przygotowani do samodzielnego wykonywania czynności nadzorczych w garbarniach. Czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb przemysłu garbarskiego.

Kursy specjalne z zakresu garbarstwa, białoskórnictwa i wyprawy futer.

§ 54. Kursy specjalne z zakresu garbarstwa, białoskórnictwa i wyprawy futer przeznaczone są dla osób, specjalizujących się w pewnych działach tych przemysłów. Zadania, czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb wymienionych przemysłów.

B. KURSY FARBOWANIA I WYKOŃCZANIA FUTER.

§ 55. Będą organizowane kursy z zakresu farbowania i wykończania futer przeznaczone dla osób, specjalizujących się w tych zawodach. Zadania, czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb przemysłu futrzarskiego.

Grupa 6. Szkolnictwo włókiennicze.

§ 56. Szkolnictwo włókiennicze obejmuje:
A. Szkoły i kursy przędzalnicze.
B. „ „ tkackie.
C. „ „ koronkarsko-hafciarskie.
D. „ „ dziewiarskie.
E. „ „ farbiarsko-wykończalnicze.

A. SZKOŁY I KURSY PRZĘDZALNICZE.

§ 57. Będą organizowane następujące szkoły typu zasadniczego i kursy przędzalnicze:
szkoły przędzalnicze stopnia gimnazjalnego,
kursy z zakresu przemysłu przędzalniczego.

Szkoły przędzalnicze stopnia gimnazjalnego.

§ 58. 1. Szkoły przędzalnicze stopnia gimnazjalnego noszą nazwę: gimnazja przędzalnicze.

2. Zadaniem gimnazjów przędzalniczych jest kształcenie dla przemysłu włókienniczego pracowników, którzyby byli usprawnieni w wykonywaniu czynności przędzalniczych i posiadali odpowiedni zasób wiadomości teoretyczno-zawodowych i ogólnych.

3. Gimnazja przędzalnicze są czteroletnie.

4. Podbudową programową jest II szczebel programowy szkoły powszechnej.

5. Szkoły te nie przeprowadzają specjalizacji. Program uwzględnia przędzalnictwo wszelkich surowców włókienniczych i ich mieszanek, kładąc jednak nacisk na surowce, stosowane na danym terenie włókienniczym.

6. Ośrodkiem nauczania jest przędzalnia mechaniczna. Podstawę programową tworzą: praktyczna nauka przędzenia mechanicznego, nauka o surowcach, maszynach i wyrobach przędzalniczych. Program uwzględnia ćwiczenia ślusarsko-mechaniczne i wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Przy szkołach tych istnieją zorganizowane dla celów praktycznego szkolenia uczniów szkolne warsztaty wytwórcze.

8. Do gimnazjów przędzalniczych przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia klasy VI szkoły powszechnej lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 14, a nie przekroczą 17 lat życia,

c. złożą egzamin wstępny w zakresie II szczebla programowego szkoły powszechnej z przedmiotów, określonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego,

d. posiadają odpowiedni rozwój fizyczny.

Kursy z zakresu przemysłu przędzalniczego.

§. 59. Kursy z zakresu przemysłu przędzalniczego przeznaczone są dla osób, specjalizujących się w pewnych jego działach. Zadania, czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb przędzalnictwa.

B. SZKOŁY I KURSY TKACKIE.

§ 60. Będą organizowane następujące szkoły typu zasadniczego i kursy tkackie:

szkoły tkactwa ręcznego stopnia gimnazjalnego,
" " mechanicznego stopnia gimnazjalnego,
" " " " licealnego,
kursy z zakresu przemysłu tkackiego.

Szkoły tkactwa ręcznego stopnia gimnazjalnego.

§ 61. 1. Szkoły tkactwa ręcznego stopnia gimnazjalnego noszą nazwę: gimnazja tkactwa ręcznego.

2. Zadaniem gimnazjów tkactwa ręcznego jest kształcenie pracowników, którzyby byli usprawnieni w wykonywaniu robót, wchodzących w zakres ręcznego tkactwa artystycznego i posiadali odpowiedni zasób wiadomości teoretyczno-zawodowych i ogólnych.

3. Gimnazja tkactwa ręcznego są czteroletnie.

4. Podbudową programową jest II szczebel programowy szkoły powszechnej.

5. Szkoły te nie przeprowadzają specjalizacji. Program uwzględnia wszystkie działy tkactwa ręcznego.

6. Ośrodkiem nauczania jest ręczny warsztat tkacki. Podstawę programową tworzą: praktyczna nauka farbowania przędzy, urządzania krosien, tkania i wykończania tkanin, kompozycja, dekompozycja i rysunek zawodowy, nauka o surowcach, splotach, krosnach i wyrobach tkactwa ręcznego, organizacja warsztatu tkactwa ręcznego (pod względem technicznym, administracyjnym i handlowym). Program uwzględnia wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Przy szkołach tych istnieją zorganizowane dla celów praktycznego szkolenia uczniów szkolne warsztaty wytwórcze.

8. Do gimnazjów tkactwa ręcznego przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia klasy VI szkoły powszechnej lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 14, a nie przekroczą 17 lat życia,

c. złożą egzamin wstępny w zakresie II szczebla programowego szkoły powszechnej z przedmiotów, określonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Szkoły tkactwa mechanicznego stopnia gimnazjalnego.

§ 62. 1. Szkoły tkactwa mechanicznego stopnia gimnazjalnego noszą nazwę: gimnazja tkactwa mechanicznego.

2. Zadaniem gimnazjów tkactwa mechanicznego jest kształcenie dla przemysłu włókienniczego pracowników, którzyby byli usprawnieni w wykonywaniu czynności tkackich i posiadali odpowiedni zasób wiadomości teoretyczno-zawodowych i ogólnych.

3. Gimnazja tkackie są czteroletnie.

4. Podbudową programową jest II szczebel programowy szkoły powszechnej.

5. Szkoły te nie przeprowadzają specjalizacji. Program uwzględnia tkactwo mechaniczne i, w niezbędnym zakresie, tkactwo ręczne oraz do-

stosowuje się do potrzeb danego terenu włókienniczego, obejmując ważniejsze surowce, typowe techniki, maszyny tkackie i tkaniny.

6. Ośrodkiem nauczania jest tkalnia mechaniczna. Podstawę programową tworzą: praktyczna nauka tkania mechanicznego, nauka o surowcach, maszynach, splotach i wyrobach tkackich, rysunek zawodowy i dekompozycja. Program uwzględnia ćwiczenia ślusarsko-mechaniczne oraz wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Przy szkołach tych istnieją zorganizowane dla celów praktycznego szkolenia uczniów szkolne warsztaty wytwórcze.

8. Do gimnazjów tkactwa mechanicznego przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia klasy VI szkoły powszechnej lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 14, a nie przekroczą 17 lat życia,

c. złożą egzamin wstępny w zakresie II szczebla programowego szkoły powszechnej z przedmiotów, określonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Szkoły tkactwa mechanicznego stopnia licealnego.

§ 63. 1. Szkoły tkactwa mechanicznego stopnia licealnego noszą nazwę: licea tkactwa mechanicznego.

2. Zadaniem liceów tkactwa mechanicznego jest kształcenie pracowników do pracy przy organizowaniu przebiegu produkcji w fabrykach tkackich, którzyby, obok praktycznego przygotowania zawodowego, posiadali szerszy i głębszy zasób wiadomości teoretyczno-zawodowych i ogólnych.

3. Licea tkackie są trzyletnie.

4. Podbudową programową jest gimnazjum ogólnokształcące.

5. Szkoły te nie przeprowadzają specjalizacji. Program uwzględnia tkactwo mechaniczne i, w niezbędnym zakresie, tkactwo ręczne, obejmując ważniejsze surowce, typowe techniki i maszyny tkackie oraz typowe tkaniny.

6. Ośrodkiem nauczania jest tkalnia mechaniczna. Podstawę programową tworzą: praktyczne zajęcia w szkolnych warsztatach tkackich, nauka o surowcach, maszynach, splotach i wyrobach tkackich, kompozycja, dekompozycja i rysunek zawodowy, organizacja tkalni pod względem technicznym, podstawy technologji przędzalnictwa i dziewiarstwa. Program uwzględnia ćwiczenia ślusarsko-mechaniczne, elementy farbiar-

stwa i wykończalnictwa oraz wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Przy szkołach tych istnieją zorganizowane dla celów praktycznego szkolenia uczniów szkolne warsztaty wytwórcze.

8. Do liceów tkactwa mechanicznego przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. Odbyli roczną zorganizowaną praktykę tkacką w przemyśle, bądź praktykę uznaną za równoznaczną,

c. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 17, a nie przekroczą 20 lat życia.

Kursy z zakresu przemysłu tkackiego.

§ 64. Kursy z zakresu tkactwa ręcznego lub mechanicznego przeznaczone są dla osób, specjalizujących się w pewnych działach tego przemysłu. Zadania, czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb przemysłu tkackiego.

C. SZKOŁY I KURSY KORONKARSKO-HAFCIARSKIE.

§ 65. Będą organizowane następujące szkoły typu zasadniczego i kursy koronkarsko-hafciarskie:

szkoły koronkarsko-hafciarskie stopnia gimnazjalnego,
kursy z zakresu koronkarstwa i hafciarstwa.

Szkoły koronkarsko-hafciarskie stopnia gimnazjalnego.

§ 66. 1. Szkoły koronkarsko-hafciarskie stopnia gimnazjalnego noszą nazwę: gimnazja koronkarsko-hafciarskie.

2. Zadaniem gimnazjów koronkarsko-hafciarskich jest kształcenie pracownic, któreby były usprawnione w wykonywaniu ręcznych robót koronkarskich i hafciarskich oraz posiadały odpowiedni zasób wiadomości teoretyczno-zawodowych i ogólnych.

3. Gimnazja koronkarsko-hafciarskie są czteroletnie.

4. Podbudową programową jest II szczebel programowy szkoły powszechnej.

5. Szkoły te nie przeprowadzają specjalizacji. Program uwględnia w odpowiednim stopniu wszelkie techniki koronkarstwa i hafciarstwa.

6. Ośrodkiem nauczania jest ręczny warsztat koronkarsko-hafciarski. Podstawę programową tworzą: praktyczna nauka technik koronkar-

skich i hafciarskich, nauka rysunku zawodowego wraz z kompozycją, materjałoznawstwo, organizacja warsztatu koronkarsko-hafciarskiego (pod względem technicznym, administracyjnym i handlowym). Program uwzględnia wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Przy szkołach tych istnieją zorganizowane dla celów praktycznego szkolenia uczenic szkolne pracownie wytwórcze.

8. Do gimnazjów koronkarsko-hafciarskich przyjmuje się kandydatki, które:

a. przedstawią świadectwo ukończenia klasy VI szkoły powszechnej lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 13, a nie przekroczą 17 lat życia,

c. złożą egramin wstępny w zakresie II szczebla programowego szkoły powszechnej z przedmiotów, określonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Kursy z zakresu koronkarstwa i hafciarstwa.

§ 67. Kursy z zakresu koronkarstwa i hafciarstwa ręcznego lub mechanicznego przezaczone są dla osób, specjalizujących się w tych zawodach. Zadania, czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb koronkarstwa i hafciarstwa.

D. SZKOŁY I KURSY DZIEWIARSKIE.

§ 68. Będą organizowane następujące szkoły typu zasadniczego, szkoły przysposobienia oraz kursy dziewiarskie;

szkoły dziewiarskie stopnia gimnazjalnego,
„ przysposobienia dziewiarskiego,
„ z zakresu przemysłu dziewiarskiego.

Szkoły dziewiarskie stopnia gimnazjalnego.

§ 69. 1. Szkoły dziewiarskie stopnia gimnazjalnego noszą nazwę gimnazja dziewiarskie.

2. Zadaniem gimnazjów dziewiarskich jest kształcenie dla przemysłu dziewiarskiego pracowników, którzyby byli usprawnieni w wykonywaniu robót dziewiarskich i posiadali odpowiedni zasób wiadomości teoretyczno-zawodowych i ogólnych.

3. Gimnazja dziewiarskie są czteroletnie.

4. Podbudową programową jest II szczebel programowy szkoły powszechnej.

5. Szkoły te nie przeprowadzają specjalizacji.

6. Ośrodkiem nauczania jest warsztat dziewiarski. Podstawę programową tworzą: praktyczna nauka dziania, wykończania i konfekcjonowania, nauka o surowcach, maszynach, splotach i wyrobach dziewiarskich, kompozycja, dekompozycja oraz rysunek zawodowy. Program uwzględnia wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Przy szkołach tych istnieją zorganizowane dla celów praktycznego szkolenia uczniów szkolne warsztaty wytwórcze.

8. Do gimnazjów dziewiarskich przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia klasy VI szkoły powszechnej lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 14, a nie przekroczą 17 lat życia,

c. złożą egzamin wstępny w zakresie II szczebla programowego szkoły powszechnej z przedmiotów, określonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Szkoły przysposobienia dziewiarskiego.

§ 70. 1. Zadaniem szkół przysposobienia dziewiarskiego jest danie młodzieży praktycznego przygotowania do wykonywania podstawowych robót w zakresie dziewiarstwa mechanicznego.

2. Szkoły przysposobienia dziewiarskiego są roczne.

3. Podbudową programową jest I szczebel programowy szkoły powszechnej.

4. Ośrodkiem nauczania jest zakład dziewiarski. Podstawę programową tworzy praktyczna nauka w zakresie: dziania, wykończania i konfekcjonowania, elementów technologji dziewiarskiej, rysunku zawodowego i materjałoznawstwa. Program uwzględnia wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

5. Przy szkołach tych istnieją zorganizowane dla celów praktycznego szkolenia uczniów szkolne warsztaty wytwórcze.

6. Do szkół przysposobienia dziewiarskiego przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia szkoły powszechnej I stopnia lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. nie przekroczą w danym roku kalendarzowym 18 lat życia.

Kursy z zakresu przemysłu dziewiarskiego.

§ 71. Kursy z zakresu przemysłu dziewiarskiego przeznaczone są dla osób, specjalizujących się w pewnych jego działach. Zadania, czas

trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb przemysłu dziewiarskiego.

E. SZKOŁY I KURSY FARBIARSKO-WYKOŃCZALNICZE.

§ 72. Będą organizowane następujące szkoły typu zasadniczego i kursy farbiarsko-wykończalnicze:

szkoły farbiarsko-wykończalnicze stopnia gimnazjalnego,
szkoły farbiarsko-wykończalnicze stopnia licealnego,
kursy z zakresu przemysłu farbiarsko-wykończalniczego.

Szkoły farbiarsko-wykończalnicze stopnia gimnazjalnego.

§ 73. 1. Szkoły farbiarsko - wykończalnicze stopnia gimnazjalnego noszą nazwę: gimnazja farbiarsko-wykończalnicze.

2. Zadaniem gimnazjów farbiarsko wykończalniczych jest kształcenie dla przemysłu włókienniczego pracowników, którzyby byli usprawnieni w wykonywaniu czynności farbiarskich i wykończalniczych oraz posiadali odpowiedni zasób wiadomości teoretyczno-zawodowych i ogólnych.

3. Gimnazja farbiarsko-wykończalnicze są czteroletnie.

4. Podbudową programową jest II szczebel programowy szkoły powszechnej.

5. Szkoły te nie przeprowadzają specjalizacji. Program uwzględnia wszystkie ważniejsze techniki farbowania i wykończania.

6. Ośrodkiem nauczania jest farbiarnia i wykończalnia. Podstawę programową tworzą: praktyczna nauka farbowania i wykończania, ćwiczenia w pracowniach szkolnych, technologja farbiarstwa i wykończalnictwa, nauka o maszynach i urządzeniach farbiarskich i wykończalniczych oraz nauka o towarach włókienniczych. Program uwzględnia wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Przy szkołach tych istnieją zorganizowane dla celów praktycznego szkolenia uczniów szkolne warsztaty wytwórcze.

8. Do gimnazjów farbiarsko-wykończalniczych przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia klasy VI szkoły powszechnej lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 14, a nie przekroczą 17 lat życia,

c. złożą egzamin wstępny w zakresie II szczebla programowego

szkoły powszechnej z przedmiotów, określonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

d. posiadają odpowiedni rozwój fizyczny.

Szkoły farbiarsko-wykończalnicze stopnia licealnego.

§ 74. 1. Szkoły farbiarsko-wykończalnicze stopnia licealnego noszą nazwę: licea farbiarsko-wykończalnicze.

2. Zadaniem liceów farbiarsko-wykończalniczych jest kształcenie pracowników do pracy przy organizowaniu przebiegu produkcji w przedsiębiorstwach farbiarskich i wykończalniczych, którzyby, obok praktycznego przygotowania zawodowego, posiadali szerszy i głębszy zasób wiadomości teoretyczno-zawodowych i ogólnych.

3. Licea farbiarsko-wykończalnicze są trzyletnie.

4. Podbudową programową jest gimnazjum ogólnokształcące.

5. Szkoły te nie przeprowadzają specjalizacji. Program uwzględnia wszystkie ważniejsze techniki farbowania i wykończania, traktując szerzej ich stronę chemiczną.

6. Ośrodkiem nauczania jest farbiarnia i wykończalnia. Podstawę programową tworzą: praktyczne zajęcia w warsztatach i pracowniach szkolnych, chemja ogólna i stosowana, technologja farbiarsko-wykończalnicza, nauka o maszynach i urządzeniach farbiarskich i wykończalniczych oraz o towarach włókienniczych, organizacja techniczna farbiarni i wykończalni. Program uwzględnia wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Przy szkołach tych istnieją zorganizowane dla celów praktycznego szkolenia uczniów szkolne warsztaty wytwórcze.

8. Do liceów farbiarsko-wykończalniczych przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. odbyli roczną zorganizowaną praktykę w farbiarni lub wykończalni, bądź praktykę uznaną za równoznaczną,

c. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 17, a nie przekroczą 20 lat życia.

Kursy z zakresu przemysłu farbiarsko-wykończalniczego.

§ 75. Kursy z zakresu przemysłu farbiarsko-wykończalniczego przeznaczone są dla osób, specjalizujących się w pewnych jego działach

Zadania, czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb przemysłu farbiarsko-wykończalniczego.

Grupa 7. Szkolnictwo papiernicze.

§ 76. Szkolnictwo papiernicze obejmuje kursy z zakresu przemysłu papierniczego.

§ 77. Będą organizowane następujące kursy z zakresu przemysłu papierniczego:

kursy ogólno-papiernicze,
„ dla maszynistów papierniczych,
„ dla mielarzy papierniczych,
„ specjalne z zakresu papiernictwa.

§ 78. 1. Zadaniem kursów ogólno-papierniczych jest kształcenie pracowników, którzyby byli przygotowani do pracy przy organizowaniu przebiegu produkcji w przemyśle papierniczym i posiadali szerszą i głębszą praktyczną i teoretyczną znajomość zawodu.

2. Zadaniem kursów dla maszynistów papierniczych jest kształcenie pracowników, którzyby posiadali, obok praktycznej znajomości działania i obsługi maszyny papierniczej, niezbędny zasób wiadomości z zakresu papiernictwa oraz byli przygotowani do wykonywania czynności maszynistów papierniczych.

3. Zadaniem kursów dla mielarzy papierniczych jest kształcenie pracowników, którzyby posiadali niezbędny zasób wiadomości praktycznych z zakresu papiernictwa i byli przygotowani do wykonywania czynności mielarzy papierniczych.

4. Zadaniem kursów specjalnych z zakresu papiernictwa jest rozszerzenie i pogłębienie praktycznej i teoretycznej znajomości zawodu, posiadanej przez różne kategorje pracowników tego przemysłu.

§ 79. Czas trwania wyżej wymienionych kursów i zasady ich organizacji będą dostosowywane do potrzeb przemysłu papierniczego.

Grupa 8. Szkolnictwo przemysłu gumowego.

§ 80. Szkolnictwo przemysłu gumowego obejmuje kursy z zakresu przemysłu gumowego.

§ 81. Będą organizowane następujące kursy z zakresu przemysłu gumowego:

kursy gumowe ogólne,
„ „ specjalne.

§ 82. 1. Zadaniem kursów gumowych ogólnych jest kształcenie pracowników, którzyby byli przygotowani do pracy przy organizowaniu przebiegu produkcji w przemyśle gumowym i posiadali szerszą i głębszą praktyczną i teoretyczną znajomość zawodu.

2. Zadaniem kursów gumowych specjalnych jest uzupełnienie praktycznej i teoretycznej znajomości zawodu, posiadanej przez różne kategorje pracowników przemysłu gumowego.

§ 83. Czas trwania wyżej wymienionych kursów i zasady ich organizacji będą dostosowywane do potrzeb przemysłu gumowego.

Grupa 9. Szkolnictwo mineralne.

§ 84. Szkolnictwo mineralne obejmuje:

A. Szkoły i kursy ceramiczne i szklane.

B. Kursy cementownicze i betoniarskie.

C. Kursy wapiennicze.

A. SZKOŁY I KURSY CERAMICZNE I SZKLANE.

§ 85. Będą organizowane następujące szkoły typu zasadniczego kursy ceramiczne i szklane:

szkoły ceramiczno-szklane stopnia licealnego,

kursy z zakresu przemysłu ceramicznego i przemysłu szklanego.

Szkoły ceramiczno-szklane stopnia licealnego.

§ 86. 1. Szkoły ceramiczno-szklane stopnia licealnego noszą nazwę licea ceramiczno-szklane.

2. Zadaniem liceów ceramiczno-szklanych jest kształcenie pracowników do pracy przy organizowaniu przebiegu produkcji w przemyśle ceramicznym i szklanym, którzyby, obok praktycznego przygotowania zawodowego, posiadali szerszy i głębszy zasób wiadomości teoretyczno-zawodowych i ogólnych.

3. Licea ceramiczno-szklane są trzyletnie.

4. Podbudową programową jest gimnazjum ogólnokształcące.

5. Program klasy I i II jest jednolity i uwzględnia w odpowiednim stopniu technologję ceramiki i szkła, kładąc specjalny nacisk na ceramikę budowlaną. Program klasy III wyodrębnia kierunki:

a. ceramiczny,

b. szklany.

Licea ceramiczno-szklane mogą też posiadać tylko jeden z wymienionych kierunków.

6. Ośrodkiem nauczania jest zakład ceramiczny i szklany. Podstawę programową tworzą: praktyczne zajęcia w pracowniach szkolnych, technologja ceramiki i szkła, materjałoznawstwo i maszynoznawstwo specjalne, chemja stosowana oraz organizacja przedsiębiorstw pod względem technicznym. Program uwzględnia wiadomości pomocnicze ściśle związane z bezpośrednio niezwiązane z zawodem. W trzecim roku nauczania, w związku i wyodrębnieniem kierunków, pcgłębia się w podstawie programowej odpowiednie dla danego kierunku zajęcia praktyczne i wiadomości teoretyczne.

7. Rok szkolny w klasie I i II trwa 11 miesięcy i będzie zcrganizowany w sposób umożliwiający uczniom odbycie w każdym roku szkolnym dwumiesięcznych zorganizowanych praktyk w przedsiębiorstwach ceramicznych lub szklanych. Rok szkolny w klasie III trwa 10 miesięcy.

8. Do liceów ceramiczne-szklanych przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 16, a nie przekroczą 20 lat życia.

Kursy z zakresu przemysłu ceramicznego i z zakresu przemysłu szklanego.

§ 87. Kursy z zakresu przemysłu ceramicznego i z zakresu przemysłu szklanego przeznaczone są dla osób, specjalizujących się w pewnych działach tych przemysłów. Zadania, czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb tych przemysłów.

B. KURSY CEMENTOWNICZE I BETONIARSKIE.

§ 88. Będą organizowane kursy z zakresu przemysłu cementowego przeznaczone dla osób, specjalizujących się w pewnych działach tego przemysłu. Zadania, czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb przemysłu cementowego.

§ 89. Będą organizowane kursy dla majstrów betoniarskich prowadzących betoniarnie. Czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb przemysłu betoniarskiego.

C. KURSY WAPIENNICZE.

§ 90. Będą organizowane kursy dla piecowych wapienniczych. Czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb przemysłu wapienniczego.

Grupa 10. Szkolnictwo technologiczno-chemiczne.

§ 91. Szkolnictwo technologiczno - chemiczne obejmuje szkoły i kursy technologiczno-chemiczne.

SZKOŁY I KURSY TECHNOLOGICZNO-CHEMICZNE.

§ 92. Będą organizowane następujące szkoły typu zasadniczego i kursy technologiczno-chemiczne:

szkoły technologiczno-chemiczne stopnia licealnego,
kursy majstrów przemysłu chemicznego,
„ specjalne z zakresu przemysłu chemicznego.

Szkoły technologiczno-chemiczne stopnia licealnego.

§ 93. 1. Szkoły technologiczno-chemiczne stopnia licealnego noszą nazwę: licea technologiczno-chemiczne.

2. Zadaniem liceów technologiczno - chemicznych jest kształcenie pracowników do pracy przy organizowaniu przebiegu produkcji i do pracy w laboratorjach przemysłu chemicznego, którzyby, obok praktycznego przygotowania zawodowego, posiadali szerszy i głębszy zasób wiadomości teoretyczno-zawodowych i ogólnych.

3. Licea technologiczno-chemiczne są trzyletnie.

4. Podbudową programową jest gimnazjum ogólnokształcące.

5. Program pierwszych dwu klas jest jednolity. Program klasy III wyodrębnia kierunki:

a. organiczny,

b. nieorganiczny.

Kierunek organiczny jak i nieorganiczny może w poszczególnych szkołach traktować szerzej gałęzie przemysłu chemicznego, zapewniające absolwentom szkoły możność zatrudnienia (cukrownictwo, gazownictwo i t. p.).

6. Ośrodkiem nauczania jest zakład przemysłu chemicznego. Podstawę programową tworzą: praktyczne zajęcia w pracowniach szkolnych, chemja ogólna organiczna i nieorganiczna, technologja chemiczna organiczna i nieorganiczna, towaroznawstwo ogólne i specjalne, technika cieplna i elektrotechnika oraz organizacja przedsiębiorstw chemicznych pod względem technicznym. W trzecim roku nauczania, w związku z wyodrębnieniem kierunków, pogłębia się w podstawie programowej odpowiednie dla danego kierunku zajęcia praktyczne i wiadomości teoretyczne. Program uwzględnia wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Rok szkolny w klasie I i II trwa 11 miesięcy i będzie zorganizowany w sposób, umożliwiający uczniom odbycie w każdym roku szkolnym dwumiesięcznych zorganizowanych praktyk w zakładach przemysłu chemicznego. Rok szkolny w klasie III trwa 10 miesięcy.

8. Do liceów technologiczno-chemicznych przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 16, a nie przekroczą 20 lat życia.

Kursy majstrów przemysłu chemicznego.

§ 94. Zadaniem kursów majstrów przemysłu chemicznego jest kształcenie pracowników, którzyby, obok praktycznej znajomości zawodu, posiadali odpowiedni zasób wiadomości teoretyczno-zawodowych i byli przygotowani do samodzielnego wykonywania czynności nadzorczych w fabrykach przemysłu chemicznego. Czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb przemysłu chemicznego.

Kursy specjalne z zakresu przemysłu chemicznego

§ 95. Kursy specjalne z zakresu przemysłu chemicznego przeznaczone są dla osób, specjalizujących się w pewnych jego działach. Zadania, czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb przemysłu chemicznego.

Grupa 11. Szkolnictwo budowlane i miernicze.

§ 96. Szkolnictwo budowlane i miernicze obejmuje:
A. Szkoły i kursy budownictwa naziemnego.
B. „ „ „ budownictwa drogowego.
C. „ „ „ wodno-meljoracyjne.
D. „ „ „ miernicze.

A. SZKOŁY I KURSY BUDOWNICTWA NAZIEMNEGO.

§ 97. Będą organizowane następujące szkoły typu zasadniczego i kursy budownictwa naziemnego:
szkoły budownictwa naziemnego stopnia licealnego,
kursy z zakresu budownictwa naziemnego.

Szkoły budownictwa naziemnego stopnia licealnego.

§ 98. 1. Szkoły budownictwa naziemnego stopnia licealnego noszą nazwę: licea budowlane.

2. Zadaniem liceów budowlanych jest kształcenie pracowników, którzyby, obok praktycznego przygotowania zawodowego, posiadali szerszy i głębszy zasób wiadomości teorotyczno-zawodowych i ogólnych oraz byli przygotowani do pracy przy organizowaniu i prowadzeniu robót budowlanych i wykonywaniu czynności konstruktorskich.

3. Licea budowlane są trzyletnie.

4. Podbudową programową jest gimnazjum ogólnokształcące.

5. Szkoły te nie przeprowadzają specjalizacji.

6. Ośrodkiem nauczania jest budowa, jej organizacja i prowadzenie robót. Podstawę programową tworzą: ustroje budowlane z rysunkiem technicznym i projektowaniem części budowy oraz mniejszych lub łatwiejszych konstrukcyjnie budynków, materjałoznawstwo i maszynoznawstwo budowlane, technika wykonywania robót budowlanych, organizacja robót pod względem technicznym, handlowym i administracyjnym oraz kosztorysowanie. Program uwzględnia zajęcia praktyczne w pracowniach szkolnych oraz wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednie niezwiązane z zawodem.

7. Rok szkolny w I i II klasie trwa po 11 miesięcy, z których przeznacza się w klasie I dwa miesiące, w klasie zaś II trzy miesiące na zorganizowane praktyki na budowie. Trzeci rok szkolny trwa 10 miesięcy.

8. Do liceów budowlanych przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. odbyli dwumiesięczną zorganizowaną praktykę na budowie,

c. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 16, a nie przekroczą 20 lat życia,

d. posiadają odpowiedni rozwój fizyczny.

Kursy z zakresu budownictwa naziemnego.

§ 99. Kursy z zakresu budownictwa naziemnego przeznaczone są dla osób, specjalizujących się w pewnych jego działach. Zadania, czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb budownictwa naziemnego.

B. SZKOŁY I KURSY BUDOWNICTWA DROGOWEGO.

§ 100. Będą organizowane następujące szkoły typu zasadniczego i kursy budownictwa drogowego:

szkoły budownictwa drogowego stopnia licealnego,
kursy z zakresu budownictwa drogowego.

Szkoły budownictwa drogowego stopnia licealnego.

§ 101. 1. Szkoły budownictwa drogowego stopnia licealnego noszą nazwę: licea drogowe.

2. Zadaniem liceów drogowych jest kształcenie pracowników, którzyby, obok praktycznego przygotowania zawodowego, posiadali szerszy i głębszy zasób wiadomości teoretyczno-zawodowych i ogólnych i byli przygotowani do pracy przy organizowaniu i prowadzeniu robót, związanych z budową i utrzymaniem dróg oraz do wykonywania czynności konstruktorskich w tej dziedzinie.

3. Licea drogowe są trzyletnie.

4. Podbudową programową jest gimnazjum ogólnokształcące.

5. Szkoły te nie przeprowadzają specjalizacji.

6. Ośrodkiem nauczania jest budowa i utrzymanie dróg lądowych i kolei, organizacja i prowadzenie robót. Podstawę programową tworzą: budowa i utrzymanie dróg lądowych i kolei, materjałoznawstwo i maszynoznawstwo drogowo-budowlane, technika wykonywania robót, organizacja robót pod względem technicznym, handlowym i administracyjnym oraz kosztorysowanie. Program uwzględnia zajęcia praktyczne w pracowniach szkolnych oraz wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Rok szkolny w I i II klasie trwa po 11 miesięcy, z których przeznacza się w klasie I dwa miesiące, w klasie zaś II trzy miesiące na zorganizowane praktyki na robotach drogowych w terenie. Trzeci rok szkolny trwa 10 miesięcy.

8. Do liceów drogowych przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. odbyli dwumiesięczną zorganizowaną praktykę w dziedzinie budownictwa drogowego na robotach w terenie,

c. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 16, a nie przekroczą 20 lat życia,

d. posiadają odpowiedni rozwój fizyczny.

Kursy z zakresu budownictwa drogowego.

§ 102. Kursy z zakresu budownictwa drogowego przeznaczone są dla osób, specjalizujących się w pewnych jego działach. Zadania, czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb budownictwa drogowego.

C. SZKOŁY I KURSY WODNO-MELJORACYJNE.

§ 103. Będą organizowane następujące szkoły typu zasadniczego i kursy wodno-meljoracyjne:

szkoły wodno-meljoracyjne stopnia licealnego,

kursy z zakresu budownictwa wodnego i meljoracji.

Szkoły wodno-meljoracyjne stopnia licealnego.

§ 104. 1. Szkoły wodno-meljoracyjne stopnia licealnego noszą nazwę: licea wodno-meljoracyjne.

2. Zadaniem liceów wodno-meljoracyjnych jest kształcenie pracowników, którzyby, obok praktycznego przygotowania zawodowego, posiadali szerszy i głębszy zasób wiadomości teoretyczno-zawodowych i ogólnych i byli przygotowani do pracy przy organizowaniu i prowadzeniu robót wodno-meljoracyjnych oraz do wykonywania czynności konstruktorskich w tej dziedzinie.

3. Licea wodno-meljoracyjne są trzyletnie.

4. Podbudową programową jest gimnazjum ogólnokształcące.

5. Szkoły te w zasadzie nie przeprowadzają specjalizacji. W razie powstania większego zapotrzebowania na wyspecjalizowanych pracowników budownictwa wodnego lub meljoracji, mogą być wyodrębnione w klasie III kierunki:

a. wodny,

b. meljoracyjny.

6. Ośrodkiem nauczania jest budownictwo wodne i meljoracyjne. Podstawę programową tworzą: budownictwo wodne i meljoracyjne (studja wstępne, projekty i wykonanie), materjałoznawstwo i maszynoznawstwo wodno-meljoracyjne, technika wykonywania robót, organizacja robót pod względem technicznym, handlowym i administracyjnym oraz kosztorysowanie. Program uwzględnia zajęcia praktyczne w pracowniach szkolnych oraz wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Rok szkolny w I i II klasie trwa po 11 miesięcy, z których przeznacza się w klasie I dwa miesiące, w klasie zaś II trzy miesiące na zor-

ganizowane praktyki na robotach wodno-meljoracyjnych w terenie. Trzeci rok szkolny trwa 10 miesięcy.

8. Do liceów wodno-meljoracyjnych przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. odbyli dwumiesięczną zorganizowaną praktykę na robotach wodnych lub meljoracyjnych w terenie,

c. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 16, a nie przekroczą 20 lat życia,

d. posiadają odpowiedni rozwój fizyczny.

Kursy z zakresu budownictwa wodnego i meljoracji.

§ 105. Kursy z zakresu budownictwa wodnego i meljoracji przeznaczone są dla osób, specjalizujących się w tych zawodach. Zadania, czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb budownictwa wodnego i meljoracyjnego.

D. SZKOŁY I KURSY MIERNICZE.

§ 106. Będą organizowane następujące szkoły typu zasadniczego i kursy miernicze:

szkoły miernicze stopnia licealnego,

kursy z zakresu miernictwa.

Szkoły miernicze stopnia licealnego.

§ 107. 1. Szkoły miernicze stopnia licealnego noszą nazwę: licea miernicze.

2. Zadaniem liceów mierniczych jest kształcenie pracowników, którzyby, obok praktycznego przygotowania zawodowego, posiadali szerszy i głębszy zasób wiadomości teoretyczno-zawodowych i ogólnych oraz byli przygotowani do pełnienia funkcyj mierniczych.

3. Licea miernicze są trzyletnie.

4. Podbudową programową jest gimnazjum ogólnokształcące.

5. Szkoły te nie przeprowadzają specjalizacji.

6. Ośrodkiem nauczania są pomiary i ich zastosowania. Podstawę programową tworzą: miernictwo, rysunek zawodowy wraz z projektowaniem, regulacje rolne oraz pomiary w terenie. Program uwzględnia wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Rok szkolny we wszystkich trzech klasach trwa po 11 miesięcy, z których przeznacza się po dwa miesiące na zorganizowane praktyki miernicze w terenie.

8. Do szkół przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. odbyli dwumiesięczną zorganizowaną praktykę mierniczą w terenie,

c. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 16, a nie przekroczą 20 lat życia,

d. posiadają odpowiedni rozwój fizyczny.

Kursy z zakresu miernictwa.

§ 108. Kursy z zakresu miernictwa przeznaczone są dla mierniczych, specjalizujących się w pewnych działach swego zawodu. Zadania, czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb miernictwa.

Grupa 12. Szkolnictwo komunikacyjne.

§ 109. Organizację szkolnictwa komunikacyjnego określi osobne rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Grupa 13. Szkolnictwo przemysłu spożywczego.

§ 110. Szkolnictwo przemysłu spożywczego obejmuje:

A. Kursy cukrownicze.

B. Szkoły i kursy młynarskie.

C. Kursy piekarskie.

D. „ cukiernicze.

E. „ z zakresu przemysłu mięsnego.

F. „ z zakresu przemysłu konserwowego.

G. Szkoły i kursy przetwórstwa mlecznego.

H. „ „ przemysłu fermentacyjnego.

A. KURSY CUKROWNICZE.

§ 111. Będą organizowane kursy z zakresu cukrownictwa przeznaczone dla osób, specjalizujących się w pewnych jego działach. Zadania, czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb cukrownictwa.

§ 112. W zakresie organizowania i kontrolowania procesów pradukcji w cukrowniach nie będą organizowane oddzielne szkoły, natomiast umożliwiona będzie specjalizacja w tym zakresie w klasie III liceów technologiczno-chemicznych.

B. SZKOŁY I KURSY MŁYNARSKIE.

§ 113. Będą organizowane następujące szkoły typu zasadniczego i kursy młynarskie:

szkoły młynarskie stopnia licealnego,

kursy z zakresu młynarstwa.

Szkoły młynarskie stopnia licealnego.

§ 114. 1. Szkoły młynarskie stopnia licealnego noszą nazwę: licea młynarskie.

2. Zadaniem liceów młynarskich jest kształcenie pracowników, którzyby, obok praktycznego przygotowania zawodowego, posiadali szerszy i głębszy zasób wiadomości teoretyczno-zawodowych i ogólnych i byli przygotowani do pracy przy organizowaniu przebiegu produkcji w młynach.

3. Licea młynarskie są dwuletnie.

4. Podbudową programową jest gimnazjum ogólnokształcące.

5. Szkoły te nie przeprowadzają specjalizacji.

6. Ośrodkiem nauczania jest młyn zbożowy. Podstawę programową tworzą: praktyczne zajęcia w pracowniach szkolnych, technologja młynarstwa, chemja i biologja stosowana, towaroznawstwo i maszynoznawstwo specjalne, gospodarka cieplna i energetyczna oraz organizacja młynów pod względem technicznym. Program uwzględnia wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Do liceów młynarskich przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. odbyli roczną zorganizowaną praktykę w młynie lub praktykę uznaną za równoznaczną,

c. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 17, a nie przekroczą 20 lat życia.

Kursy z zakresu młynarstwa.

§ 115. Kursy z zakresu młynarstwa przeznaczone są dla osób, specjalizujących się w pewnych jego działach. Zadania, czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb młynarstwa.

C. KURSY PIEKARSKIE.

§ 116. Będą organizowane następujące kursy piekarskie:

kursy piekarstwa mechanicznego,
kursy specjalne z zakresu piekarstwa.

§ 117. Zadaniem kursów piekarstwa mechanicznego jest przygotowanie pracowników, posiadających praktyczne piekarskie wyszkolenie, do pracy przy organizowaniu przebiegu produkcji w zmechanizowanych piekarniach. Zasady organizacji i czas trwania tych kursów będą dostosowywane do potrzeb przemysłu piekarskiego.

§ 118. Do potrzeb przemysłu piekarskiego będą dostosowywane również zadania, czas trwania i zasady organizacji kursów specjalnych z zakresu piekarstwa przeznaczonych dla osób, specjalizujących się w pewnych jego działach.

D. KURSY CUKIERNICZE.

§ 119. Będą organizowane:

kursy cukiernictwa fabrycznego,
kursy specjalnie z zakresu cukiernictwa.

§ 120. Zadaniem kursów cukiernictwa fabrycznego jest przygotowanie pracowników, posiadających praktyczne cukiernicze wyszkolenie, do pracy przy organizowaniu przebiegu produkcji w zmechanizowanych zakładach przemysłowych cukierniczych. Zasady organizacji i czas trwania tych kursów będą dostosowywane do potrzeb przemysłu cukierniczego.

§ 121. Do potrzeb przemysłu cukierniczego będą dostosowywane również zadania, czas trwania i zasady organizacji kursów specjalnych z zakresu cukiernictwa przeznaczonych dla osób, specjalizujących się w pewnych jego działach.

E. KURSY Z ZAKRESU PRZEMYSŁU MIĘSNEGO.

§ 122. Będą organizowane następujące kursy z zakresu przemysłu mięsnego:

kursy mistrzów wędliniarskich,
kursy a) majstrów bekoniarskich, b) ogólne bekoniarskie, c) wyrobu konserw mięsnych, d) specjalne z zakresu przemysłu mięsnego.

Kursy mistrzów wędliniarskich.

§ 123. 1. Zadaniem kursów mistrzów wędliniarskich jest kształcenie pracowników, przygotowanych do prowadzenia warsztatów wędliniarskich.

2. Kursy mistrzów wędliniarskich są trzyletnie. Ilość godzin nauki jest tak ograniczona, że umożliwia uczniom równoczesną pracę zarobkową.

3. Podbudową programową jest II szczebel programowy szkoły powszechnej.

4. Kursy te nie przeprowadzają specjalizacji. Program uwzględnia wszelkie gatunki wyrobów wędliniarskich i konserw mięsnych.

5. Ośrodkiem nauczania jest wytwórczy zakład wędliniarski. Podstawę programową tworzą: ćwiczenia praktyczne z zakresu wyrobu wędlin, badania mięsa, przypraw i dodatków oraz wyrobów wędliniarskich, anatomja zwierząt rzeźnych i zdrowotność tychże, higjena, chłodnictwo, technologja wędliniarska i przemysłu konserw mięsnych, organizacja przedsiębiorstw wędliniarskich pod względem technicznym, administracyjnym i handlowym. Program uwzględnia wiadomości pomocnicze ściśle związane z zawodem.

6. Przy kursach tych istnieją zorganizowane dla celów praktycznego szkolenia uczniów szkolne warsztaty wytwórcze.

7. Na kursy mistrzów wędliniarskich przyjmuje się kandydatów którzy:

a. przedstawią świadectwo złożenia egzaminu czeladniczego wędliniarskiego,

b. odbyli trzyletnią praktykę czeladniczą wędliniarską,

c. złożą egzamin wstępny w zakresie II szczebla programowego szkoły powszechnej z przedmiotów, określonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Kursy bekoniarskie, wyrobu konserw mięsnych i specjalne.

§ 124. Zadaniem kursów majstrów bekoniarskich jest kształcenie pracowników, którzyby byli przygotowani do samodzielnego wykonywania czynności zawodowych, wchodzących w zakres wyrobów bekoniarskich.

§ 125. Zadaniem ogólnych kursów bekoniarskich jest kształcenie pracowników, którzyby posiadali odpowiedni zasób wiadomości zawodowych praktycznych i teoretycznych i byli przygotowani do samodzielnego organizowania procesów produkcji w fabrykach bekonów.

§ 126. Zadaniem kursów wyrobu konserw mięsnych jest kształcenie pracowników, którzyby byli przygotowani do samodzielnego pełnienia czynności zawodowych w przemyśle konserw mięsnych.

§ 127. Czas trwania i zasady organizacji wyżej wymienionych kursów będą dostosowane do potrzeb przemysłu mięsnego.

§ 128. Kursy specjalne z zakresu przemysłu mięsnego przeznaczone są dla osób, specjalizujących się w pewnych jego działach. Zadania, czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb przemysłu mięsnego.

F. KURSY Z ZAKRESU PRZEMYSŁU KONSERWOWEGO.

§ 129. Będą organizowane następujące kursy z zakresu przemysłu konserwowego:

kursy przemysłowego przetwórstwa warzywno-owocowego,
„ wyrobu konserw rybnych,
„ specjalne z zakresu przemysłu konserwowego.

§ 130. Zadaniem kursów przemysłowego przetwórstwa warzywno-owocowego jest kształcenie pracowników, którzyby byli przygotowani do samodzielnego pełnienia czynności zawodowych w przemysłowem przetwórstwie warzywno-owocowem.

§ 131. Zadaniem kursów wyrobu konserw rybnych jest kształcenie pracowników, którzyby byli przygotowani do samodzielnego pełnienia czynności zawodowych w przemyśle konserw rybnych.

§ 132. Czas trwania i zasady organizacji wyżej wymienionych kursów będą dostosowywane do potrzeb przemysłu konserwowego.

§ 133. Kursy specjalne z zakresu przemysłu konserwowego przeznaczone są dla osób, specjalizujących się w pewnych jego działach. Zadania, czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb przemysłu konserwowego.

G. SZKOŁY I KURSY PRZETWÓRSTWA MLECZNEGO.

§ 134. Będą organizowane następujące szkoły typu zasadniczego i kursy przetwórstwa mlecznego:

szkoły przetwórstwa mlecznego stopnia licealnego,
roczne kursy mleczarskie,
półtoraroczne kursy serowarskie,
kursy specjalne z zakresu przetwórstwa mlecznego.

Szkoły przetwórstwa mlecznego stopnia licealnego.

§ 135. 1. Szkoły przetwórstwa mlecznego stopnia licealnego noszą nazwę: licea przetwórstwa mlecznego.

2. Zadaniem liceów przetwórstwa mlecznego jest kształcenie pracowników, którzyby, obok praktycznego przygotowania zawodowego, posiadali szerszy i głębszy zasób wiadomości teoretyczno-zawodowych i ogólnych oraz byli przygotowani do pełnienia czynności wykonawczych i organizacyjnych w różnego rodzaju przedsiębiorstwach przetwórstwa mlecznego.

3. Licea przetwórstwa mlecznego są dwuletnie.

4. Podbudową programową jest gimnazjum ogólnokształcące.

5. Szkoły te nie przeprowadzają specjalizacji. Program uwzględnia w odpowiednim stopniu gospodarkę nabiałową, maślarstwo i serowarstwo.

6. Ośrodkiem nauczania jest przedsiębiorstwo przetwórstwa mlecznego o wszechstronnej produkcji. Podstawę programową tworzą: praktyczne zajęcia w przetwórni mleczarskiej i w pracowniach szkolnych, technologja mleczarstwa i serowarstwa, mikrobiologja mleka, maszynoznawstwo ogólne i specjalne, zasady organizacji przedsiębiorstw przetwórstwa mlecznego pod względem technicznym, administracyjnym i handlowym. Program uwzględnia wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Przy szkołach tych istnieją zorganizowane dla celów praktycznego szkolenia uczniów szkolne zakłady mleczarsko-serowarskie.

8. Do liceów przetwórstwa mlecznego przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. odbyli roczną zorganizowaną praktykę mleczarską lub praktykę uznaną za równoznaczną,

c. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 17, a nie przekroczą 20 lat życia.

Roczne kursy mleczarskie.

§ 136. 1. Zadaniem rocznych kursów mleczarskich jest przygotowanie pracowników do samodzielnego wykonywania czynności, wchodzących w zakres produkcji masła oraz aprowizacji mlecznej ośrodków konsumcyjnych.

2. Kursy uwzględniają w swoim programie ręczną i mechaniczną produkcję masła, aprowizację mleczną ośrodków konsumcyjnych oraz, w niezbędnym zakresie, wyrób odpowiednich gatunków sera.

3. Podbudową programową jest II szczebel programowy szkoły powszechnej.

4. Ośrodkiem nauczania jest ręczna i mechaniczna mleczarnia. Podstawę programową tworzą: praktyczne zajęcia w mleczarni i w pracowniach szkolnych oraz wiadomości z technologji mleczarskiej, mikrobiologji, metod badania mleka i jego przetworów, działania i obsługi maszyn i urządzeń mleczarskich oraz zasad organizacji mleczarni (pod względem technicznym, administracyjnym i handlowym). Program uwzględnia wiadomości pomocnicze ściśle związane z zawodem.

5. Celem umożliwienia praktycznego szkolenia uczniów kursy te będą zakładane przy odpowiednio zorgonizowanych zakładach mleczarskich.

6. Na kursy przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia klasy VI szkoły powszechnej lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. odbyli co najmniej dwuletnią praktykę zawodową lub praktykę uznaną za równoznaczną,

c. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 17 lat życia,

d. złożą egzamin wstępny w zakresie II szczebla programowego szkoły powszechnej z przedmiotów, określonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego i z nabytych zawodowych wiadomości praktycznych.

Półtoraroczne kursy serowarskie.

§ 137. 1. Zadaniem półtorarocznych kursów serowarskich jest przygotowanie pracowników do samodzielnego wykonywania czynności serowarskich.

2. Podbudową programową jest II szczebel programowy szkoły powszechnej.

3. Ośrodkiem nauczania jest serownia. Podstawę programową tworzą: praktyczne zajęcia w serowni i pracowniach szkolnych oraz wiadomości z dziedziny technologji serowarskiej, mikrobiologji mleka, konstrukcji, działania i obsługi urządzeń serowarskich, metod badania mleka i jego przetworów, zasad organizacji serowni (pod względem technicznym, administracyjnym i handlowym). Program uwzględnia wiadomości pomocnicze, ściśle związane z zawodem.

4. Celem umożliwienia praktycznego szkolenia uczniów kursy te

będą zakładane przy odpowiednio zorganizowanych zakładach serowarskich.

5. Na kursy przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia klasy VI szkoły powszechnej lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. odbyli co najmniej dwuletnią praktykę zawodową lub praktykę uznaną za równoznaczną,

c. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 17 lat życia,

d. złożą egzamin wstępny w zakresie II szczebla programowego szkoły powszechnej z przedmiotów, określonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego i z nabytych zawodowych wiadomości praktycznych.

Kursy specjalne z zakresu przetwórstwa mlecznego.

§ 138. Kursy specjalne z zakresu przetwórstwa mlecznego przeznaczone są dla osób, specjalizujących się w pewnych jego działach. Zadania, czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb przemysłu mleczarskiego.

H. SZKOŁY I KURSY PRZEMYSŁU FERMENTACYJNEGO.

§ 139. Będą organizowane następujące szkoły typu zasadniczego i kursy przemysłu fermentacyjnego:

szkoły przemysłu fermentacyjnego stopnia licealnego,

kursy z zakresu gorzelnictwa, piwowarstwa i winiarstwa.

Szkoły przemysłu fermentacyjnego stopnia licealnego.

§ 140. 1. Szkoły przemysłu fermentacyjnego stopnia licealnego noszą nazwę: licea przemysłu fermentacyjnego.

2. Zadaniem liceów przemysłu fermentacyjnego jest kształcenie pracowników, którzyby, obok praktycznego przygotowania zawodowego, posiadali szerszy i głębszy zasób wiadomości teoretyczno-zawodowych i ogólnych oraz byli przygotowani do pracy przy organizowaniu przebiegu produkcji w zakładach przemysłu fermentacyjnego.

3. Licea przemysłu fermentacyjnego są trzyletnie.

4. Podbudową programową jest gimnazjum ogólnokształcące.

5. Szkoły te nie przeprowadzają specjalizacji.

6. Ośrodkiem nauczania są zakłady przemysłowe w różnych gałęziach przemysłu fermentacyjnego. Podstawę programową tworzą: zajęcia

praktyczne w pracowniach szkolnych, technologja przemysłów fermentacyjnych, chemja i mikrobiologja stosowana, materjałoznawstwo i maszynoznawstwo specjalne, gospodarka cieplna i energetyczna oraz organizacja przedsiębiorstw pod względem technicznym. Program uwzględnia wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Rok szkolny w klasie I i II trwa 11 miesięcy i będzie zorganizowany w sposób, umożliwiający uczniom odbycie w każdym roku szkolnym dwumiesięcznych zorganizowanych praktyk w przedsiębiorstwach przemysłu fermentacyjnego. Rok szkolny w klasie III trwa 10 miesięcy.

8. Do liceów przemysłu fermentacyjnego przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 16, a nie przekroczą 20 lat życia.

Kursy z zakresu gorzelnictwa, piwowarstwa i winiarstwa.

§ 141. Kursy z zakresu gorzelnictwa, piwowarstwa i winiarstwa przeznaczone są dla osób, specjalizujących się w tych działach produkcji. Zadania, czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb przemysłu fermentacyjnego.

Grupa 14. Szkolnictwo odzieżowe.

§ 142. Szkolnictwo odzieżowe obejmuje:

A. Szkoły i kursy obuwnicze.

B. " " krawieckie i bieliźniarskie.

C. Kursy: a) modniarskie, b) czapnicze, c) gorseciarskie, d) krawaciarskie, e) rękawicznicze, f) kuśnierskie i g) kapelusznicze.

A. SZKOŁY I KURSY OBUWNICZE.

§ 143. Będą organizowane następujące szkoły typu zasadniczego i kursy obuwnicze:

szkoły obuwnicze stopnia niższego,

kursy z zakresu obuwnictwa.

Szkoły obuwnicze stopnia niższego.

§ 144. 1. Szkoły obuwnicze stopnia niższego noszą nazwę : szkoły obuwnicze.

2. Zadaniem szkół obuwniczych jest praktyczne kształcenie pracowników, którzyby byli usprawnieni w wykonywaniu robót cholewkarskich i szewskich w warsztatach rzemieślniczych.

3. Szkoły obuwnicze są trzyletnie.

4. Podbudową programową jest I szczebel programowy szkoły powszechnej.

5. Szkoły te nie przeprowadzają specjalizacji. Program uwzględnia w odpowiednim stopniu zarówno cholewkarstwo jak szewstwo.

6. Ośrodkiem nauczania jest rzemieślniczy warsztat obuwniczy. Podstawę programową tworzy praktyczna nauka szewstwa, cholewkarstwa i modelarstwa. Program uwzględnia w zakresie koniecznym dla zrozumienia typowych zjawisk, związanych z pracą rzemieślnika, rysunek zawodowy, materjałoznawstwo, organizację warsztatu obuwniczego (pod względem technicznym, administracyjnym i handlowym) oraz wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Przy szkołach tych istnieją zorganizowane dla celów praktycznego szkolenia uczniów szkolne warsztaty wytwórcze.

8. Do szkół obuwniczych przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia klasy IV szkoły powszechnej III lub II stopnia, świadectwo ukończenia z wynikiem pomyślnym pierwszego roku nauki klasy IV szkoły powszechnej I stopnia albo inne świadectwo uznane za równoważne,

b. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 14, a nie przekroczą 17 lat życia,

c. posiadają odpowiedni rozwój fizyczny.

Kursy z zakresu obuwnictwa.

§ 145. Kursy z zakresu obuwnictwa przeznaczone są dla osób, specjalizujących się w tym zawodzie. Zadania, czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb obuwnictwa.

B. SZKOŁY i KURSY KRAWIECKIE i BIELIŹNIARSKIE.

§ 146. Będą organizowane następujące szkoły typu zasadniczego i szkoły przysposobienia oraz kursy krawieckie i bieliźniarskie:

szkoły krawieckie stopnia niższego,
„ krawiecko-bieliźniarskie stopnia niższego,
„ krawieckie stopnia gimnazjalnego,
„ bieliźniarskie stopnia gimnazjalnego,
„ krawieckie stopnia licealnego,
„ przysposobienia krawiecko-bieliźniarskiego,
kursy z zakresu krawiectwa i z zakresu bieliźniarstwa.

Szkoły krawieckie stopnia niższego.

§ 147. 1. Szkoły krawieckie stopnia niższego noszą nazwę: szkoły krawieckie.

2. Zadaniem szkół krawieckich jest praktyczne kształcenie pracowników, którzyby byli usprawnieni w wykonywaniu robót krawieckich w warsztatach krawiectwa męskiego.

3. Szkoły krawieckie są trzyletnie.

4. Podbudową programową jest I szczebel programowy szkoły powszechnej.

5. Szkoły te nie przeprowadzają specjalizacji. Program uwzględnia krawiectwo męskie.

6. Ośrodkiem nauczania jest warsztat krawiectwa męskiego. Podstawę programową tworzy praktyczna nauka kroju, modelowania i szycia. Program uwzględnia w zakresie koniecznym dla zrozumienia typowych zjawisk, związanych z pracą rzemieślnika: rysunek zawodowy, materjałoznawstwo, organizację zakładu krawieckiego (pod względem technicznym, administracyjnym i handlowym) oraz wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Przy szkołach tych istnieją zorganizowane dla celów praktycznego szkolenia uczniów szkolne warsztaty wytwórcze.

8. Do szkół krawieckich przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia klasy IV szkoły powszechnej III lub II stopnia, świadectwo ukończenia z wynikiem pomyślnym pierwszego roku nauki w klasie IV szkoły powszechnej I stopnia albo inne świadectwa uznane za równoważne,

b. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 13, a nie przekroczą 17 lat życia.

Szkoły krawiecko-bieliźniarskie stopnia niższego.

§ 148. Szkoły krawiecko-bieliźniarskie stopnia niższego noszą nazwę: szkoły krawiecko-bieliźniarskie.

2. Zadaniem szkół krawiecko-bieliźniarskich jest praktyczne kształcenie pracownic, któreby były usprawnione w wykonywaniu robót w zakresie krawiectwa damskiego i dziecięcego oraz bieliźniarstwa.

3. Szkoły krawiecko-bieliźniarskie są trzyletnie.

4. Podbudową programową jest I szczebel programowy szkoły powszechnej.

5. Szkoły te nie przeprowadzają specjalizacji. Program uwzględnia w odpowiednim stopniu krawiectwo damskie, dziecięce oraz bieliźniarstwo.

6. Ośrodkiem nauczania jest warsztat krawiecko-bieliźniarski. Podstawę programową tworzy: praktyczna nauka kroju, modelowania i szycia. Program uwzględnia w zakresie koniecznym dla zrozumienia typowych zjawisk, związanych z pracą rzemieślnika: rysunek zawodowy, materjałoznawstwo, organizację warsztatu krawieckiego (pod względem technicznym, administracyjnym i handlowym) oraz wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Przy szkołach tych istnieją zorganizowane dla celów praktycznego szkolenia uczenic szkolne warsztaty wytwórcze.

8. Do szkół krawiecko-bieliźniarskich przyjmuje się kandydatki, które:

a. przedstawią świadectwo ukończenia klasy IV szkoły powszechnej III lub II stopnia, świadectwo ukończenia z wynikiem pomyślnym pierwszego roku nauki w klasie IV szkoły powszechnej I stopnia albo inne świadectwo uznane za równoważne,

b. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 13, a nie przekroczą 17 lat życia.

Szkoły krawieckie stopnia gimnazjalnego.

§ 149. 1. Szkoły krawieckie stopnia gimnazjalnego noszą nazwę: gimnazja krawieckie.

2. Zadaniem gimnazjów krawieckich jest kształcenie dla przemysłu krawieckiego pracowników, którzyby byli usprawnieni w wykonywaniu robót krawieckich i posiadali odpowiedni zasób wiadomości teoretyczno-zawodowych i ogólnych.

3. Gimnazja krawieckie są czteroletnie.

4. Podbudową programową jest II szczebel programowy szkoły powszechnej.

5. Szkoły te nie przeprowadzają specjalizacji. Program uwzględnia bądź krawiectwo męskie łącznie z krawiectwem damskiem ciężkiem (szkoły męskie), bądź krawiectwo damskie łącznie z dziecięcem (szkoły żeńskie).

6. Ośrodkiem nauczania jest warsztat krawiecki. Podstawę programową tworzą: praktyczna nauka krawiectwa w danych działach, rysunek zawodowy wraz z kompozycją, materjałoznawstwo, organizacja warsztatu krawieckiego (pod względem technicznym, administracyjnym i handlowym). Program uwzględnia wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Przy szkołach tych istnieją zorganizowane dla celów praktycznego szkolenia uczniów szkolne warsztaty wytwórcze.

8. Do gimnazjów krawieckich przyjmuje się kandydatów(tki) którzy(re):

a. przedstawią świadectwo ukończenia klasy VI szkoły powszechnej lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 13, a nie przekroczą 17 lat życia,

c. złożą egzamin wstępny w zakresie II szczebla programowego szkoły powszechnej z przedmiotów, określonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Szkoły bieliźniarskie stopnia gimnazjalnego.

§ 150. 1. Szkoły bieliźniarskie stopnia gimnazjalnego noszą nazwę: gimnazja bieliźniarskie.

2. Zadaniem gimnazjów bieliźniarskich jest kształcenie dla przemysłu bieliźniarskiego pracownic, któreby były usprawnione w wykonywaniu robót bieliźniarskich i posiadały odpowiedni zasób wiadomości teoretyczno-zawodowych i ogólnych.

3. Gimnazja bieliźniarskie są czteroletnie.

4. Podbudową programową jest II szczebel programowy szkoły powszechnej.

5. Szkoły te nie przeprowadzają specjalizacji.

6. Ośrodkiem nauczania jest warsztat bieliźniarski. Podstawę programową tworzą: praktyczna nauka bieliźniarstwa łącznie ze zdobieniem bielizny i elementami gorseciarstwa, rysunek zawodowy wraz z kompozycją, materjałoznawstwo, organizacja warsztatu bieliźniarskiego (pod względem technicznym, administracyjnym i handlowym). Program uwzględnia wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Przy szkołach tych istnieją zorganizowane dla celów praktycznego szkolenia uczenic szkolne warsztaty wytwórcze.

8. Do gimnazjów bieliźniarskich przyjmuje się kandydatki, które:

a. przedstawią świadectwo ukończenia klasy VI szkoły powszechnej lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 13, a nie przekroczą 17 lat życia,

c. złożą egzamin wstępny w zakresie II szczebla programowego szkoły powszechnej z przedmiotów, określonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Szkoły krawieckie stopnia licealnego.

§ 151. 1. Szkoły krawieckie stopnia licealnego noszą nazwę: licea krawieckie.

2. Zadaniem liceów krawieckich jest kształcenie dla przemysłu krawieckiego pracownic do wykonywania robót w zakresie krawiectwa damskiego i dziecięcego, któreby, obok praktycznego przygotowania zawodowego, posiadały szerszy i głębszy zasób wiadomości teoretyczno-zawodowych i ogólnych.

3. Licea krawieckie są trzyletnie.

4. Podbudową programową jest gimnazjum ogólnokształcące.

5. Szkoły te nie przeprowadzają specjalizacji. Program uwzględnia w odpowiednim stopniu krawiectwo damskie i dziecięce.

6. Ośrodkiem nauczania jest pracownia ubiorów damskich i dziecięcych. Podstawę programową tworzą: praktyczna nauka krawiectwa, oraz szerzej i głębiej potraktowane wiadomości z zakresu rysunku zawodowego wraz z kompozycją, materjałoznawstwa, organizacji przedsiębiorstw krawieckich (pod względem technicznym, administracyjnym i handlowym). Program uwzględnia wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Przy szkołach tych istnieją zorganizowane dla celów praktycznego szkolenia uczenic szkolne warsztaty wytwórcze.

8. Do liceów krawieckich przyjmuje się kandydatki, które:

a. przedstawią świadectwo ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 16, a nie przekroczą 20 lat życia.

Szkoły przysposobienia krawiecko-bieliźniarskiego.

§ 152. 1. Zadaniem szkół przysposobienia krawiecko-bieliźniarskiego jest danie młodzieży praktycznego przygotowania do wykonywania podstawowych robót w zakresie krawiectwa damskiego, dziecięcego i bieliźniarstwa.

2. Szkoły przysposobienia krawiecko-bieliźniarskiego są roczne.

3. Podbudową programową jest I szczebel programowy szkoły powszechnej.

4. Ośrodkiem nauczania jest warsztat krawiecko-bieliźniarski. Podstawę programową tworzy praktyczna nauka w zakresie: techniki szycia ręcznego i maszynowego, elementów kroju, modelowania, rysunku za-

wodowego i materjałoznawstwa. Program uwzględnia wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

5. Przy szkołach tych istnieją zorganizowane dla celów praktycznego szkolenia uczenic szkolne warsztaty wytwórcze.

6. Do szkół przysposobienia krawiecko - bieliźniarskiego przyjmuje się kandydatki, które:

a. przedstawią świadectwo ukończenia szkoły powszechnej I stopnia lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. nie przekroczą w danym roku kalendarzowym 18 lat życia.

Kursy z zakresu krawiectwa i z zakresu bieliźniarstwa.

§ 153. Kursy z zakresu krawiectwa i z zakresu bieliźniarstwa przeznaczone są dla osób, specjalizujących się w tych zawodach. Zadania, czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb krawiectwa i bieliźniarstwa.

C. KURSY MODNIARSKIE, CZAPNICZE, GORSECIARSKIE, KRAWACIARSKIE, RĘKAWICZNICZE, KUŚNIERSKIE I KAPELUSZNICZE.

§ 154. Będą organizowane kursy z zakresu modniarstwa, czapnictwa, gorseciarstwa, krawaciarstwa, rękawicznictwa, kuśnierstwa i kapelusznictwa przeznaczone dla osób, specjalizujących się w tych zawodach. Zadania, czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb wymienionych zawodów.

Grupa 15. Szkolnictwo galanteryjne.

§ 155. Szkolnictwo galanteryjne obejmuje:

A. Kursy galanterji skórzanej i rymarstwa.

B. Kursy zabawkarskie.

C. Szkoły i kursy introligatorskie.

D. Kursy tapicerskie.

A. KURSY GALANTERJI SKÓRZANEJ I RYMARSTWA.

§ 156. Będą organizowane kursy z zakresu galanterji skórzanej przeznaczone dla osób, specjalizujących się w pewnych działach tego przemysłu. Zadania, czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb zawodu.

§ 157. Będą organizowane kursy z zakresu rymarstwa przeznaczone dla czeladników tego zawodu. Kursy te mają za zadanie rozsze-

rzenie i pogłębienie ich wiadomości zawodowych praktycznych i teoretycznych. Zasady organizacji i czas trwania tych kursów będą dostosowywane do potrzeb rymarstwa.

B. KURSY ZABAWKARSKIE.

§ 158. Będą organizowane kursy projektowania zabawek.

§ 159. Zadaniem kursów projektowania zabawek jest przygotowanie pracowników, którzy uprzednio opanowali technikę pracy w danym zawodzie (stolarstwie, ślusarstwie i t. p.), do pracy przy tworzeniu projektów zabawek. Czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb przemysłu zabawkarskiego.

C. SZKOŁY I KURSY INTROLIGATORSKIE.

§ 160. Będą organizowane następujące szkoły typu zasadniczego i kursy introligatorskie:

szkoły introligatorskie stopnia gimnazjalnego,
kursy z zakresu introligatorstwa.

Szkoły introligatorskie stopnia gimnazjalnego.

§ 161. 1. Szkoły introligatorskie stopnia gimnazjalnego noszą nazwę: gimnazja introligatorskie.

2. Zadaniem gimnazjów introligatorskich jest kształcenie dla przemysłu introligatorskiego pracowników, którzyby byli usprawnieni w wykonywaniu robót introligatorskich oraz posiadali odpowiedni zasób wiadomości teoretyczno-zawodowych i ogólnych.

3. Gimnazja introligatorskie są czteroletnie.

4. Podbudową programową jest II szczebel programowy szkoły powszechnej.

5. Szkoły te nie przeprowadzają specjalizacji.

6. Ośrodkiem nauczania jest warsztat introligatorski. Podstawę programową tworzą: praktyczna nauka introligatorstwa, rysunek zawodowy wraz z kompozycją, towaroznawstwo zawodowe, organizacja przedsiębiorstw introligatorskich (pod względem technicznym, administracyjnym i handlowym). Program uwzględnia wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Przy szkołach tych istnieją zorganizowane dla celów praktycznego szkolenia uczniów szkolne warsztaty wytwórcze.

8. Do gimnazjów introligatorskich przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia klasy VI szkoły powszechnej lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 14, a nie przekroczą 17 lat życia,

c. złożą egzamin wstępny w zakresie II szczebla programowego szkoły powszechnej z przedmiotów, określonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Kursy z zakresu introligatorstwa.

§ 162. Kursy z zakresu introligatorstwa przeznaczone są dla osób, specjalizujących się w tym zawodzie. Zadania, czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb introligatorstwa.

D. KURSY TAPICERSKIE.

§ 163. Będą organizowane kursy z zakresu tapicerstwa przeznaczone dla osób, specjalizujących się w tym zawodzie. Zadania, czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb tapicerstwa.

Grupa 16. Szkolnictwo poligraficzne.

§ 164. Szkolnictwo poligraficzne obejmuje:
A. Szkoły i kursy przemysłu graficznego.
B. „ „ fotograficzne.
C. Kursy kreślarskie i rysunkowe.

A. SZKOŁY I KURSY PRZEMYSŁU GRAFICZNEGO.

§ 165. Będą organizowane następujące szkoły typu zasadniczego i kursy przemysłu graficznego:
szkoły graficzne stopnia licealnego,
kursy z zakresu przemysłu graficznego.

Szkoły graficzne stopnia licealnego.

§ 166. 1. Szkoły graficzne stopnia licealnego noszą nazwę: licea graficzne.

2. Zadaniem liceów graficznych jest kształcenie pracowników do pracy przy organizowaniu przebiegu produkcji w przemyśle graficznym, którzyby, obok praktycznego przygotowania zawodowego, posiadali szerszy i głębszy zasób wiadomości teoretyczno-zawodowych i ogólnych.

3. Licea graficzne są trzyletnie.

4. Podbudową programową jest gimnazjum ogólnokształcące.

5. Szkoły te nie przeprowadzają specjalizacji. Program uwzględnia zarówno technikę drukarską, jak litograficzną i fotochemigraficzną. W zajęciach praktycznych klasy II i III stosuje się dla poszczególnych grup uczniów, odpowiednio do ich zainteresowań i uzdolnień, większe nasilenie w jednej z technik poligraficznych.

6. Ośrodkiem nauczania jest zakład przemysłu poligraficznego. Podstawę programową tworzą: praktyczne zajęcia warsztatowe i laboratoryjne, technologja drukarstwa, litografji i fotochemigrafji, materjałoznawstwo i maszynoznawstwo specjalne, rysunek i kompozycja zawodowa oraz organizacja zakładów graficznych pod względem technicznym administracyjnym i handlowym. Program uwzględnia technikę oprawy książek oraz wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Przy szkołach tych istnieją zorganizowane dla celów praktycznego szkolenia uczniów szkolne warsztaty wytwórcze.

8. Rok szkolny w I i II klasie trwa po 11 miesięcy, z których przeznacza się w klasie I dwa miesiące, w klasie zaś II trzy miesiące na zorganizowanie praktyki w przedsiębiorstwach graficznych. Rok szkolny w klasie III trwa dziesięć miesięcy.

9. Do liceów graficznych przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 16, a nie przekroczą 20 lat życia.

Kursy z zakresu przemysłu graficznego.

§ 167. Kursy z zakresu przemysłu graficznego przeznaczone są dla osób, specjalizujących się w pewnych jego działach. Zadania, czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb przemysłu graficznego.

B. SZKOŁY I KURSY FOTOGRAFICZNE.

§ 168. Będą organizowane następujące szkoły typu zasadniczego i kursy fotograficzne:

szkoły fotograficzne stopnia licealnego,

kursy z zakresu fotografji.

Szkoły fotograficzne stopnia licealnego.

§ 169. 1. Szkoły fotograficzne stopnia licealnego noszą nazwę: licea fotograficzne.

2. Zadaniem liceów fotograficznych jest kształcenie pracowników, którzyby byli przygotowani do samodzielnej pracy w przemyśle fotograficznym i posiadali, obok praktycznej znajomości zawodu, szerszy i głębszy zasób wiadomości teoretyczno-zawodowych i ogólnych.

3. Licea fotograficzne są dwuletnie.

4. Podbudową programową jest gimnazjum ogólnokształcące.

5. Szkoły te nie przeprowadzają specjalizacji. Program uwzględnia wszystkie ważniejsze techniki fotografji.

6. Ośrodkiem nauczania jest zakład fotograficzny. Podstawę programową tworzą: zajęcia praktyczne w pracowniach szkolnych, fotografika, fototechnika, fotochemja oraz organizacja zakładu fotograficznego pod względem technicznym i handlowym. Program uwzględnia wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Do liceów fotograficznych przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwa ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 16, a nie przekroczą 20 lat życia.

Kursy z zakresu fotografji.

§ 170. Kursy z zakresu fotografji przeznaczone są dla osób, specjalizujących się w pewnych jej działach. Zadania, czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowane do potrzeb zawodu fotograficznego.

C. KURSY KREŚLARSKIE I RYSUNKOWE.

§ 171. Będą organizowane kursy kreślarskie i rysunkowe przeznaczone dla osób, specjalizujących się w tych dziedzinach. Zadania, czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb życia gospodarczego.

Grupa 17. Szkolnictwo kinematograficzne.

§ 172. Będą organizowane kursy z zakresu kinematografji przeznaczone dla osób, specjalizujących się w pewnych jej działach. Zadania, czas trwania i zasady organizaji tych kursów będą dostosowane do potrzeb przemysłu kinematograficznego.

Grupa 18. Szkolnictwo przemysłu instrumentów muzycznych.

§ 173. Szkolnictwo przymysłu instrumentów muzycznych obejmuje kursy z zakresu budowy, strojenia i korygowania instrumentów muzycznych.

Będą organizowane:
kursy budowy instrumentów lutniczych,
" " " dętych,
" strojenia i korygowania pianin i fortepianów.

§ 174. 1. Zadaniem kursów budowy instrumentów lutniczych jest przygotowanie pracowników, którzyby byli usprawnieni w wykonywaniu instrumentów lutniczych i posiadali niezbędny zasób wiadomości teoretyczno-zawodowych.

2. Zadaniem kursów budowy instrumentów dętych jest przygotowanie pracowników, którzyby byli usprawnieni w wykonywaniu instrumentów dętych i posiadali niezbędny zasób wiadomości teoretyczno-zawodowych.

3. Zadaniem kursów strojenia i korygowania pianin i fortepianów jest przygotowanie pracowników, którzyby byli usprawnieni w strojeniu i korygowaniu pianin i fortepianów oraz posiadali odpowiedni zasób wiadomości teoretyczno-zawodowych.

§ 175. Czas trwania i zasady organizacji powyższych kursów będą dostosowywane do potrzeb przemysłu instrumentów muzycznych.

Grupa 19. Szkolnictwo kosmetyczne.

§ 176. Szkolnictwo kosmetyczne obejmuje:
A. Kursy fryzjerskie.
B. " kosmetyczne.

A. KURSY FRYZJERSKIE.

§ 177. Będą organizowane kursy z zakresu fryzjerstwa przeznaczone dla osób, specjalizujących się w pewnych jego działach. Zadania czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb fryzjerstwa.

B. KURSY KOSMETYCZNE.

§ 178. Będą organizowane kursy kosmetyczne przeznaczone dla osób, specjalizujących się w tym zawodzie. Zadania, czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb zawodu.

DZIAŁ II. SZKOLNICTWO HANDLOWE.

§ 179. Szkolnictwo handlowe obejmuje:
Szkoły i kursy kupieckie.
" " administracyjno-handlowe.

Grupa 1. Szkoły i kursy kupieckie.

§ 180. Będą organizowane następujące szkoły typu zasadniczego, szkoły przysposobienia oraz kursy kupieckie:

szkoły kupieckie stopnia gimnazjalnego,
" " " licealnego,
" przysposobienia kupieckiego.
kursy kupieckie.

Szkoły kupieckie stopnia gimnazjalnego.

§ 181. 1. Szkoły kupieckie stopnia gimnazjalnego noszą nazwę: gimnazja kupieckie.

2. Zadaniem gimnazjów kupieckich jest kształcenie pracowników, którzyby, obok praktycznego przygotowania zawodowego, posiadali odpowiedni zasób wiadomości teoretyczno-zawodowych i ogólnych, niezbędnych do pełnienia czynności zawodowych w działach kupieckich różnych przedsiębiorstw gospodarczych.

3. Gimnazja kupieckie są trzy i czteroletnie.

4. Podbudową programową jest II szczebel programowy szkoły powszechnej.

5. Gimnazja trzyletnie dają wyłącznie przygotowanie kupieckie ogólne. Gimnazja czteroletnie uwzględniają w klasie IV specjalizację, przystosowując nauczanie bądź do jednej lub kilku pokrewnych dziedzin handlu (handel spółdzielczy, handel ziemiopłodami, wyrobami włókienniczemi i t. p.), bądź też do potrzeb administracji handlowej przedsiębiorstw gospodarczych. Na tle warunków gospodarczych całego kraju program traktuje szerzej i głębiej regjonalne warunki gospodarcze.

6. Ośrodkiem nauczania jest przedsiębiorstwo kupieckie. Punkt ciężkości spoczywa na zagadnieniach, związanych z obrotem towarowym. Podstawę programową tworzą: nauka kupna i sprzedaży, towaroznawstwo, geografja gospodarcza i organizacja przedsiębiorstw kupieckich. Program uwzględnia wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Program winien przewidzieć organizowanie dla uczniów obowiązkowych praktyk w działach kupieckich przedsiębiorstw gospodarczych; czas trwania praktyki dla każdego ucznia wynosi 300 godzin pracy. W tej klasie, w której odbywać się będą praktyki, rok szkolny będzie odpowiednio przedłużony.

8. Do gimnazjów kupieckich przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia klasy VI szkoły powszechnej lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 13, a nie przekroczą 17 lat życia,

c. złożą egzamin wstępny w zakresie II szczebla programowego szkoły powszechnej z przedmiotów, określonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 182. Organizację gimnazjów kupieckich, przygotowujących młodzież do handlu drogeryjnego określi osobne rozporządzenie.

Szkoły kupieckie stopnia licealnego.

§ 183. 1. Szkoły kupieckie stopnia licealnego noszą nazwę: licea kupieckie.

2. Zadaniem liceów kupieckich jest kształcenie pracowników do pełnienia czynności zawodowych w działach kupieckich różnych przedsiębiorstw gospodarczych ktcrzyby, obok praktycznego przygotcwania zawodowego, posiadali szerszy i głębszy zasób wiadomości teoretyczno-zawodowych i ogólnych.

3. Podbudową programową jest gimnazjum ogólnokształcące.

4. Licea kupieckie są dwu i trzyletnie.

5. Licea kupieckie dwuletnie dają wyłącznie przygotowanie kupieckie ogólne. Licea trzyletnie uwzględniają w klasie III specjalizację. Specjalizacja może się odbywać bądź w zakresie jednej lub kilku pokrewnych dziedzin handlu, jak np. handel spółdzielczy, zagraniczny, handel ziemiopłodami, wyrobami włókienniczemi, bądź w zakresie jednej lub kilku funkcyj pracowników kupieckich jak np. akwizycja, reklama, dekoracja wystaw i sklepów.

6. Ośrodkiem nauczania jest przedsiębiorstwo kupieckie. Punkt ciężkości spoczywa na zagadnieniach, związanych z obrotem towarowym, potraktowanych szerzej i głębiej niż w gimnazjach kupieckich. Podstawę programową tworzą: nauka kupna i sprzedaży, towaroznawstwo, geografja gospodarcza i organizacja przedsiębiorstw kupieckich. Program uwzględnia wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Program winien przewidzieć organizowanie dla uczniów obowiązkowych praktyk w działach kupieckich przedsiębiorstw gospodarczych; czas trwania praktyki dla każdego ucznia wynosi 300 godzin pracy. W tej klasie, w której odbywać się będą praktyki, rok szkolny będzie odpowiednio przedłużony.

8. Do liceów kupieckich przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 16, a nie przekroczą 20 lat życia.

Szkoły przysposobienia kupieckiego.

§ 184. 1. Zadaniem szkół przysposobienia kupieckiego jest danie młodzieży elementów wiadomości, wprowadzających ją w zawód kupiecki.

2. Szkoły przysposobienia kupieckiego są roczne.

3. Szkoły są organizowane dla młodzieży, która ukończyła:

a. szkołę powszechną, bez względu na jej stopień organizacyjny,

b. gimnazjum lub liceum ogólnokształcące.

4. Podbudową programową szkół przysposobienia kupieckiego dla młodzieży, która ukończyła szkołę powszechną, jest I szczebel programowy szkoły powszechnej. Podbudową programową szkół przysposobienia kupieckiego dla młodzieży, która ukończyła gimnazjum lub liceum ogólnokształcące, jest gimnazjum ogólnokształcące.

5. Szkoły przysposobienia kupieckiego, przeznaczone dla absolwentów szkół powszechnych, dają elementy wiadomości, potrzebne w handlu detalicznym i przystosowują program do warunków regjonalnych.

Szkoły przysposobienia kupieckiego, przeznaczone dla absolwentów gimnazjów i liceów ogólnokształcących, dają uczniom elementy wiadomości zawodowych, potrzebne pracownikom różnych przedsiębiorstw kupieckich zarówno detalicznych jak i hurtowych.

6. Ośrodkiem nauczania jest przedsiębiorstwo kupieckie. Punkt ciężkości spoczywa na zagadnieniach, związanych z obrotem towarowym. Podstawę programową tworzy praktyczna nauka z zakresu: kupna i sprzedaży towarów, towaroznawstwa, geografji gospodarczej i organizacji przedsiębiorstw kupieckich. Program uwzględnia wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Do szkół przysposobienia kupieckiego, przeznaczonych dla absolwentów szkół powszechnych, przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia szkoły powszechnej I stopnia lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. nie przekroczą w danym roku kalendarzowym 18 lat życia.

8. Do szkół przysposobienia kupieckiego przeznaczonych dla absolwentów gimnazjów i liceów ogólnokształcących przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. nie przekroczą w danym roku kalendarzowym 24 lat życia.

Kursy kupieckie.

§ 185. Kursy kupieckie przeznaczone są dla osób, specjalizujących się w pewnych dziedzinach zawodu kupieckiego. Żadania, czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb handlu.

Grupa 2. Szkoły i kursy administracyjno-handlowe.

§ 186. Będą organizowane następujące szkoły typu zasadniczego, szkoły przysposobienia oraz kursy administracyjno-handlowe:
szkoły administracyjno-handlowe stopnia licealnego,
„ przysposobienia administracyjno-handlowego,
kursy z zakresu administracji-handlowej.

Szkoły administracyjno-handlowe stopnia licealnego.

§ 187. 1. Szkoły administracyjno-handlowe stopnia licealnego noszą nazwę: licea administracyjno-handlowe.

2. Zadaniem liceów administracyjno-handlowych jest kształcenie pracowników do pełnienia czynności zawodowych w działach administracyjno-handlowych różnych jednostek gospodarczych, którzyby, obok praktycznego przygotowania zawodowego, posiadali szerszy i głębszy zasób wiadomości teoretyczno-zawodowych i ogólnych.

3. Licea administracyjno-handlowe są dwu i trzy letnie.

4. Podbudową programową jest gimnazjum ogólnokształcące.

5. Licea dwuletnie dają wyłącznie przygotowanie administracyjno-handlowe ogólne. Licea trzyletnie uwzględniają w III klasie specjalizację, mającą na celu ściślejsze przystosowanie nauczania do jednej lub kilku pokrewnych dziedzin życia gospodarczego, jak np. bankowość, administracja przemysłu, samorządu, pocztowo-telekomunikacyjna, eksploatacja kolejowa.

6. Ośrodkiem nauczania są różne przedsiębiorstwa gospodarcze. Punkt ciężkości spoczywa na zagadnieniach organizacji i administracji przedsiębiorstw. Podstawę programową tworzą: wiadomości gospodarcze ogólne oraz wiadomości specjalne z zakresu organizacji i administracji różnych przedsiębiorstw, rachunkowość, korespondencja i umiejętności biurowe techniczne. Program uwzględnia wiadomości pomocnicze, ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Do liceów administracyjno-handlowych przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 16, a nie przekroczą 20 lat życia.

Szkoły przysposobienia administracyjno-handlowego.

§ 188. 1. Zadaniem szkół przysposobienia administracyjno-handlowego jest danie młodzieży elementów wiadomości, wprowadzających ją w zawód pracownika działów administracyjno-handlowych przedsiębiorstw gospodarczych.

2. Szkoły przysposobienia administracyjno-handlowego są roczne.

3. Szkoły te są przeznaczone dla absolwentów gimnazjów i liceów ogólnokształcących.

4. Podbudową programową jest gimnazjum ogólnokształcące.

5. Ośrodkiem nauczania jest administracja i organizacja przedsiębiorstw gospodarczych. Podstawę programową tworzy praktyczna nauka z zakresu: organizacji biura, rachunkowości i korespondencji oraz umiejętności technicznych biurowych. Program uwzględnia w zakresie najbardziej niezbędnym ogólne wiadomości gospodarcze oraz wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

6. Do szkół przysposobienia administracyjno-handlowego przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. nie przekroczą w danym roku kalendarzowym 24 lat życia.

Kursy z zakresu administracji handlowej.

§ 189. Kursy z zakresu administracji handlowej przeznaczone są dla osób, specjalizujących się w pewnych jej działach. Zadania, czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb życia gospodarczego.

DZIAŁ III. SZKOLNICTWO ROLNICZE.

Grupa 1. Szkolnictwo rolnicze.

§ 190. Szkolnictwo rolnicze obejmuje;

A. Szkoły i kursy rolnicze.

B. „ „ „ gospodyń wiejskich.

A. SZKOŁY I KURSY ROLNICZE.

§ 191. Będą organizowane następujące szkoły typu zasadniczego, szkoły przysposobienia oraz kursy rolnicze:

szkoły rolnicze stopnia niższego,
„ „ „ licealnego,
„ przysposobienia rolniczego,
kursy z zakresu rolnictwa.

Szkoły rolnicze stopnia niższego.

§ 192. 1. Szkoły rolnicze stopnia niższego noszą nazwę: szkoły rolnicze.

2. Zadaniem szkół rolniczych jest praktyczne kształcenie rolników.

3. Szkoły rolnicze są dwuletnie.

4. Podbudową programową jest I szczebel programowy szkoły powszechnej.

5. Szkoły te nie przeprowadzają specjalizacji; uwzględniają one w swym programie regjonalne warunki naturalne i gospodarcze.

6. Ośrodkiem nauczania jest gospodarstwo rolne włościańskie. Podstawę programową tworzy praktyczna nauka: uprawy roślin, chowu i użytkowania zwierząt, ogrodnictwa i zasad leśnictwa oraz organizacji gospodarstw włościańskich, uzupełniona w niezbędnym zakresie wiadomościami teoretycznemi. Program uwzględnia nadto życie wsi i jego elementy organizacyjne. W skład programu wchodzą również wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Przy szkołach tych istnieją zorganizowane dla celów praktycznego szkolenia uczniów szkolne gospodarstwa rolne.

8. Przy szkołach tych istnieją internaty dla uczniów.

9. Do szkół rolniczych przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia klasy IV szkoły powszechnej III lub II stopnia, świadectwo ukończenia z wynikiem pomyślnym pierwszego roku nauki w klasie IV szkoły powszechnej I stopnia albo inne świadectwo uznane za równoważne,

b. odbyli co najmniej dwuletnią praktykę w gospodarstwie wiejskiem,

c. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 17, a nie przekroczą 24 lat życia.

d) posiadają odpowiedni rozwój fizyczny.

Szkoły rolnicze stopnia licealnego.

§ 193. 1. Szkoły rolnicze stopnia licealnego noszą nazwę: licea rolnicze.

2. Zadaniem liceów rolniczych jest kształcenie rolników, którzyby, obok praktycznego przygotowania zawodowego, posiadali szerszy i głębszy zasób wiadomości teoretyczno-zawodowych i ogólnych.

3. Licea rolnicze są trzyletnie.

4. Podbudową programową jest gimnazjum ogólnokształcące.

5. Szkoły te nie przeprowadzają specjalizacji.

6. Ośrodkiem nauczania jest gospodarstwo rolne folwarczne i włościańskie. Podstawę programową tworzy szerzej i głębiej potraktowana praktyczna i teoretyczna nauka: uprawy roślin, hodowli zwierząt, zasad ogrodnictwa, zasad leśnictwa, maszynoznawstwa rolniczego, przetwórstwa w podstawowych przemysłach rolnych, organizacji gospodarstw wiejskich folwarcznych i włościańskich pod względem technicznym, administracyjnym i handlowym. Program uwzględnia nadto życie wsi i jego elementy organizacyjne. W skład programu wchodzą również wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Przy szkołach tych istnieją zorganizowane dla celów praktycznego szkolenia uczniów szkolne gospodarstwa rolne.

8. Przy szkołach tych istnieją internaty dla uczniów.

9. Do liceów rolniczych przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. odbyli roczną zorganizowaną praktykę w gospodarstwie wiejskiem lub praktykę uznaną za równoznaczną,

c. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 17, a nie przekroczą 21 lat życia,

d. posiadają odpowiedni rozwój fizyczny.

Szkoły przysposobienia rolniczego.

§ 194. 1. Zadaniem szkół przysposobienia rolniczego jest danie młodzieży podstawowych praktycznych wiadomości, potrzebnych do pracy w gospodarstwach rolnych włościańskich.

2. Szkoły przysposobienia rolniczego są roczne.

3. Podbudową programową jest I szczebel programowy szkoły powszechnej.

4. Szkoły te nie przeprowadzają specjalizacji; dostosowują one swój program ściśle do regjonalnych warunków naturalnych i gospodarczych.

5. Ośrodkiem nauczania jest gospodarstwo rolne włościańskie. Podstawę programową tworzy praktyczna nauka z zakresu: uprawy roślin, ogrodnictwa, chowu i użytkowania zwierząt, zasad leśnictwa oraz organizacji gospodarstw włościańskich. Program uwzględnia nadto życie wsi i jego elementy organizacyjne. W skład programu wchodzą również wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

6. Przy szkołach tych istnieją zorganizowane dla celów praktycznego szkolenia uczniów szkolne gospodarstwa rolne.

7. Przy szkołach tych istnieją internaty dla uczniów.

8. Do szkół przysposobienia rolniczego przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia szkoły powszechnej I stopnia lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. odbyli co najmniej dwuletnią praktykę w gospodarstwie wiejskiem,

c. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 17, a nie przekroczą 24 lat życia,

d. posiadają odpowiedni rozwój fizyczny.

Kursy z zakresu rolnictwa.

§ 195. Kursy z zakresu rolnictwa przeznaczone są dla osób, specjalizujących się w pewnych jego działach. Zadania, czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb rolnictwa.

B. SZKOŁY I KURSY GOSPODYŃ WIEJSKICH.

§ 196. Będą organizowane następujące szkoły typu zasadniczego i szkoły przysposobienia oraz kursy gospodyń wiejskich:

szkoły gospodyń wiejskich stopnia niższego,
" " " " licealnego,
" przysposobienia gospodyń wiejskich,
kursy z zakresu gospodarstwa wiejskiego.

Szkoły gospodyń wiejskich stopnia niższego.

§ 197. 1. Szkoły gospodyń wiejskich stopnia niższego noszą nazwę: szkoły gospodyń wiejskich.

2. Zadaniem szkół gospodyń wiejskich jest praktyczne kształcenie gospodyń wiejskich.

3. Szkoły gospodyń wiejskich są dwuletnie.

4. Podbudową programową jest I szczebel programowy szkoły powszechnej.

5. Szkoły te nie przeprowadzają specjalizacji; uwzględniają one w swym programie regjonalne warunki naturalne i gospodarcze.

6. Ośrodkiem nauczania jest gospodarstwo włościańskie. Podstawę programową tworzy praktyczna nauka: chowu i użytkowania zwierząt, ogrodnictwa, gospodarstwa domowego, znawstwa produktów gospodarstw wiejskich, wychowania dzieci oraz organizacji kobiecego gospodarstwa włościańskiego, uzupełniona w niezbędnym zakresie wiadomościami teoretycznemi. Program uwzględnia nadto życie wsi i jego elementy organizacyjne. W skład programu wchodzą również wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Przy szkołach tych istnieją zorganizowane dla celów praktycznego szkolenia uczenic szkolne gospodarstwa wiejskie.

8. Przy szkołach tych istnieją internaty dla uczenic.

9. Do szkół gospodyń wiejskich przyjmuje się kandydatki, które:

a. przedstawią świadectwo ukończenia klasy IV szkoły powszechnej III lub II stopnia, świadectwo ukończenia z wynikiem pomyślnym pierwszego roku nauki w klasie IV szkoły powszechnej I stopnia albo inne świadectwo uznane za równoważne,

b. odbyły co najmniej jednoroczną praktykę w gospodarstwie wiejskiem,

c. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 16, a nie przekroczą 24 lat życia,

d. posiadają odpowiedni rozwój fizyczny.

Szkoły gospodyń wiejskich stopnia licealnego.

§ 198. 1. Szkoły gospodyń wiejskich stopnia licealnego noszą nazwę: licea gospodyń wiejskich.

2. Zadaniem liceów gospodyń wiejskich jest kształcenie gospodyń wiejskich, któreby, obok praktycznego przygotowania zawodowego, posiadały szerszy i głębszy zasób wiadomości teoretyczno-zawodowych ogólnych.

3. Licea gospodyń wiejskich są trzyletnie.

4. Podbudową programową jest gimnazjum ogólnokształcące.

5. Szkoły te nie przeprowadzają specjalizacji.

6. Ośrodkiem nauczania jest gospodarstwo wiejskie. Podstawę programową tworzy szerzej i głębiej potraktowana praktyczna i teoretyczna nauka: ogrodnictwa, chowu i użytkowania zwierząt, gospodarstwa domowego, znawstwa produktów gospodarstw wiejskich, wychowania

dzieci oraz organizacji kobiecych gospodarstw wiejskich folwarcznych i włościańskich. Program uwzględnia nadto życie wsi i jego elementy organizacyjne. W skład programu wchodzą również wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Przy szkołach tych istnieją zorganizowane dla celów praktycznego szkolenia uczenic szkolne gospodarstwa wiejskie.

8. Przy szkołach tych istnieją internaty dla uczenic.

9. Do liceów gospodyń wiejskich przyjmuje się kandydatki, które:

a. przedstawią świadectwo ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 16, a nie przekroczą 21 lat życia,

c. posiadają odpowiedni rozwój fizyczny.

Szkoły przysposobienia gospodyń wiejskich.

§ 199. 1. Zadaniem szkół przysposobienia gospodyń wiejskich jest danie młodzieży podstawowych praktycznych wiadomości, potrzebnych do pracy w gospodarstwach włościańskich.

2. Szkoły przysposobienia gospodyń wiejskich są roczne.

3. Podbudową programową jest I szczebel programowy szkoły powszechnej.

4. Szkoły te nie przeprowadzają specjalizacji; dostosowują one swój program ściśle do regjonalnych warunków naturalnych i gospodarczych.

5. Ośrodkiem nauczania jest gospodarstwo włościańskie. Podstawę programową tworzy praktyczna nauka z zakresu: chowu i użytkowania zwierząt, ogrodnictwa, gospodarstwa domowego, znawstwa produktów gospodarstw wiejskich, wychowania dzieci oraz organizacji kobiecego gospodarstwa włościańskiego. Program uwzględnia nadto życie wsi i jego elementy organizacyjne. W skład programu wchodzą również wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

6. Przy szkołach tych istnieją zorganizowane dla celów praktycznego szkolenia uczenic szkolne gospodarstwa wiejskie.

7. Przy szkołach tych istnieją internaty dla uczenic.

8. Do szkół przysposobienia gospodyń wiejskich przyjmuje się kandydatki, które:

a. przedstawią świadectwo ukończenia szkoły powszechnej I stopnia lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. odbyły co najmniej roczną praktykę w gospodarstwie wiejskiem,

c. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 16, a nie przekroczą 24 lat życia,

d. posiadają odpowiedni rozwój fizyczny.

Kursy z zakresu gospodarstwa wiejskiego.

§ 200. Kursy z zakresu gospodarstwa wiejskiego przeznaczone są dla osób, specjalizujących się w pewnych jego działach. Zadania, czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb rolnictwa.

Grupa 2. Szkoły i kursy ogrodnicze.

§ 201. Będą organizowane następujące szkoły typu zasadniczego i kursy ogrodnicze:

szkoły ogrodnicze stopnia niższego,
„ „ „ licealnego,
kursy z zakresu ogrodnictwa.

Szkoły ogrodnicze stopnia niższego.

§ 202. 1. Szkoły ogrodnicze stopnia niższego noszą nazwę: szkoły ogrodnicze.

2. Zadaniem szkół ogrodniczych jest praktyczne kształcenie ogrodników.

3. Szkoły ogrodnicze są trzyletnie.

4. Podbudową programową jest I szczebel programowy szkoły powszechnej.

5. Szkoły te nie przeprowadzają specjalizacji w żadnym z działów ogrodnictwa; w materjale nauczania traktują one szerzej i głębiej podstawowy dla danego regjonu dział produkcji ogrodniczej.

6. Ośrodkiem nauczania jest gospodarstwo ogrodnicze o produkcji mieszanej. Podstawę programową tworzy praktyczna nauka ogrodnictwa, uzupełniona w niezbędnym zakresie wiadomościami teoretycznemi z dziedziny: teorji ogrodnictwa użytkowego i ozdobnego, towaroznawstwa produktów ogrodniczych, organizacji gospodarstw ogrodniczych oraz elementów budownictwa i miernictwa ogrodniczego. Program uwzględnia wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Przy szkołach tych istnieją zorganizowane dla celów praktycznego szkolenia uczniów szkolne gospodarstwa ogrodnicze.

8. Przy szkołach tych istnieją internaty dla uczniów.

9. Do szkół ogrodniczych przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia klasy IV szkoły powszechnej III lub II stopnia, świadectwo ukończenia z wynikiem pomyślnym pierwszego roku nauki w klasie IV szkoły powszechnej I stopnia albo inne świadectwo uznane za równoważne,

b. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 16, a nie przekroczą 24 lat życia

c. posiadają odpowiedni rozwój fizyczny.

Szkoły ogrodnicze stopnia licealnego.

§ 203. 1. Szkoły ogrodnicze stopnia licealnego noszą nazwę: licea ogrodnicze.

2. Zadaniem liceów ogrodniczych jest kształcenie ogrodników, którzyby, obok praktycznego przygotowania zawodowego, posiadali szerszy i głębszy zasób wiadomości teoretyczno-zawodowych i ogólnych.

3. Licea ogrodnicze są trzyletnie.

4. Podbudową programową jest gimnazjum ogólnokształcące.

5. Program klasy I i II jest jednolity i uwzględnia w odpowiednim stopniu ogrodnictwo użytkowe i ozdobne. Program klasy III wyodrębnia kierunki:

a. ogrodnictwa użytkowego,

b. ogrodnictwa ozdobnego.

6. Ośrodkiem nauczania jest większe gospodarstwo ogrodnicze, o wszystkich działach produkcji. Podstawę programową tworzy szerzej i głębiej potraktowana praktyczna i teoretyczna nauka wszystkich działów ogrodnictwa, towaroznawstwa produktów ogrodniczych, miernictwa i budownictwa ogrodniczego oraz organizacji gospodarstw ogrodniczych pod względem technicznym, handlowym i administracyjnym. W trzecim roku nauczania, w związku z wyodrębnieniem kierunków, pogłębia się w podstawie programowej odpowiednie dla danego kierunku zajęcia praktyczne i wiadomości teoretyczne. Program uwzględnia przedmioty pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Przy szkołach tych istnieją zorganizowane dla celów praktycznego szkolenia uczniów szkolne gospodarstwa ogrodnicze.

8. Przy szkołach tych istnieją w zasadzie internaty dla uczniów.

9. Do liceów ogrodniczych przyjmuje sią kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. odbyli roczną zorganizowaną praktykę w gospodarstwie ogrodniczem lub praktykę uznaną za równoznaczną,

c. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 17, a nie przekroczą 21 lat życia,

d. posiadają odpowiedni rozwój fizyczny.

Kursy z zakresu ogrodnictwa.

§ 204. Kursy z zakresu ogrodnictwa przeznaczone są dla osób, specjalizujących się w pewnych jego działach. Zadania, czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb ogrodnictwa.

Grupa 3. Szkoły i kursy leśne.

§ 205. Będą organizowane następujące szkoły typu zasadniczego oraz kursy leśne:
szkoły leśne stopnia licealnego,
półtoraroczne kursy dla leśniczych,
kursy specjalne z zakresu leśnictwa.

Szkoły leśne stopnia licealnego.

§ 206. 1. Szkoły leśne stopnia licealnego noszą nazwę: licea leśne.

2. Zadaniem liceów leśnych jest kształcenie leśników, którzyby, obok praktycznego przygotowania zawodowego, posiadali szerszy i głębszy zasób wiadomości teoretyczno-zawodowych i ogólnych.

3. Licea leśne są trzyletnie.

4. Podbudową programową jest gimnazjum ogólnokształcące.

5. Szkoły te nie przeprowadzają specjalizacji.

6. Ośrodkiem nauczania jest gospodarstwo leśne. Podstawę programową tworzy szerzej i głębiej potraktowana praktyczna i teoretyczna nauka: hodowli, użytkowania, urządzania i ochrony lasu, nauka o siedlisku, nauka łowiectwa i rybactwa oraz zasad organizacji gospodarstw leśnych pod względem technicznym, handlowym i administracyjnym. Program uwzględnia nadto życie wsi i jego elementy organizacyjne. W skład programu wchodzą również przedmioty pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Celem umożliwienia praktycznego szkolenia uczniów licea leśne będą zakładane przy odpowiednio zorganizowanych gospodarstwach leśnych.

8. Przy szkołach tych istnieją internaty dla uczniów.

9. Do liceów leśnych przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. odbyli roczną zorganizowaną praktykę leśną lub praktykę uznaną za równoznaczną,

c. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 17, a nie przekroczą 21 lat życia,

d. posiadają odpowiedni rozwój fizyczny.

Półtoraroczne kursy dla leśniczych.

§ 207. 1. Zadaniem półtorarocznych kursów dla leśniczych jest przygotowanie pracowników do pełnienia funkcyj nadzorczych w leśnictwie.

2. Podbudową programową jest II szczebel programowy szkoły powszechnej.

3. Ośrodkiem nauczania jest gospodarstwo leśne. Podstawę programową tworzy praktyczna nauka z zakresu: hodowli lasu, jego użytkowania i ochrony, brakarstwa oraz chowu zwierzyny i ryb. Program uwzględnia wiadomości pomocnicze ściśle związane z zawodem.

4. Celem umożliwienia praktycznego szkolenia uczniów kursy będą zakładane przy odpowiednio zorganizowanych gospodarstwach leśnych.

5. Przy kursach tych istnieją internaty dla uczniów.

6. Na półtoraroczne kursy dla leśniczych przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia klasy VI szkoły powszechnej lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. odbyli co najmniej dwuletnią praktykę leśną lub praktykę uznaną za równoznaczną,

c. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 18 lat życia,

d. złożą egzamin wstępny w zakresie II szczebla programowego szkoły powszechnej z przedmiotów, określonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego,

e. posiadają odpowiedni rozwój fizyczny.

Kursy specjalne z zakresu leśnictwa.

§ 208. Kursy specjalne z zakresu leśnictwa przeznaczone są dla osób, specjalizujących się w pewnych jego działach. Zadania, czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb leśnictwa.

DZIAŁ IV. SZKOLNICTWO GOSPODARSTWA DOMOWEGO.

Grupa 1. Szkolnictwo gospodarstw rodzinnych.

§ 209. Szkolnictwo gospodarstw rodzinnych obejmuje szkoły i kursy gospodarstw rodzinnych.

SZKOŁY I KURSY GOSPODARSTW RODZINNYCH.

§ 210. Będą organizowane następujące szkoły przysposobienia i kursy gospodarstw rodzinnych:

szkoły przysposobienia w gospodarstwie rodzinnem,
kursy z zakresu gospodarstwa rodzinnego.

Szkoły przysposobienia w gospodarstwie rodzinnem.

§ 211. 1. Zadaniem szkół przysposobienia w gospodarstwie rodzinnem jest praktyczne zapoznanie młodzieży z podstawowemi sprawnościami i wiadomościami z zakresu gospodarstw rodzinnych, w celu ułatwienia jej pracy we własnem gospodarstwie domowem lub pracy zarobkowej w tej dziedzinie.

2. Szkoły przysposobienia w gospodarstwie rodzinnem są roczne.

3. Szkoły są organizowane dla młodzieży, która ukończyła:

a. szkołę powszechną bez względu na jej stopień organizacyjny,

b. gimnazjum lub liceum ogólnokształcące.

4. Podbudową programową szkół przysposobienia w gospodarstwie rodzinnem dla młodzieży, która ukończyła szkołę powszechną, jest pierwszy szczebel programowy szkoły powszechnej. Podbudową programową szkół przysposobienia w gospodarstwie rodzinnem dla młodzieży, która ukończyła gimnazjum lub liceum ogólnokształcące, jest gimnazjum ogólnokształcące.

5. Szkoły te nie przeprowadzają specjalizacji; uwzględniają one w swym programie typ środowiska i warunki regjonalne.

6. Ośrodkiem nauczania jest gospodarstwo rodzinne. Podstawę programową tworzy praktyczna nauka z zakresu: organizacji gospodarstw rodzinnych, wychowania dziecka, towaroznawstwa artykułów codziennej potrzeby, sporządzania posiłków, utrzymywania porządków, szycia oraz rachunkowości domowej. Program zawiera wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Do szkół przysposobienia w gospodarstwie rodzinnem, przeznaczonych dla absolwentek szkół powszechnych przyjmuje się kandydatki, które:

a. przedstawią świadectwo ukończenia szkoły powszechnej I stopnia lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. nie przekroczą w danym roku kalendarzowym 18 lat życia.

8. Do szkół przysposobienia w gospodarstwie rodzinnem, przeznaczonych dla absolwentek gimnazjów i liceów ogólnokształcących, przyjmuje się kandydatki, które:

a. przedstawią świadectwo ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. nie przekroczą w danym roku kalendarzowym 24 lat życia.

Kursy z zakresu gospodarstwa rodzinnego.

§ 212. Będą organizowane kursy z zakresu gospodarstwa rodzinnego, przeznaczone dla osób, specjalizujących się w pewnych jego działach. Zadania, czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb gospodarstw rodzinnych.

Grupa 2. Szkolnictwo gospodarstw zbiorowych.

§ 213. Szkolnictwo gospodarstw zbiorowych obejmuje:

A. Szkoły i kursy gospodarczo-społeczne.

B. „ „ hotelarskie i gastronomiczne.

C. „ „ sanatoryjno-dietetyczne.

A. SZKOŁY I KURSY GOSPODARCZO-SPOŁECZNE.

§ 214. Będą organizowane szkoły typu zasadniczego i kursy gospodarczo-społeczne:

szkoły gospodarczo-społeczne stopnia licealnego,

kursy gospodarczo-społeczne.

Szkoły gospodarczo-społeczne stopnia licealnego.

§ 215. 1. Szkoły gospodarczo-społeczne stopnia licealnego noszą nazwę: licea gospodarczo-społeczne.

2. Zadaniem liceów gospodarczo-społecznych jest kształcenie młodzieży do pracy przy organizowaniu i prowadzeniu gospodarstw zbiorowych o charakterze społeczno-wychowawczym oraz przy organizowaniu i instruowaniu prac domowych na terenie gospodarstw rodzinnych (siostry i doradczynie gospodarcze), któreby, obok praktycznego przygotowania zawodowego, posiadały szerszy i głębszy zasób wiadomości teoretyczno-zawodowych i ogólnych.

3. Licea gospodarczo-społeczne są dwuletnie.

4. Podbudową programową jest gimnazjum ogólnokształcące.

5. Szkoły te nie przeprowadzają specjalizacji.

6. Ośrodkiem nauczania jest gospodarstwo zbiorowe o charakterze społeczno-wychowawczym. Podstawę programową tworzą: technika i organizacja prac domowych w gospodarstwie rodzinnem i zbiorowem (o charakterze społeczno-wychowawczym), higjena osobista i społeczna, pie-

lęgnowanie i wychowanie dziecka, towaroznawstwa artykułów codziennej potrzeby, urządzenie i estetyka mieszkań, rachunkowość gospodarstw rodzinnych i zbiorowych. Program uwzględnia wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Rok szkolny w klasie II trwa 11 miesięcy, z których 2 miesiące przeznacza się na zorganizowane praktyki w gospodarstwach społeczno-wychowawczych.

8. Przy szkołach tych istnieją zorganizowane dla celów praktycznego szkolenia uczenic odpowiednie warsztaty pracy.

9. Do liceów gospodarczo-społecznych przyjmuje się kandydatki które:

a. przedstawią świadectwo ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. kończą w danym roku kalendarzowym conajmniej 16, a nie przekroczą 24 lat życia.

Kursy gospodarczo-społeczne.

§ 216. Kursy gospodarczo-społeczne przeznaczone są dla osób, specjalizujących się w tej dziedzinie pracy. Zadania, czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb gospodarstw społeczno-wychowawczych.

B. SZKOŁY I KURSY HOTELARSKIE I GASTRONOMICZNE.

§ 217. Będą organizowane następujące szkoły typu zasadniczego i kursy hotelarskie i gastronomiczne:

szkoły hotelarskie stopnia licealnego,
„ kucharskie stopnia niższego,
kursy z zakresu przemysłu hotelarskiego i gastronomicznego.

Szkoły hotelarskie stopnia licealnego.

§ 218. 1. Szkoły hotelarskie stopnia licealnego noszą nazwę: licea hotelarskie.

2. Zadaniem liceów hotelarskich jest kształcenie pracowników do pełnienia funkcyj organizacyjnych i administracyjnych w przedsiębiorstwach hotelarskich, którzyby, obok praktycznego przygotowania zawodowego, posiadali szerszy i głębszy zasób wiadomości teoretyczno-zawodowych i ogólnych.

3. Licea hotelarskie są dwuletnie.

4. Podbudową programową jest gimnazjum ogólnokształcące.

5. Szkoły te nie przeprowadzają specjalizacji.

6. Ośrodkiem nauczania jest przedsiębiorstwo hotelarskie. Podstawę programową tworzy: organizacja, administracja i funkcjonowanie przedsiębiorstw hotelarskich, geografja turystyczna, higjena, towaroznawstwo stosowane, urządzenie i estetyka wnętrz oraz prowadzenie kuchni. Program uwzględnia wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

7. Rok szkolny w klasie II trwa 11 miesięcy, z których 2 miesiące przeznacza się na zorganizowane praktyki w przedsiębiorstwach hotelarskich.

8. Przy szkołach tych istnieją zorganizowane dla celów praktycznego szkolenia uczniów odpowiednie warsztaty pracy.

9. Do liceów hotelarskich przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego lub inne świadectwo uznane za równoważne,

b. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 16, a nie przekroczą 24 lat życia.

Szkoły kucharskie stopnia niższego.

§ 219. 1. Szkoły kucharskie stopnia niższego noszą nazwę: szkoły kucharskie.

2. Zadaniem szkół kucharskich jest praktyczne kształcenie pracowników, którzyby byli usprawnieni w samodzielnem wykonaniu czynności kucharskich.

3. Szkoły kucharskie są dwuletnie.

4. Podbudową programową jest I szczebel programowy szkoły powszechnej.

5. Ośrodkiem nauczania jest gospodarstwo kuchenne. Podstawę programową tworzą zajęcia praktyczne z zakresu przyrządzania posiłków, przetwórstwa i przechowywania środków spożywczych, uzupełnione niezbędnemi wiadomościami teoretycznemi, obejmującemi: znajomość środków spożywczych, higjenę odżywiania oraz rachunkowość kuchni. Program uwzględnia wiadomości pomocnicze ściśle związane i bezpośrednio niezwiązane z zawodem.

6. Przy szkołach tych istnieją zorganizowane dla celów praktycznego szkolenia uczniów odpowiednie warsztaty pracy.

7. Do szkół kucharskich przyjmuje się kandydatów, którzy:

a. przedstawią świadectwo ukończenia klasy IV szkoły powszechnej III lub II stopnia, świadectwo ukończenia z wynikiem pomyślnym pierwszego roku nauki w klasie IV szkoły powszechnej I stopnia albo inne świadectwo, uznane za równoważne,

b. kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 15, a nie przekroczą 19 lat życia,

c. posiadają odpowiedni rozwój fizyczny.

Kursy z zakresu przemysłu hotelarskiego i gastronomicznego.

§ 220. Kursy z zakresu przemysłu hotelarskiego i gastronomicznego przeznaczone są dla osób, specjalizujących się w tych przemysłach. Zadania, czas trwania i zasady organizacji tych kursów będą dostosowywane do potrzeb przemysłu hotelarskiego i gastronomicznego.

C. SZKOŁY I KURSY SANATORYJNO-DIETETYCZNE.

§ 221. Organizację szkół i kursów sanatoryjno-dietetycznych określi osobne rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE.

§ 222. Osobne rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego ustalą organizację szkolnictwa zawodowego dokształcającego dla wszystkich działów zawodowych oraz organizację niewymienionych w niniejszem rozporządzeniu szkół mistrzów i nadzorców w dziale szkolnictwa przemysłowego.

§ 223. Termin i sposób organizowania szkół w myśl niniejszego rozporządzenia oraz termin i sposób likwidacji, względnie przekształcania istniejących w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia szkół zawodowych, określą osobne zarządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 224. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
(—) *J. Jędrzejewicz.*

22.

ROZPORZĄDZENIE
Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 24 stycznia 1934 r. (Nr. BP. 2752/34)

o wymiarze godzin nauczania oraz innych zajęć obowiązkowych nauczycieli i kierowników szkół.

(Przedruk z Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z dnia 31 stycznia 1934 r. Nr. 1 poz. 4).

Na podstawie art. 29 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r., o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu nadanem rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 660) zarządzam co następuje.

PRZEPISY SZCZEGÓLNE.

I. Przedszkola.

§ 1.

Wychowawczyni przedszkola obowiązana jest do prowadzenia zajęć wychowawczych w ilości 30 godzin tygodniowo.

Kierowniczka przedszkola obowiązana jest do prowadzenia zajęć wychowawczych w ilości 28 godzin tygodniowo.

II. Publiczne szkoły powszechne.

§ 2.

Nauczyciel szkoły powszechnej obowiązany jest do udzielania nauki w wymiarze 30 godzin lekcyjnych tygodniowo.

§ 3.

Nauczyciel szkoły powszechnej specjalnej, względnie oddziału specjalnego (pomocniczego), obowiązany jest do udzielania nauki w wymiarze 28 godzin lekcyjnych tygodniowo.

§ 4.

Kierownik szkoły powszechnej obowiązany jest zgodnie z postanowieniami statutu publicznych szkół powszechnych do udzielania nauki w wymiarze:

28 godzin lekcyjnych tygodniowo w szkole o 2 nauczycielach
26 " " " " o 3 "
24 " " " " o 4 "
22 " " " " o 5 "
20 " " " " o 6 "

Przy liczbie nauczycieli nie mniejszej od 7, kierownik otrzymuje za każdy oddział powyżej 7-miu—2 godziny tygodniowo dalszej zniżki, a więc przy 8 oddziałach uczy 18 godzin tygodniowo, przy 9 oddziałach—16 godzin tygodniowo i t. d.

§ 5.

Kierownik szkoły powszechnej specjalnej obowiązany jest zależnie od liczby nauczycieli do udzielania nauki w ilości godzin, przewidzianej w § 4, zmniejszonej o 2.

§ 6.

Nauczyciel szkoły powszechnej, powołany do pracy instruktorskiej, otrzymuje na czas pełnienia tej pracy zniżkę obowiązującej go liczby godzin lekcyjnych do 6 tygodniowo; w wyjątkowych wypadkach Minister może go zwolnić całkowicie od godzin lekcyjnych.

III. Szkoły średnie ogólnokształcące i zakłady kształcenia nauczycieli.

§ 7.

Nauczyciel gimnazjum, seminarjum nauczycielskiego lub seminarjum dla wychowawczyń przedszkoli obowiązany jest do udzielania nauki w następującym wymiarze:

a) 27 godzin lekcyjnych tygodniowo w I kategorji przedmiotów, obejmującej: rysunek, zajęcia praktyczne, muzykę, śpiew i ćwiczenia cielesne,
b) 23 godzin lekcyjnych tygodniowo w II kategorji przedmiotów, obejmującej: religję, matematykę, historję, geografję, oraz higjenę i propedeutykę filozofji,
c) 21 godzin lekcyjnych tygodniowo w III kategorji przedmiotów, obejmującej: języki, fizykę, chemję, przyrodę i przedmioty pedagogiczne.

§ 8.

Nauczyciel Państwowego Wyższego Kursu Nauczycielskiego, Państwowego Instytutu Pedagogiki Specjalnej, Państwowego Instytutu Robót

Ręcznych, lub Pedagogjum, istniejącego na podstawie zarządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 19. VI. 1928 r. w sprawie statutu Państwowych Pedagogjów (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 8, poz. 135), obowiązany jest do udzielania nauki w wymiarze 18 godzin lekcyjnych tygodniowo.

§ 9.

Nauczyciel Państwowego Instytutu Nauczycielskiego obowiązany jest do udzielania nauki w wymiarze 15 godzin lekcyjnych tygodniowo.

§ 10.

Dyrektor (przełożona), względnie pełniący obowiązki dyrektora (przełożonej):

a) Państwowego Instytutu Nauczycielskiego — obowiązany jest do udzielania nauki w wymiarze 4 godzin lekcyjnych tygodniowo,

b) Państwowego Wyższego Kursu Nauczycielskiego, Państwowego Instytutu Pedagogiki Specjalnej, Państwowego Instytutu Robót Ręcznych, gimnazjum, które posiada conajmniej 8 oddziałów, lub Pedagogjum, istniejącego na podstawie zarządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 19.VI. 1928 r. w sprawie statutu Państwowych Pedagogjów (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 8, poz. 135)—obowiązany jest do udzielania nauki w wymiarze 6 godzin lekcyjnych tygodniowo,

c) seminarjum nauczycielskiego, seminarjum dla wychowawczyń przedszkoli lub gimnazjum, które posiada mniej niż 8 oddziałów— obowiązany jest do udzielania nauki w wymiarze 8 godzin lekcyjnych tygodniowo.

§ 11.

Nauczyciel szkoły ćwiczeń obowiązany jest do udzielania nauki w wymiarze 27 godzin lekcyjnych tygodniowo.

§ 12.

Kierownik szkoły ćwiczeń obowiązany jest do udzielania nauki w wymiarze określonym w § 4 zmniejszonym o 6.

§ 13.

Nauczyciel szkoły średniej ogólnokształcącej lub zakładu kształcenia nauczycieli, powołany do pracy instruktorskiej, otrzymuje na czas pełnienia tej pracy zniżkę obowiązującej go liczby godzin lekcyjnych do

6 tygodniowo; w wyjątkowych wypadkach Minister może go zwolnić całkowicie od godzin lekcyjnych.

IV. Szkoły zawodowe.

§ 14.

Nauczyciel szkoły zawodowej obowiązany jest do udzielania nauki w następującym wymiarze:

a) 27 godzin lekcyjnych tygodniowo w I kategorji przedmiotów obejmującej: kaligrafję, pisanie na maszynie, rysunek odręczny elementarny, rzeźbę elementarną, pracę ręczną, udzielaną przez nauczycieli, muzykę, śpiew i ćwiczenia cielesne,

b) 23 godzin lekcyjnych tygodniowo w II kategorji przedmiotów, obejmującej: religję, historję, geografję ogólną i higjenę ogólną,

c) 21 godzin lekcyjnych tygodniowo w III kategorji przedmiotów, obejmującej: naukę ogólną języków, prawoznawstwo ogólne, pedagogję, matematykę, z wyjątkiem matematyki wyższej, geometrję wykreślną, fizykę, chemję ogólną, przyrodę ogólną, ćwiczenia w pracowniach: fizycznej, chemicznej ogólnej i przyrodniczej ogólnej, stenografję, rysunek zawodowy w szkołach rzemieślniczo-przemysłowych, rysunek techniczny elementarny w szkołach technicznych, rysunek zawodowy artystyczny i rzeźbę zawodową,

d) 18 godzin lekcyjnych tygodniowo w IV kategorji przedmiotów, obejmującej: naukę języków w zastosowaniu do zawodów, matematykę wyższą oraz przedmioty zawodowe i ćwiczenia, które Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do tej kategorji przedmiotów zaliczy.

§ 15.

Kierownik warsztatów szkolnych obowiązany jest do pełnienia wszystkich czynności, związanych z kierownictwem i zajęciami praktycznemi przez cały czas pracy młodzieży w warsztatach szkolnych oraz do udzielania nauki w wymiarze:

a) 12 godzin lekcyjnych tygodniowo, gdy warsztat szkolny czynny jest ponad 22 do 30 godzin tygodniowo,

b) 9 godzin lekcyjnych tygodniowo, gdy warsztat szkolny czynny jest ponad 30 do 38 godzin tygodniowo,

c) 6 godzin lekcyjnych tygodniowo, gdy warsztat szkolny czynny jest ponad 38 godzin tygodniowo.

§ 16.

Kierownik wydziału, względnie działu, obowiązany jest do pełnienia wszystkich czynności, związanych z kierownictwem oraz do udzielania nauki w ilości od 12—18 godzin lekcyjnych tygodniowo, zależnie od wielkości wydziału (działu) i decyzji Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 17.

Instruktor szkoły zawodowej obowiązany jest do pełnienia czynności instruktorskich w wymiarze od 27 do 36 godzin tygodniowo, zależnie od typu i stopnia szkoły oraz decyzji Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 18.

Instruktor szkoły zawodowej, który nie może być zajęty czynnościami instruktorskiemi w pełnym wymiarze godzin, określonym w § 17, obowiązany jest do pracy, związanej z prowadzeniem warsztatów w liczbie godzin, brakującej mu do pełnego wymiaru.

§ 19.

Dyrektor szkoły zawodowej obowiązany jest do pełnienia czynności dyrektora szkoły, a nadto do udzielania nauki w ilości 6 godzin lekcyjnych tygodniowo.

V. Inne szkoły i zakłady naukowe.

§ 20.

Nauczyciel konserwatorjum muzycznego obowiązany jest do udzielania nauki w następującym wymiarze:

a) 27 godzin lekcyjnych tygodniowo w I kategorji przedmiotów, obejmującej: naukę gry fortepianowej dodatkowej i na instrumentach perkusyjnych, akompanjament, (inspektor orkiestry, asystent harmonji).

b) 23 godzin lekcyjnych tygodniowo w II kategorji przedmiotów, obejmującej: niższy kurs gry na fortepianie, skrzypcach, wiolonczeli, organach, zasady muzyki, solfeż, gimnastykę rytmiczną, harmonję ogółową, rytuał kościelny, język włoski, język łaciński.

c) 21 godzin lekcyjnych tygodniowo w III kategorji przedmiotów, obejmującej: średnie kursy gry na fortepianie, skrzypcach, wiolonczeli, organach, kontrapunkt ogółowy, collegia muzyki ko-

ścielnej, muzykę kameralną, czytanie partytur, naukę o formach muzycznych, naukę gry na instrumentach dętych, kontrabasie i harfie, harmonję specjalną, instrumentację wojskową, historję muzyki, akustykę,

d) 18 godzin lekcyjnych tygodniowo w IV kategorji przedmiotów, obejmującej: kursy wyższe gry na fortepianie, organach, instrumentach smyczkowych, śpiew, instrumentację symfoniczną, kontrapunkt specjalny, kompozycję, grę orkiestrową, chóry i dyrygowanie, historję sztuki, estetykę, logikę, pedagogikę ogólną, pedagogikę specjalną,

e) 10 godzin lekcyjnych tygodniowo w V kategorji przedmiotów, stanowiących cykl nauk muzykologicznych.

§ 21.

Rektor względnie dyrektor konserwatorjum muzycznego obowiązany jest do udzielania nauki w wymiarze 6 godzin lekcyjnych tygodniowo.

§ 22.

Nauczyciel Państwowego Instytutu Sztuki Teatralnej obowiązany jest do udzielania nauki w wymiarze 18 godzin lekcyjnych tygodniowo.

§ 23.

Dyrektor Państwowego Instytutu Sztuki Teatralnej obowiązany jest do udzielania nauki w wymiarze 6 godzin tygodniowo.

§ 24.

Nauczyciele, instruktorzy i dyrektorzy instytutów sztuk plastycznych obowiązani są do udzielania nauki i innych zajęć w wymiarze określonym w §§ 14 punkt d) 15, 16, 17, 18 i 19.

§ 25.

Nauczyciele i rektorzy, względnie dyrektorzy szkół artystycznych i innych niewymienionych poprzednio, obowiązani są do udzielania nauki i innych zajęć w wymiarze określonym w §§ 14 i 19.

PRZEPISY WSPÓLNE.

§ 26.

Oprócz udzielania nauki, względnie pełnienia czynności instruktorskich, do ogółu zajęć obowiązkowych nauczycieli i kierowników szkół należy spełnianie wszystkich czynności, przewidzianych osobnemi przepisami.

§ 27.

Gdy szczególne warunki organizacyjne szkoły w związku z planem godzin będą tego wymagały, nauczyciele, instruktorzy warsztatowi w szkołach zawodowych i dyrektorzy (kierownicy, przełożone) obowiązani są do udzielania nauki względnie pełnienia czynności instruktorskich w wymiarze wyższym, niż określony przepisami szczególnemi—czyli w godzinach nadliczbowych.

Ilość godzin nadliczbowych, do których nauczyciele (instruktorzy) są zobowiązani, nie może przekraczać:

a) dla nauczycieli wszystkich typów szkół i instruktorów warsztatowych szkół zawodowych—4 tygodniowo,

b) dla kierowników wydziałów—3 tygodniowo,

c) dla dyrektorów i kierowników wszystkich typów szkół, z wyjątkiem kierowników publicznych szkół powszechnych (specjalnych) i szkół ćwiczeń—2 tygodniowo.

Kierownicy publicznych szkół powszechnych (specjalnych) i szkół ćwiczeń nie mogą być zatrudnieni w godzinach nadliczbowych.

§ 28.

Za pracę w godzinach nadliczbowych przysługuje nauczycielowi (instruktorowi) dodatek służbowy w wysokości, określonej osobnemi przepisami.

§ 29.

Nauczyciel (kierownik wydziału, działu, warsztatu), inspektor i dyrektor (kierownik, przełożona), który otrzymał na podstawie właściwych przepisów zniżkę obowiązującego go wymiaru godzin lekcyjnych, względnie wymiaru godzin czynności instruktorskich, nie może być w tym czasie zatrudniony w godzinach nadliczbowych.

§ 30.

Nauczyciel, który zgodnie z przepisanym planem godzin, nie udzielał w pewnych okresach roku szkolnego nauki w obowiązującym go wymiarze godzin lekcyjnych tygodniowo, winien tę brakującą ilość godzin lekcyjnych, o ile organizacja planu nauki tego wymaga, uzupełnić w innych okresach roku szkolnego, przyczem nie można go zobowiązać do większej ilości godzin, niż 32.

Gdy wskutek tego w pewnych okresach udzielał nauki w wymiarze wyższym od normalnie go obowiązującego, prawo do dodatku służbo-

wego przysługiwać mu będzie dopiero po uzupełnieniu wszystkich godzin, brakujących do normalnego wymiaru w poszczególnych okresach roku szkolnego.

§ 31.

Nauczyciel, przydzielony do szkoły innego typu, obowiązany jest do wymiaru godzin lekcyjnych i zajęć, przewidzianych dla nauczycieli tej szkoły, do której został przydzielony.

Nie dotyczy to nauczyciela, pozostającego na etacie jednej szkoły, któremu władza poleciła równocześnie spełnianie obowiązków w innej szkole.

§ 32.

Jeżeli nauczyciel udziela przedmiotów, należących do różnych kategoryj, to za kategorję zasadniczą, według której oznacza się obowiązujący go wymiar godzin lekcyjnych, przyjmuje się kategorję, obejmującą przedmioty, jakie nauczyciel głównie studjował, lub z których uzyskał kwalifikacje nauczycielskie, względnie te, których naucza w największej liczbie godzin.

Przy równej ilości godzin nauczania przedmiotów różnych kategoryj, za kategorję zasadniczą, według której oznacza się obowiązujący nauczyciela wymiar godzin, przyjmuje się kategorję przedmiotów, do nauczania których posiada kwalifikacje.

Jeżeli nauczyciel, o którym mowa w ustępie poprzednim, udziela lekcyj przedmiotów kategorji zasadniczej w ilości godzin, nie dosięgającej obowiązującego go w tej kategorji wymiaru, wówczas winien brakującą ilość godzin uzupełnić równą jej ilością godzin, udzielanych przez niego przedmiotów innych kategoryj.

Nauczyciel ćwiczeń cielesnych może brakującą mu do obowiązującego wymiaru liczbę godzin uzupełnić godzinami gier i zabaw, prowadzonych przez niego w szkole w godzinach popołudniowych, a jeśli nauczyciel ćwiczeń cielesnych jest lekarzem, może brakującą liczbę godzin uzupełnić godzinami zajęć higjeniczno-lekarskich.

Nauczyciel, będący kierownikiem pedagogicznem hufca szkolnego, może brakującą mu do obowiązującego wymiaru liczbę godzin uzupełnić najwyżej 4 godzinami zajęć w hufcu szkolnym.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE.

§ 33.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 lutego 1934 r.

Do końca jednak roku szkolnego 1933/34 można utrzymać zatwier-

dzone już przez władze szkolne na ten rok przydziały godzin dla nauczycieli, instruktorów, kierowników wydziałów, kierowników warsztatów szkolnych i dyrektorów, a w wypadkach, gdy nauczyciel nie miałby w związku z tem obowiązującego według niniejszego rozporządzenia wymiaru godzin, można mu udzielić odpowiedniej zniżki.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
(—) *J. Jędrzejewicz.*

23.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 24 stycznia 1934 r. (Nr. BP-2754/34)

w sprawie dodatków służbowych, należnych nauczycielom szkół państwowych i publicznych, pozostającym na etacie Państwa, z tytułu nauczania i zajęć nadliczbowych oraz z tytułu pracy w szkołach zawodowych i specjalnych w charakterze wybitnego fachowca.

(Przedruk z Dz. Urz. M. W. R. i O. P. z dn. 31 stycznia 1934, Nr. 1 poz. 5).

Na podstawie § 40 pkt. e) oraz § 65 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1933 r. o zasadach zaszeregowania funkcjonarjuszów państwowych do grup uposażenia i automatycznego przechodzenia nauczycieli do wyższych grup uposażenia, o dodatkach lokalnych, funkcyjnych i służbowych oraz o umundurowaniu niższych funkcjonarjuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 102, poz. 781) zarządzam co następuje.

A. Dodatki służbowe z tytułu nauczania we wszystkich typach szkół i pełnienia czynności instruktorskich w szkołach zawodowych.

§ 1.

Nauczyciele wszystkich typów szkół za nauczanie — a instruktorzy warsztatowi w szkołach zawodowych za pełnienie czynności instruktorskich — w godzinach nadliczbowych, t. j. przekraczających wymiar ustalony w §§ 1—3, 7—11, 14—17 i 19—25 rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 24 stycznia 1934 r.

o wymiarze godzin nauczania oraz innych zajęć obowiązkowych nauczycieli i kierowników szkół (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 1, poz. 4) otrzymują dodatek służbowy, nazwany w dalszym ciągu dodatkiem służbowym za godziny nadliczbowe.

§ 2.

Dodatek służbowy za godziny nadliczbowe wypłaca się:

a) jeśli nauczanie, względnie pełnienie czynności instruktorskich w godzinach nadliczbowych, trwa przez cały rok szkolny—przez 12 miesięcy,

b) jeśli zajęcia powyższe trwają tylko przez jedno półrocze szkolne (semestr) — przez 6 miesięcy,

c) jeśli zajęcia te trwają przez conajmniej 5 lub więcej miesięcy lecz nie przez cały rok szkolny — przez ilość miesięcy o 1 większą od tej, w ciągu których zajęcia te trwały,

d) jeśli zajęcia te trwają przez okres krótszy niż 5 miesięcy—przez tyle miesięcy, przez ile one trwały.

Dodatek służbowy za 11-ty i 12-ty miesiąc, przewidziany w punkcie a) i dodatek służbowy za miesiąc dodatkowy, o którym mowa w punkcie c) poprzedniego ustępu, określa się w wymiarze, odpowiadającym należności dla danego miesiąca za średnią miesięczną liczbę godzin nadliczbowych w okresie czasu, w ciągu którego nauczyciel był zatrudniony.

§ 3.

Wysokość dodatku służbowego za godziny nadliczbowe zależna jest od ilości godzin nadliczbowych w tygodniu i wysokości, przewidzianej dla nich stawki miesięcznej. Dodatek służbowy za godziny nadliczbowe wymierza władza, asygnująca uposażenie służbowe.

§ 4.

Stawki miesięczne dodatku służbowego za 1 godzinę nadliczbową w tygodniu są następujące:

1) dla wychowawczyń przedszkoli . . . . . zł. 5.—

2) dla nauczycieli:

a) publicznych szkół powszechnych (specjalnych) i szkół ćwiczeń . . . . „ 5.—

b) szkół średnich ogólnokształcących i zakładów kształcenia nauczycieli . . . . „ 10.—

c) szkół zawodowych i instytutów sztuk plastycznych . „ 12.—

d) Państwowego Instytutu Robót Ręcznych i Państwowego Instytutu Nauczycielskiego . . . . „ 12.—

e) konserwatorów muzycznych, nauczających przedmiotów:

I, II i III kategorji . . . . . . „ 10.—

IV kategorji . . . . „ 12.—

V kategorji . . . . „ 16.—

3) dla instruktorów szkół zawodowych (specjalnych) i instytutów szkół plastycznych . . . . „ 8.—

B. Dodatki służbowe z tytułu zajęć w godzinach nadliczbowych.

§ 5.

Nauczyciele ćwiczeń cielesnych otrzymują na tych samych zasadach dodatek służbowy w wysokości miesięcznej zł. 10 za 1 godzinę w tygodniu gier i zabaw, prowadzonych w myśl obowiązujących przepisów.

C. Dodatki służbowe z tytułu pracy w szkołach zawodowych i specjalnych w charakterze wybitnego fachowca.

§ 6.

Stawki dodatków służbowych dla wybitnych fachowców w szkołach zawodowych i specjalnych ustala w każdym poszczególnym przypadku Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 7.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 lutego 1934 r.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

(—) *J. Jędrzejewicz.*

24.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 24 stycznia 1934 r. (Nr. BP-2751/34)

w sprawie wynagrodzenia nauczycieli kontraktowych szkół państwowych i publicznych, opłacanych przez Państwo.

(Przedruk z Dz. Urz. M.W.R. i O.P. z dnia 31 stycznia 1934 r. Nr. 1. poz. 6.).

Na podstawie art. 1 ustawy z dnia 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 304) ustalam następujące normy wynagrodzenia nauczycieli kontraktowych szkół państwowych i publicznych, opłacanych przez Państwo.

A. Wynagrodzenie nauczycieli kontraktowych, zajętych w pełnej liczbie godzin.

§ 1.

Przez pełną liczbę godzin nauczania rozumieć należy ilość godzin lekcyjnych, określoną jako wymiar zajęć obowiązkowych nauczycieli etatowych w rozporządzeniu Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 24 stycznia 1934 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 1 poz. 4).

§ 2.

Nauczyciele kontraktowi w publicznych szkołach powszechnych (szkołach specjalnych, szkołach ćwiczeń) otrzymują za swe czynności wynagrodzenie, równające się uposażeniu nauczyciela etatowego X grupy.

§ 3.

(1) Kwalifikowani nauczyciele kontraktowi w szkołach średnich ogólnokształcących i zakładach kształcenia nauczycieli otrzymują za swe czynności wynagrodzenie, równające się uposażeniu nauczyciela etatowego VIII grupy.

(2) Niekwalifikowani nauczyciele kontraktowi w tych szkołach otrzymują wynagrodzenie równające się uposażeniu nauczyciela etatowego IX grupy.

§ 4.

Nauczyciele kontraktowi w szkołach zawodowych otrzymują wynagrodzenie równające się uposażeniu nauczycieli etatowych od IX do VI grupy według indywidualnych umów w granicach etatów, wykazanych w budżecie.

§ 5.

Instruktorzy kontraktowi w szkołach zawodowych otrzymują wynagrodzenie, równające się uposażeniu instruktorów etatowych od IX do VII grupy według indywidualnych umów w granicach etatów, wykazanych w budżecie.

§ 6.

Kontraktowi dyrektorzy lub kierownicy w szkołach zawodowych (kierownicy wydziałów i warsztatów) otrzymują wynagrodzenie na zasadach, przewidzianych dla nauczycieli tych szkół z tem, że ponadto przysługuje im dodatek służbowy według stawek, ustalanych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 7.

Kontraktowi nauczyciele w konserwatorjach muzycznych, instytutach sztuk plastycznych i Państwowym Instytucie Sztuki Teatralnej otrzymują wynagrodzenie, równające się uposażeniu nauczycieli etatowych od VIII do V grupy według indywidualnych umów w granicach etatów, wykazanych w budżecie.

§ 8.

Kontraktowy dyrektor Państwowego Instytutu Sztuki Teatralnej otrzumuje wynagrodzenie, równające się uposażeniu nauczyciela etatowego VI lub V grupy.

§ 9.

(1) Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może zezwolić, aby wynagrodzenie umowne kontraktowych nauczycieli lub instruktorów warsztatowych, było o jedną grupę wyższe od wynagrodzenia, określonego w §§ 2, 3, 4, 5 i 6, a to zależnie od ilości lat pracy nauczycielskiej lub praktyki zawodowej oraz kategorji wykładanych przedmiotów.

(2) Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może również przyznać wybitnym fachowcom nauczycielom lub instruktorom kontraktowym w szkołach zawodowych i artystycznych dodatkowe wy-

nagrodzenie, wynoszące najwyżej 100% uposażenia, otrzymywanego według danej grupy.

B. Wynagrodzenie nauczycieli kontraktowych za godziny nadliczbowe.

§ 10.

(1) Przez godziny nadliczbowe rozumie się godziny nauczania, względnie pełnienie czynności instruktorskich, przekraczające wymiar godzin, ustalony w §§ 1-3, 7-11, 14-17 i 19-25 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 24 stycznia 1934 r. o wymiarze godzin nauczania oraz innych zajęć obowiązkowych nauczycieli i kierowników szkół (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 1 poz. 4).

(2) Nauczyciele kontraktowi wszystkich typów szkół za nauczanie — a instruktorzy warsztatowi w szkołach zawodowych za pełnienie czynności instruktorskich — w godzinach nadliczbowych, otrzymują dodatkowe wynagrodzenie według określonej poniżej miesięcznej stawki za 1 godzinę tygodniowo.

(3) Za każdą nadliczbową godzinę nauczania otrzymuje:

1) wychowawczyni przedszkola . . . . . . zł. 5.—
2) nauczyciel:
   a) publicznej szkoły powszechnej (specjalnej) i szkoły ćwiczeń . . . . „ 5.—
   b) szkoły średniej ogólnokształcącej i zakładu kształcenia nauczycieli . . . . „ 10.—
   c) szkoły zawodowej lub instytutu sztuk plastycznych . „ 12.—
   d) Państwowego Instytutu Robót Ręcznych i Państwowego Instytutu Nauczycielskiego . . . . „ 12.—
   e) konserwatorjum muzycznego, nauczający przedmiotów:
      I, II i III kategorji . . . . „ 10.—
      IV kategorji . . . . „ 12.—
      V kategorji . . . . „ 16.—
3) instruktor szkoły zawodowej, specjalnej lub instytutu sztuk plastycznych . . . . „ 8.—

C. Wynagrodzenie nauczycieli i instruktorów kontraktowych, niezajętych w pełnej liczbie godzin (z wyjątkiem nauczycieli publicznych szkół powszechnych).

§ 11.

(1) Nauczyciele kontraktowi niezatrudnieni w pełnej liczbie godzin, otrzymują wynagrodzenie ryczałtowe, ustalane w zależności od ilości

godzin nauczania w tygodniu, oraz określonej w niniejszem rozporządzeniu stawki wynagrodzenia miesięcznego za jedną godzinę nauczania tygodniowo w danej kategorji szkół i nauczycieli.,

(2) Za jedną godzinę nauczania w tygodniu otrzymuje:

1) wychowawczyni przedszkola miesięcznie . . . . zł. 5.—

2) nauczyciel:

a) kwalifikowany szkoły średniej ogólnokształcącej lub zakładu kształcenia nauczycieli miesięcznie . . . „ 10.—

b) niekwalifikowany szkół, wymienionych w punkcie 2 miesięcznie . . . . „ 8.—

c) szkoły zawodowej, nauczający przedmiotów kategorji I i II miesięcznie . . . . „ 10.—

d) szkoły zawodowej, nauczający przedmiotów kategorji III i IV miesięcznie . . . . „ 20.—

e) instytutu sztuk plastycznych miesięcznie . . . „ 20.—

f) Państwowego Instytutu Robót Ręcznych i Państwowego Instytutu Nauczycielskiego miesięcznie . . . „ 20.—

g) konserwatorjum muzycznego, nauczający przedmiotów:

I kategorji miesięcznie . . . . . . „ 11.—
II „ „ . . . . „ 14.—
III „ „ . . . . „ 16.—
IV „ „ . . . . „ 20.—
V „ „ . . . . „ 25.—

h) instytutu sztuki teatralnej, nauczający:

akompanjamentu fortepianowego miesięcznie . . „ 11.—
wszelkich innych przedmiotów, wchodzących w zakres nauczania miesięcznie . . . . . . „ 20.—

3) instruktor szkoły zawodowej (specjalnej) lub instytutu sztuk plastycznych miesięcznie . . . . „ 8.—

(3) Wymienione w ustępie poprzednim stawki dla nauczycieli i instruktorów w szkołach zawodowych i artystycznych, może Minister zwiększyć aż do 100% w stosunku do wybitnych fachowców.

D. Zawieranie umowy.

§ 12.

(1) Stosunek służbowy pracowników kontraktowych opiera się na umowie, którą należy zawierać z każdym pracownikiem (z wyjątkiem

nauczycieli, wymienionych w § 14) pisemnie według załączonego wzoru Nr. 1. Spisanie i zatwierdzenie umowy powinno z reguły poprzedzać rozpoczęcie pełnienia obowiązków.

(2) Władzą powołaną do zawarcia umowy jest Inspektor Szkolny, Kurator Okręgu Szkolnego (Wojewoda Śląski, Kurator Liceum Krzemienieckiego) lub Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, zależnie od tego, której z tych władz szkoła podlega bezpośrednio.

(3) Kurator Okręgu Szkolnego lub Minister może upoważnić do zawarcia umowy dyrekcje zakładów naukowych. Umowa podlega zawsze zatwierdzeniu ze strony władzy, dającej upoważnienie. Z tego powodu zakład naukowy, upoważniony do zawarcia umowy, przesyła dwa egzemplarze umowy, podpisane przez pracownika kontraktowego wraz z jednym odpisem tej umowy władzy upoważniającej. Władza zatrzymuje jeden egzemplarz umowy w swych aktach, drugi zaś — przeznaczony dla użytku interesowanego — wraz z uwierzytelnionym odpisem zwraca dyrekcji właściwego zakładu naukowego.

E. Czas trwania umowy.

§ 13.

(1) Przy określaniu czasu trwania umowy z nauczycielami kontraktowymi szkół państwowych i publicznych, opłacanymi przez Państwo, w związku z nową organizacją roku szkolnego, zarządzoną rozporządzeniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 18 listopada 1932 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 8, poz. 99), stosować należy następujące zasady:

a) jeżeli nauczyciel kontraktowy ma być zatrudniony przez pełne dwa półrocza szkolne, umowę spisać należy od 16 sierpnia do 30 czerwca następnego roku, jeżeli jednak władze chcą zatrudnić nauczyciela przez całe dwa następne półrocza szkolne, należy nową umowę zawrzeć już nie od 16 sierpnia, lecz od 1 lipca do 30 czerwca, czyli na 12 miesięcy i podobnie postępować w dalszych latach szkolnych;

b) jeżeli nauczyciel kontraktowy zatrudniony ma być tylko przez pierwsze półrocze szkolne, umowę spisać należy od 16 sierpnia do 31 grudnia;

c) jeżeli nauczyciel kontraktowy zatrudniony ma być przez drugie półrocze szkolne, umowę spisać należy od 16 stycznia do 30 czerwca;

d) jeżeli nauczyciel kontraktowy ma być zatrudniony w ciągu krótszego czasu niż jedno półrocze szkolne, umowę należy spisać na przeciąg czasu, przez który faktycznie ma być zatrudniony;

e) jeżeli nauczyciel kontraktowy ma rozpocząć pracę w ciągu pierwszego półrocza, a stosunek służbowy ma wygasnąć w ciągu lub z końcem drugiego półrocza, umowę spisać należy na przeciąg czasu, przez który nauczyciel faktycznie ma być zatrudniony, przyczem ferje zimowe nie stanowią przerwy w stosunku służbowym i są płatne tak, jak zwykły czas zajęć.

(2) Zasady powyższe nie dotyczą zawierania umów z nauczycielami tych szkół, których organizacja roku szkolnego jest ustalona odmiennie, niż to regulują §§ 1, 2, 3, 4 wspomnianego wyżej rozporządzenia o organizacji roku szkolnego. Z nauczycielami takimi należy zawierać umowy zgodnie z dotychczas obowiązującemi przepisami, dotyczącemi organizacji roku szkolnego w tych szkołach i przestrzegając przy określaniu czasu trwania umowy następujących zasad:

a) jeżeli nauczyciel kontraktowy zatrudniony ma być od 1 września do 30 czerwca następnego roku, umowę spisać należy na przeciąg 10 miesięcy, jeżeli jednak władze chcą zatrudnić nauczyciela przez całe dwa następne półrocza szkolne, należy umowę zawrzeć już nie od 1 września, lecz od 1 lipca do 30 czerwca czyli na 12 miesięcy i podobnie postępować w dalszych latach szkolnych;

b) jeżeli nauczyciel kontraktowy zatrudniony ma być przez jedno(en) półrocze (semestr) szkolne (y) umowę spisać należy na przeciąg 5 miesięcy;

c) jeżeli nauczyciel kontraktowy rozpocząć ma pracę w ciągu pierwszego półrocza (semestru) szkolnego, a stosunek służbowy z nim ma wygasnąć w ciągu drugiego półrocza (semestru) szkolnego, lub z końcem drugiego półrocza (semestru) szkolnego, umowę spisać należy na przeciąg czasu, przez który nauczyciel faktycznie ma być zatrudniony, z tem, że ferje zimowe nie stanowią przerwy w stosunku służbowym i są płatne tak jak zajęcia w szkole;

d) jeżeli nauczyciel kontraktowy ma być zatrudniony przez mniej niż jedno półrocze (semestr) szkolne (y), umowę należy spisać na przeciąg czasu, przez który faktycznie ma być zatrudniony.

(3) Jeżeli w pewnych szkołach zawodowych (średnich rolniczych i ogrodniczych oraz niższych męskich i żeńskich szkołach rolniczych,

ogrodniczych i specjalnych) nauczyciele kontraktowi pracują przez cały rok (również w czasie wakacyj), to umowy należy z nimi spisywać na 12 miesięcy.

(4) Ponieważ w szkolnictwie zawodowem trafiają się niekiedy jednostki szkolne z taką organizacją pracy podczas roku szkolnego, przy której stosowanie przepisów niniejszego rozporządzenia mogłoby wywołać wątpliwości, winny władze w wypadkach wątpliwych zwracać się do Ministerstwa o wyjaśnienie. Dla takich jednostek szkolnych czas trwania umowy określony zostanie osobnemi zarządzeniami Ministerstwa.

(5) Postanowienia niniejszego paragrafu nie dotyczą nauczycieli, wymienionych w § 14.

F. Wynagrodzenie nauczycieli publicznych szkół powszechnych (szkół specjalnych, szkół ćwiczeń), nieuczących w pełnym wymiarze godzin.

§ 14.

Nauczyciele w publicznych szkołach powszechnych (szkołach specjalnych, szkołach ćwiczeń), uczący w niepełnym wymiarze godzin, otrzymują wynagrodzenie w wysokości 1 zł. 50 gr. za każdą odbytą godzinę nauki.

§ 15.

Wynagrodzenie to płatne jest miesięcznie zdołu. Wymierza je Kurator Okręgu Szkolnego (Wojewoda Śląski) na podstawie wniosku Inspektora Szkolnego (Dyrektora Seminarjum), opartego na rozkładzie zajęć oraz na sporządzonym przez kierownika szkoły wykazie odbytych godzin nauki.

§ 16.

(1) Z nauczycielami w publicznych szkołach powszechnych, uczącymi w niepełnym wymiarze godzin, nie należy zawierać umów, lecz na dowód zatrudnienia, doręczyć pismo, powierzające nauczanie według załączonego wzoru Nr. 4.

(2) Miesięczny wykaz godzin tych nauczycieli sporządza według załączonego wzoru Nr. 2 kierownik szkoły i przesyła go Inspektorowi Szkolnemu. Inspektor Szkolny sporządza wykaz godzin dla całego obwodu szkolnego według załączonego wzoru Nr. 3 i przesyła Kuratorjum z wnioskiem o asygnowanie wynagrodzenia.

§ 17.

(1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 lutego 1934 r.

(2) Z dniem tym tracą moc obowiązującą wszystkie przepisy w przedmiotach, uregulowanych niniejszem rozporządzeniem, a w szczególności okólniki Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:

1) z dnia 11 listopada 1922 r. w sprawie nauczycieli kontraktowych w szkołach powszechnych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 30, poz. 377),

2) z dnia 14 maja 1923 r. w sprawie nauczycieli kontraktowych w szkołach powszechnych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 12, poz. 101),

3) z dnia 11 stycznia 1925 r. w sprawie umowy z nauczycielami kontraktowymi (zastępcami) w publicznych szkołach powszechnych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 4, poz. 44),

4) z dnia 30 czerwca 1926 r. w sprawie wynagrodzenia nauczycieli kontraktowych w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich oraz nauczycieli, asystentów, praktykantów i instruktorów kontraktowych w szkołach zawodowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 6, poz. 50),

5) z dnia 1 sierpnia 1933 r. w sprawie czasu trwania umów z nauczycielami kontraktowymi (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 10, poz. 148).

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

(—) *J. Jędrzejewicz.*

ZAŁĄCZNIK Nr. 1.

Wzór.

UMOWA

o pracę, zawarta w . . . . dnia . . . . 193 r. między . . . . działającym w imieniu . . . . (Skarbu Państwa) jako pracodawcy, a Pan . . . . jako pracownikiem.

1) Pan . . . . w dalszej treści umowy niniejszej zwan pracownikiem, przyjmuje na siebie od dnia . . . . . 193 r. do . . . . obowiązki nauczyciela (instruktora) w . . . . w . . . . w wymiarze . . . godzin lekcyjnych tygodniowo.

2) Pracownik będzie otrzymywał wynagrodzenie, równające się uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych (   ) grupy.

Wynagrodzenie to będzie wypłacane miesięcznie zgóry przez cały czas trwania umowy.

*Pracownik będzie utrzymywał wynagrodzenie ryczałtowe, płatne miesięcznie zgóry w wysokości zł . . . (słownie: . . . .).

Z tytułu nauczania w wymiarze wyższym, niż określony został w punkcie 1) umowy (za godziny nadliczbowe), pracownik otrzymywać będzie dodatkowe wynagrodzenie, wypłacane miesięcznie zgóry w wysokości zł . . . za 1 godzinę lekcyjną tygodniowo.

W razie podróży służbowych, delegacyj lub przeniesienia przysługują pracownikowi należności według norm, obowiązujących dla funkcjonarjuszów państwowych, pobierających uposażenie grupy . . .

3) W razie nieobecności na służbie z powodu choroby lub nieszczęśliwego wypadku, jeżeli one nie zostały wywołane umyślnie, wskutek powołania do pełnienia obowiązków sędziego przysięgłego, ławnika sądu pracy, albo innych obowiązków obywatelskich, nałożonych przepisami prawa publicznego, albo też wskutek wykluczenia od zajęć przez władzę sanitarną, dla zapobieżenia rozwleczeniu choroby zaraźliwej, pracownik zachowuje przez okres trzech miesięcy prawo do wynagrodzenia, zmniejszonego o kwoty, otrzymane z tytułu ubezpieczenia prawno-publicznego w razie choroby lub nieszczęśliwego wypadku, względnie ze Skarbu Państwa w razie powołania do pełnienia wyżej wymionionych obowiązków obywatelskich, albo też wykluczenia od zajęć przez władze sanitarne. W razie powołania do ćwiczeń wojskowych rezerwy będzie pracownik otrzymywał wynagrodzenie, określone w punkcie 2) bez potrąceń. We wszystkich wymienionych wyżej wypadkach niemożności pełnienia obowiązków służbowych prawo do wynagrodzenia gaśnie przed upływem trzech miesięcy, jeżeli w ciągu tych trzech miesięcy umowa niniejsza ulegnie rozwiązaniu wskutek upływu czasu, na który ją zawarto. W razie powołania do czynnej służby wojskowej na pięć miesięcy w myśl art. 60 ustawy z dnia 23 maja 1924 r. o powszechnym obowiązku wojskowym, oraz w razie powołania do służby wojskowej na skutek mobilizacji lub częściowego uzupełnienia wojska do stopy wojennej, przestanie pracownik otrzymywać wynikające z niniejszej umowy wynagrodzenie z końcem miesiąca, w którym nastąpiło powołanie.

4) Pracownik zobowiązuje się ściśle stosować do ustaw i innych przepisów, regulaminów i instrukcyj, obowiązujących nauczycieli szkoły, w której pracuje, oraz do zarządzeń władz nad tą szkołą przełożonych.

5) W razie uchybienia warunkom umowy, a w szczególności obowiązkom służbowym, mogą być nałożone na pracownika kary pieniężne do wysokości 10% wynagrodzenia, niezależnie od możności stosowania innych rygorów.

6) Rozwiązanie stosunku służbowego z niniejszej umowy następuje:

a) wskutek upływu czasu, na który umowę zawarto,

b) z dniem ostatnim miesiąca, w którym doręczono pracownikowi pismo, zawiązujące z nim stosunek służbowy o charakterze publiczno-prawnym,

c) z chwilą śmierci pracownika.

Umowa nie ulega rozwiązaniu z powodu powołania pracownika do służby wojskowej na skutek mobilizacji lub częściowego uzupełnienia wojska do stopy wojennej, względnie z powodu powołania do pięciomiesięcznej obowiązkowej służby czynnej w wojsku stałem, o ile stosunek służbowy do chwili powołania trwał co najmniej rok.

Po upływie trzech miesięcy niepełnienia obowiązków z powodu choroby lub nieszczęśliwego wypadku może . . . . uznać umowę za rozwiązaną.

Umowa niniejsza może być w każdej chwili rozwiązana przed upływem czasu, na jaki została zawarta. W tym wypadku rozwiązanie stosunku służbowego następuje po upływie trzech miesięcy od wypowiedzenia umowy przez . . . . lub pracownika. Trzymiesięczny okres wypowiedzenia winien pokrywać się z miesiącami kalendarzowemi, wypowiedzenie zaś winno nastąpić na piśmie i być doręczone najpóźniej w ostatnim dniu miesiąca, poprzedzającego okres wypowiedzenia.

** Umowa niniejsza może być każdej chwili rozwiązana przed upływem czasu na jaki została zawarta. W tym wypadku rozwiązanie stosunku służbowego następuje po wypowiedzeniu umowy. Wypowiedzenie dokonane być winno najpóźniej na 6 tygodni naprzód na koniec kwartału kalendarzowego i doręczone przed tym terminem pracownikowi na piśmie.

W razie popełnienia przez pracownika zaniedbania lub czynu, który bądźto podpada pod powszechnie obowiązujące ustawy karne i ścigany ma być w drodze karno-sądowej, bądź też stanowiłby, jeśliby się go dopuścił nauczyciel etatowy względnie funkcjonarjusz państwowy, występek służbowy w rozumieniu odnośnych ustaw i przepisów, służyć będzie . . . . prawo jednostronnego uznania niniejszej umowy za rozwiązaną natychmiast. Decyzja ta, która winna być umotywowana i doręczona na piśmie, powoduje rozwiązanie stosunku służbowego z chwilą jej doręczenia i wstrzymanie z tą chwilą określonego w punkcie 2) wynagrodzenia. O ile decyzja ta nie wyszła od władzy centralnej (której decyzja nie podlega dalszemu tokowi instancyj) będzie pracownikowi służyło prawo odwołania się od tej decyzji w ciągu 14 dni od dnia następującego po dniu doręczenia do władzy bezpośrednio

wyższej. Orzeczenie wydane w II instancji jest ostateczne. Odwołanie nie ma w żadnym wypadku mocy wstrzymującej, a tylko w razie uchylenia decyzji pierwszej przez władzę wyższej instancji będzie pracownikowi służyło prawo żądania przywrócenia go do pełnienia służby na warunkach niniejszej umowy, przyczem wynagrodzenie, jakie należałoby się od chwili zwolnienia, winno być dodatkowo wypłacone. Pozatem zrzeka się pracownik prawa podnoszenia z powodu wyżej unormowanego jednostronnego natychmiastowego rozwiązania umowy jakichkolwiek zarzutów, względnie żądania jakiegokolwiek odszkodowania.

7) W razie rozwiązania stosunku służbowego pracownik będzie obowiązany zwrócić otrzymane zaliczki i uregulować zaciągnięte względem pracodawcy (Skarbu Państwa) zobowiązania pieniężne i służbowe.

8) Dla wszystkich sporów, wynikłych ewentualnie z niniejszej umowy, będą w I instancji kompetentne sądy przedmiotowo - właściwe, mające siedzibę w . . . .

. . . . dnia . . . . 193 . r.

PODPIS PRACOWNIKA: PODPIS PRZEDSTAWICIELA WŁADZY:

Uwaga: Ustęp oznaczony * ważny jest tylko dla umów, zawieranych z nauczycielami, którzy będą zatrudnieni w niepełnym wymiarze godzin. W tych wypadkach skreślić należy dwa pierwsze ustępy punktu 2). Ustęp oznaczony ** będzie miał zastosowanie w umowach, zawieranych po dniu 1 lipca 1934 r., w tych umowach skreślić należy ustęp poprzedni.

ZAŁĄCZNIK Nr. 2.

Wzór.

. . . . . dn. . . . . . . 193 . r.

KIEROWNICTWO
PUBLICZNEJ SZKOŁY POWSZECHNEJ
w . . . .
L. . . . /3.

Do
Inspektoratu Szkolnego
w . . . .

. . . ., nauczyciel niezatrudniony w pełnym wymiarze godzin, udzielał nauki w miesiącu . . . . w ilości . . . godzin lekcyjnych, odbytych w dniach . . . .
. . . .

Dane powyższe oparte są na wpisach w dzienniku lekcyjnym i zgodne z prawdą.

Kierownik Publicznej Szkoły Powszechnej:

ZAŁĄCZNIK Nr. 3.

Wzór.

INSPEKTOR SZKOLNY
w . . . .
Nr. . . ./3.

WYKAZ

godzin lekcyjnych, odbytych w miesiącu . . . . 193 . r. przez nauczycieli publicznych szkół powszechnych niezajętych w pełnym wymiarze godzin.

L. p	Imię i nazwisko nauczyciela	Szkoły w których udziela nauki	Rejony płatnicze w kolejn. porządku	Ilość godzin w szkołach	Naucza godzin w miesiącu	Uwagi
1	Jan Kowalski	publ. szkoły p. Nr. 23 „ „ „ „ 41 w Łodzi	1	15 18	33	

ZAŁĄCZNIK Nr. 4.

Wzór.

INSPEKTOR SZKOLNY
w . . . .
Nr. . . . . ./3
Dnia . . . .

Do
. . . .
. . . .
w . . . .

Na zasadzie wyrażonej w dniu . . . . zgody, powierzam . . . . od dnia . . . . do dnia . . . . nauczanie . . . . w publicznej szkole powszechnej w . . . . z obowiązkiem udzielania nauki w wymiarze . . . godzin lekcyjnych tygodniowo.

Wynagrodzenie będzie . . . . . otrzymywał miesięcznie zdołu w wysokości zł. 1.50 za każdą odbytą godzinę lekcyjną.

INSPEKTOR SZKOLNY:

25.

ZARZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 4 stycznia 1934 r. (BP-235/34)

w sprawie dodatków służbowych dla kierowników publicznych szkół powszechnych.

(Przedruk z Dz. Urz. M. W. R. i O. P. z dnia 31 stycznia 1934 Nr. 1 poz. 12).

Na podstawie § 65 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1933 roku o zasadach zaszeregowania funkcjonarjuszów państwowych do grup uposażenia i automatycznego przechodzenia nauczycieli do wyższych grup uposażenia, o dodatkach lokalnych, funkcyjnych i służbowych oraz o umundurowaniu niższych funkcjonarjuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 102, poz. 781) zarządzam co następuje:

§ 1.

Do czasu wprowadzenia w życie organizacji szkolnictwa powszechnego według zasad ustawy o ustroju szkolnictwa z dnia 11 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 389) przez osoby, uprawnione do pobierania dodatków służbowych za kierownictwo w publicznych szkołach powszechnych na podstawie art. 40 pkt. 5 d) przytoczonego wyżej rozporządzenia, należy rozumieć:

1) w publicznych szkołach powszechnych I stopnia o jednym nauczycielu — nauczyciela kierującego w jednoklasowej publicznej szkole powszechnej, a w szkołach I stopnia o dwóch siłach nauczycielskich — kierownika dwuklasowej publicznej szkoły powszechnej.

2) w publicznych szkołach powszechnych II stopnia — kierownika 3-kl., lub 4-kl. publicznych szkół powszechnych,

3) w publicznych szkołach powszechnych III stopnia — kierownika 5-kl., 6-kl. lub 7-kl. publicznych szkół powszechnych.

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 lutego 1934 r.

Za Ministra Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

(—) K. Pieracki

Podsekretarz Stanu.

26.

ZARZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 27 stycznia 1934 r. (Nr BP-3161/34)

w sprawie norm wynagrodzenia kontraktowego personelu publicznych szkół dokształcających zawodowych.

(Przedruk z Dz. Urz. M. W. R. i O. P. z dnia 31 stycznia 1934 Nr. 1 poz. 13).

Udział Skarbu Państwa w pokrywaniu kosztów wynagrodzenia kontraktowego personelu publicznych szkół dokształcających zawodowych, począwszy od dnia 1 lutego 1934 r. do końca bieżącego roku szkolnego, t. j. do 19 sierpnia 1934 r. należy nadal obliczać na podstawie norm wynagrodzenia, obowiązujących w dniu 1 stycznia 1934 r.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 lutego 1934 r.

Za Ministra Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

(—) K. Pieracki
Podsekretarz Stanu.

27.

OKÓLNIK

Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 21 lutego 1934 r. Nr. 0. 1209/34

do P.P. Dyrektorów, Inspektorów Szkolnych i Kierowników szkół w Okręgu

w sprawie składek w szkołach.

W związku z zarządzeniami Pana Ministra W.R. i O.P. z dnia 13 stycznia 1931 r. Nr. I prez. 7813/30 (Dz. Urz. M.W.R. i O.P. Nr. 1 poz. 9) i z dnia 8 stycznia 1934 r. Nr. I poz. 4235/33 polecam bezwzględnie przestrzegać następujących zasad: poza składkami, opłacanemi przez młodzież szkolną na cele instytucyj szkolnych, które sama młodzież zakłada i niemi kieruje—a które mają znaczenie pod względem wychowawczym,— zbieranie składek pieniężnych na terenie szkolnym dopuszczalne jest wyłącznie na cele:

1) Towarzystwa Popierania Budowy Szkół Powszechnych,
2) L.O.P.P. w zakresie Kół Szkolnych,
3) Ligi Morskiej i Kolonjalnej,

4) Polskiego Czerwonego Krzyża,

5) Funduszu Szkolnictwa Polskiego Zagranicą,

oraz 6) dożywianie dzieci szkolnych (jako akcji o charakterze samopomocowym), przyczem o ile idzie o cele wymienione pod pkt. 2—6 akcję zbiórkową podejmować może jedynie sama młodzież, w ramach kół szkolnych, bez ingerencji nauczycielstwa.

Proszę o zwrócenie szczególnej uwagi, by i w powyższem zakresie młodzież szkolna nie była przeciążana świadczeniami finansowemi. Składki te w sumie nie powinny zasadniczo przekraczać kwot groszowych, chodzi tu bowiem w pierwszym rzędzie o efekt wychowawczy, nie zaś finansowy. Przestrzeganie niniejszego okólnika polecam pod osobistą odpowiedzialnością PP. Dyrektorom, Inspektorom Szkolnym i Kierownikom Szkół.

Kurator Okręgu Szkolnego:

(—) K. Szelągowski.

28.

ZARZĄDZENIE

Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 7 lutego 1934 r. Nr. O-10.077/34

do P. P. Inspektorów Szkolnych, Dyrektorów i Kierowników wszystkich szkół w Okręgu

w sprawie akcji śpiewaczej w r. 1934-ym.

Podaną niżej instrukcję polecam stosować przy organizowaniu „świąt pieśni“, „świąt wiosny“, „świąt młodzieży“ i t. p. w r. 1934-ym.

Kurator Okręgu Szkolnego:

(—) K. Szelągowski.

Instrukcja

w sprawie organizowania akcji śpiewaczej na wiosnę 1934 r.

Akcja śpiewacza zapoczątkowana przed paru laty na terenie Okręgu Szkolnego Wileńskiego jest jedną z form pracy oświatowo-wychowawczej, mającej na celu rozśpiewanie szerokich mas i rozbudzenie zamiłowania do muzyki wogóle, a do śpiewu w szczególności.

Wzorem lat ubiegłych całoroczna normalna praca nad rozśpiewaniem młodzieży szkolnej i pozaszkolnej winna wydać plon w organizowanych na wiosnę „świętach pieśni“, „świętach wiosny“, „świętach młodzieży“

i t. p. W uroczystościach tych winny wziąć udział chóry i orkiestry wszystkich typów szkół w Okręgu oraz zespoły pozaszkolne. Występy te jednakże nie powinny mieć charakteru konkursu.

Uroczystości mogą być gminne, rejonowe i powiatowe. Szczególną wartość będą miały „święta" rejonowe i gminne ze względu na udział w nich ludności miejscowej, zainteresowanej występami w chórach ich dzieci i młodzieży. W dniu uroczystostości śpiewaczej, na którą się złożą: 1) śpiew wspólny wszystkich chórów w jednej zespolonej gromadzie, 2) występy indywidualne chórów i orkiestr, 3) inscenizacje pieśni obyczajowych, 4) wykonywanie tańców regjonalnych i t. p. 5) mogą być jeszcze organizowane i inne imprezy, jak zawody sportowe, strzeleckie, pokazy straży pożarnych i t. p. Akcja taka powinna zespolić wszystkie miejscowe organizacje i siły oraz przybrać charakter radosnej uroczystości całego miejscowego społeczeństwa.

Na wiosnę 1934 r. wszystkie chóry szkolne i pozaszkolne obowiązywać będzie umiejętność śpiewania następujących pieśni:

1. Jeszcze Polska nie zginęła.
2. Za naszym Wodzem—Wallek-Walewskiego.
3. Ojcze z Niebios—Moniuszki.
4. Pieśń poranna—Moniuszki.
5. Oj ziemio—Maszyńskiego.
6. Wilja—pieśń wileńska.
7. Ułani—pieśń żołnierska.
8. Niesiemy plon—melodja ludowa
9. W zielonym gaiku—wileńska melodja ludowa.

Ze śpiewnika „16 pieśni" wydanego przez Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego. Cena 30 gr. Konto czekowe P.K.O. Nr. 30.059. Wł. konta: Wydawnictwa muzyczne Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego.

Pieśni te winny być wykonane wspólnie przez zespolone wszystkie chóry, które będą brały udział w wiosennych uroczystościach śpiewaczych.

W indywidualnym repertuarze chóralnym należy uwzględnić obok pieśni ogólno-polskich, mających znaczenie państwowo-wychowawcze, — pieśni miejscowe obyczajowe, pieśni związane z ziemią, z jej regjonalną kulturą i z jej dziejami.

W repertuarze orkiestr winny być:

1. Hymn państwowy.
2. Pierwsza Brygada.
3. Wiązanki pieśni ludowych i żołnierskich.
4. Tańce ludowe.

Wskazanem jest organizowanie typowych dla ziemi wileńskiej i nowogródzkiej kapeli ludowych, w skład których wchodzą: skrzypce, klarnet, cymbały i basetla.

Komitety organizacyjne uroczystości śpiewaczych w porozumieniu

z PP. Inspektorami Szkolnymi ustalą daty „świąt" i dwa tygodnie przed terminem za pośrednictwem PP. Inspektorów Szkolnych powiadomią o terminach Kuratorjum Okręgu Szkolnego.

Jeżeliby zachodziła potrzeba udzielenia na miejscu instrukcyj, możliwy jest przyjazd instruktorki p. Br. Gawrońskiej na powiatowy zjazd dyrygentów.

Panowie Inspektorzy sporządzą szczegółowe zestawienie z odbytych wiosennych uroczystości śpiewaczych i nadeślą do Kuratorjum do dnia 1 lipca 1934 r. sprawozdanie według następującego wzoru:

Powiat	Gmina lub rejon	Miejscowość skąd pochodzi chór, orkiestra	Rodzaj chóru, orkiestry (szkolny, pozaszkolny, ludowy, świetlicowy i t. p.)	Nazwisko i imię dyrygenta oraz jego zawód	Ilość osób w chórze, w orkiestrze	Ilogłosowy chór (na 1, 2, 3 lub 4 głosy)	Jaki rodzaj orkiestry („kapela ludowa", dęta, smyczkowa i t. p.)	Przybliżona ilość uczestników (widzów)

Ogólne sprawozdanie z przebiegu „święta" . . . .
. . . . . . , ...

Do powyższego sprawozdania należy dołączyć program, afisze i, o ile będą, zdjęcia fotograficzne.

29.

KOMUNIKATY.

Czasopisma szkolne.

Muzeum Oświaty i Wychowania Ministerstwa W. R. i O. P. prosi wszystkich Opiekunów redakcyj czasopism, wydawanych przez młodzież szkolną, o stałe darmowe przysyłanie swego czasopisma pod adresem: Muzeum Oświaty, Warszawa, Hoża 88 i zgóry dziękuje za tę współpracę przy tworzeniu zbiorów muzealnych.

Bony Funduszu Inwestycyjnego.

Na podstawie okólnika Ministerstwa Skarbu z dn. 20.XII.1933 r. Nr. D. II.32897/I/33 w sprawie wypuszczenia Bonów Funduszu Inwesty-

cyjnego Ministerstwo W. R. i O. P. pismem z dn. 4.I.1934 r. Nr. I.R-11764/33 poleciło, ze względu na art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27.X.1933 r. o Funduszu Inwestycyjnym (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 636), przyjmowanie należnych Skarbowi Państwa sum lub opłat we wspomnianych bonach według ich wartości imiennej.

Przyjęte przez Kasy Specjalne (specjalnych poborców) od publiczności bony mogą być w każdej chwili wymienione w Kasach Urzędów Skarbowych na gotówkę.

Nr. OR. 1205/34.

Szkolna Poradnia Neurologiczna.

Z dniem 15 lutego r. 1934 rozpoczęła swą działalność szkolna Poradnia neurologiczna przy Państwowem Gimnazjum im. Kr. Zygmunta Augusta w Wilnie. Celem Poradni jest roztoczenie opieki lekarskiej nad zdrowiem nerwowem młodzieży szkolnej, wykrywanie stanów chorobowych na tle zaburzeń organicznych, określanie zaburzeń charakteru nerwicowego w okresach zwłaszcza rozwojowych fizjologicznych oraz obserwacja kształtowania się osobowości i psychiki młodzieży.

Poradnia została przeznaczona dla młodzieży wszystkich szkół, kierowanej wyłącznie przez pp. lekarzy szkolnych. Poradnia bezpłatna. Czynna w poniedziałki, środy i piątki od godz. 17-ej.

Fundusz Szkolnictwa Polskiego Zagranicą.

Zarząd Funduszu Polskiego Zagranicą w Warszawie zawiadamia, że biuro Funduszu zostało przeniesione z dn. 15.II.1934 z Al. Ujazdowskich 37 m. 7, telefon 9-40-01, na ul. Mazowiecką Nr. 1 m. 5 (front III piętro, winda), tel. 666 05. Konto czekowe P. K. O. 21895.

Do Członków Okręgowego Chóru Nauczycielskiego.

Staraniem Stowarzyszenia Nauczycieli Muzyki i Śpiewu w dniach 10—13 maja b. r. będzie zorganizowany w Warszawie koncert Chóru Nauczycielskiego Okręgu Szkolnego Wileńskiego. Pozatem na występie tym weźmie udział Międzyszkolny Chór dzieci szkół powszechnych m. Wilna i orkiestra szkoły ćwiczeń Seminarjum Nauczycielskiego im. T. Zana w Wilnie. W programie koncertu będzie muzyka ludowa z terenu Okręgu Szkolnego Wileńskiego. Podczas pobytu w Warszawie przewiduje się zwiedzanie miasta, jego zabytków, muzeów, wystaw i wspólny pobyt w teatrze i na koncercie. Członkowie Okręgowego Chóru

Nauczycielskiego, którzy wezmą udział w podróży i koncercie otrzymają urlopy na czas od 10—13 maja b. r. Komitet Organizacyjny w Warszawie poczyni też starania o tanie kwatery i wyżywienie, oraz o uzyskanie 75% zniżki kolejowej na przejazd z Wilna do Warszawy i z powrotem.

Członkowie Okręgowego Chóru Nauczycielskiego, pragnący wziąć w tem udział, winni nadesłać zgłoszenie w terminie do 20-go marca b. r. wraz z opłatą w kwocie 10 zł. na poczet wydatków związanych z podróżą na konto czekowe P. K. O. Nr. 30.059, właściciel konta „Wydawnictwa Muzyczne Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego".

O bliższe informacje należy się zgłaszać do instruktorki Br. Gawrońskiej, Wilno, Wolana 10, Kuratorjum O. S. Wil.

30.

SPIS KSIĄŻEK

nabytych przez Centralną Bibljotekę Pedagogiczną w styczniu 1934 r.

Adamski W. Wychowanie państwowe. Poznań, 1933.
Alma Mater Vilnensis. Zeszyt 11. Wilno, 1933.
Ambroziewicz W. Sztandar szkolny. W-wa 1934.
Auerbach M. Rola gramatyki języka łacińskiego. Lwów, 1928.
" O współpracy filologa z polonistą. Lwów, 1930.
Bandurski W., Biskup. Błog. Wincenty Kadłubek. Kraków, 1904.
" " " Praca i cierpienie. Lwów, 1921.
" " " Wielki apostoł błog. Jakób Strepa. Lwów, 1909.
" " " Z niewoli do ziemi obiecanej. Lwów, 1920.
Brzękowski i i. O sztuce nowoczesnej. Łódź, 1934.
Bykowski L. Próba charakterystyki naszej młodzieży. W-wa, 1933.
Cieszyński F. i **Zanietowski J.** Przyczynek do sprawy nadpobudliwości. Poznań, 1931.
Conrad J. W oczach Zachodu. W-wa, 1934.
Delmont J. Mieszkańcy dżungli, kniei i stepu. W-wa 1934.
Deszczka W. Regjonalizm. Kraków, 1930.
Drogoszewski A. Eliza Orzeszkowa. 1841—1910. W-wa, 1933.
Dybowski W. Fizjologiczne podstawy wychowania. W-wa 1933.
Friedländer M. Nauka o kulturze w nauczaniu języków nowożytnych. Lwów, 1930
Galsworthy J. Mozaika. W-wa, 1932.
" Na giełdzie Forsytów. W-wa, 1932.
" Po tamtej stronie. W-wa 1932.
" We dworze. W-wa, 1931.
Gayówna D. Nauczanie przyrody żywej. Cz. I, w kl. V szk. powsz. W-wa, 1933.

Gojawiczyńska P. Ziemia Elżbiety—powieść. W-wa, 1934.
Golias M. Rola szkoły w organizacji pracy domowej ucznia. Lwów, 1933.
Halecki O. Zagadnienia kulturalne w dziejach Unji Jagiellońskiej.
„ Niemcy (najnowsze prądy Zachodniej Europy). W-wa, 1928.
Handelsman M. i i. Francja, Włochy, Anglja, Niemcy. W-wa, 1929.
Hertz A. Klasycy socjologji. W-wa, 1933.
Hofman W. Sztuka wypożyczania książek. W-wa, 1932.
Irzyk S. Dzienny rozkład materjału dla kl. I szk. powsz. Lwów, 1934.
Jabłoński W. O organizacji nauki w Chinach. W-wa, 1933.
Karbowiak A. Obiady profesorów Uniw. Jagiell. w 16 i 17 w. Kraków, 1900.
Kasprowiczowa M. Dziennik. Cz. V. Harenda. W-wa, 1934.
Klaczko J. Anneksja w dawnej Polsce. (Unja Polski z Litwą). Kraków, 1901.
Kleiner J. Mickiewicz. Tom I. Dzieje Gustawa. Lwów, 1934.
Kosiński K. Ks. H. Kołłątaja uwagi o edukacji narodowej. W-wa, 1916.
Kozłowski W. Idea etyczno-społeczna w powieściach Orzeszkowej. Kraków, 1902.
Lelewel J. Dzieje Litwy i Rusi aż do Unji z Polską. Poznań, 1863.
Łagowski F. Konarski jako reformator szkół publicznych. W-wa, 1884.
Makówna M. Początki szkolnictwa rolniczego w Królestwie Polskiem. W-wa, 1933.
Makuszyński K. Śpiewający djabeł. Lwów, 1934.
Mann T. Buddenbrokowie. Tom I—II. W-wa, 1930.
„ Czarodziejska góra—powieść. Tom I—IV. W-wa, 1930.
Maugham S. Skrawek ziemi—powieść. W-wa, 1934.
Mirski J. „Scholaryzm". Poznań, 1931.
„ Z propagandy polskiej myśli wychowawczej zagranicą. W-wa, 1930.
Moszczeńska W. i **Mrozowska H.** Przewodnik metod. do historji na kl. I gimn. Lwów, 1933.
Mościcki H. Szymon Konarski. W 85-tą rocznicę stracenia. Wilno, 1924.
Nagórska-Rudzka W. Ks. A. Czartoryski w dobie Powstania Listopad. W-wa, 1931.
Nietzsche F. Ecce Homo. W-wa, 1921.
Ostenso M. Wody pod ziemią. W-wa, 1933.
Ostrowski J. Najjaśniejsza Rzeczpospolita. Lwów 1933.
Patri A. Nauczyciel w wielkiem mieście. W-wa 1933.
Pawłowski H. „Znasz-li ten kraj?" (Narocz i okolice). Wilno 1933.
Piłsudski J. Wspomnienia o G. Narutowiczu. W-wa 1923.
Pomian-Boczkowski A. Co winniśmy wiedzieć o walce chemicznej. Warszawa 1934.
Pomirowski L. Walka o nowy realizm. W-wa 1933.
„ „ Nowa literatura w nowej Polsce. W-wa 1933.
Robinson W. Przez głębie i mielizny. W-wa 1934.
— Rocznik polityczny i gospodarczy 1934. W-wa 1934.
Roguska-Cybulska J. Tajemnica Tatr — powieść. Poznań 1933.
Roosvelt F. Spojrzenie w przyszłość. W-wa 1934.
Rulikowski M. Teatr polski na Litwie 1784—1906. Wilno 1907.
Seliga S. Lekcje pokazowe z języków klasycznych. Praga 1931.
Smereka J. O retoryce w szkole średniej. Lwów 1929.
„ „ Filologja klasyczna, a „Szkoła i Państwo". Lwów 1930.
Stamm E. O metodach rachowania. W-wa b. r.
Stańczakówna A. Jak organizować wypożyczalnie... W-wa 1933.
Undset S. Harriet Waage. W-wa 1932.
„ „ Jenny. W-wa 1932.

Undset S. Krystyna córka Lawransa. Tom I—III. W-wa 1930—33.
„ „ Macierzyństwo. W-wa 1933.
„ „ Wiga Ljot i Wigdis. W-wa 1933.
„ „ Wiosna. W-wa 1931.
Weresajew W. Dwa krańce — powieść. W-wa 1933.
„ „ Siostry — powieść. W-wa 1933.
Wereszczyński A. Nowe państwo. Lwów 1934.
— Wielka literatura powszechna. Tom IV i VI. W-wa 1933.
Wierzyński K. Gorzki Urodzaj. W-wa 1933.
Wojciechowski S. Zadania wychowawcze spółdzielni. Lwów 1931.
Wołkoński S. Człowiek wyrazisty. W-wa 1920.
Wszędobylski. 300.000 kilometrów. W-wa 1933.
Zieliński T. Kultura moralna Grecji Starożytnej. W-wa 1932.
„ „ Dies irae — studjum religjonistyczne. W-wa 1929.

31.

CENTRALNA BIBLJOTEKA PEDAGOGICZNA

przy Kuratorjum O. S. Wil. w Wilnie
posiada następujące dzieła MARSZAŁKA JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO
i o MARSZAŁKU PIŁSUDSKIM.

Piłsudski J. 22 stycznia 1863 r.
„ „ Moje pierwsze boje — wspomnienia spisane w twierdzy Magdeburskiej.
„ „ Pisma, mowy, rozkazy — wydanie zbiorowe prac, dotychczas drukiem ogłoszonych. Tom I—VIII.
Piłsudski J. Pisma wybrane. Wyboru dokonał K. Kosiński.
„ „ Poprawki historyczne.
„ „ The psychology of the Prisoner.
„ „ Rok 1920. Z powodu pracy M. Tuchaczewskiego „Pochód za Wisłę".
„ „ 1926—1929. Przemówienia, wywiady, artykuły.
„ „ Wspomnienia o Gabrjelu Narutowiczu.
„ „ Czeremoszno. Ożarów — zobacz: „Wspomnienia legjonowe".
Bakal B. Szaleńcy—epizod dramatyczny z dn. 6.VIII. 1914.
Bandurski W., biskup. Krwi ofiarnej cześć.
Bełcikowska A. Marszałek Piłsudski w służbie ojczyzny.
„ „ „Niech żyje Marsz. Józef Piłsudski"—życiorys—pieśni—poezje.
Bełdowski W. Wspomnienie o Brygadjerze. (Rok 1914 w Jabłonkowie).
Car S. Józef Piłsudski a Państwo Polskie.
Cepnik H. Józef Piłsudski.
Czyżowski A. Mały Ziuk—Jak Marsz. Piłsudski był małym chłopakiem.
Dziesięciolecie odrodzenia polskiej siły zbrojnej 1918—1928.
Dziesięciolecie Polski odrodzonej. Księga pamiątkowa 1918—1928.
Dzwonkowski W. Józef Piłsudski.

Furgalski M. Zbiorek wierszy ku czci Marszałka J. Piłsudskiego.
Galiński A. Dzień 19 marca.
„Genjusz Niepodległości". Wyd. 3-e książki „J. Piłsudskiemu w hołdzie".
Hincza S. Pierwszy żołnierz odrodzonej Polski.
Jasiński Z. Wspomnienia 1914—1922.
Jellenta C. J. Piłsudski, jako pisarz i mówca.
Jezierski E. Józef Piłsudski.
Jędrzejewicz J. Józef Piłsudski.
Jura A. Jak wojował Piłsudski za Polskę.
Kwiatkowski W. Polska Marsz. J. Piłsudskiemu w dniu 19 marca.
„ „ Walka o wolność i potęgę Polski (1863—1930).
Krupiński A. Pieśń o Józefie Piłsudskim—antologja.
„ „ Wstęga szkarłatu.
Lepecki M. Z Marszałkiem Piłsudskim na Maderze.
„ „ Podróż do Egiptu — wrażenia z podróży odbytej w roku 1932 z Marszałkiem Piłsudskim.
Lipiński W. Walka zbrojna o niepodległość Polski 1905—1918.
Malinowska H. O życiu i czynach Marsz. J. Piłsudskiego.
Mereżkowski D. Józef Piłsudski.
Mirski H. Józef Piłsudski—od bojówki do buławy.
Musiałek J. Rok 1914—przyczynek do dziejów Brygady J. Piłsudskiego.
Myślińska Z. Naczelnik Państwa Józef Piłsudski.
Niepodległość—czasopismo. T. I—VIII.
Olechowski G. Wódz—powieść o J. Piłsudskim.
Opałek M. W dworku na Litwie.
Ordęga-Rożnicki S. Imieniny Komendanta w polu — sztuka w 1 akcie.
„ „ „ Pierwsze Orly — sztuka w 3 aktach.
Pieśń o Józefie Piłsudskim.
Pobóg-Malinowski W. Akcja bojowa pod Bezdanemi. 26-IX-1908.
Pomarański S. Józef Piłsudski—życie i czyny.
Roszko S. Nasz Wódz Naczelny.
Rzymowski W. Piłsudski—życie i czyny.
Sieroszewski W. Józef Piłsudski.
„ „ Marsz. Józef Piłsudski—115 zdjęć.
Sławoj-Składkowski F. Gdzie widziałem Komendanta nim Polskę wywalczył?
Starzewski J. Józef Piłsudski.
Szczerbowski H. Boje o Polskę Marsz. J. Piłsudskiego.
Wilno—Legjony 6-VIII-1914—6-VIII-1928.
Wilno Wyzwolone—jednodniówka 10-XI-30.
Wspomnienia legjonowe—z dziejów walk o niepodległość. Cz. I—II.
Za kratami więzień i drutami obozów. (Wspomn. więźniów ideowych 1914—21).
Zawisza Z. Nasz Naczelnik.
Zawiszanka Z. Świt wielkiego dnia—opowieść z dzieciństwa Marszałka Piłsudskiego.
Zygmuntowicz Z. O życiu i czynach Marszałka J. Piłsudskiego.

32.

Część nieurzędowa.

Nowy ustrój szkolnictwa. Nowe programy.

Bibljografja.

1933 r.

(ciąg dalszy).

Ks. W. Adamski — Wychowanie państwowe. Próba ujęcia podstaw socjologicznych zagadnienia— Poznań r. 1933.

Dr. M. Auerbach — Społeczne i państwowe zadania dzisiejszej szkoły—Przegląd Społeczny Nr. 4—5 r. 1933.

St. Bąkowski — Dwa programy fizyki—Gimnazjum Nr. 3 listopad 1933 r.

Al. Berger — Czynnik społeczny w wychowaniu.—Sprawy Pedagogiczne. Dodatek do „Życia Krzemienieckiego" Nr. 3 r. 1933.

Al. Berger — Na marginesie wymagań z matematyki przy egzaminach wstępnych do gimnazjum — Sprawy Pedagogiczne. Dodatek do „Życia Krzemienieckiego" Nr. 5 r. 1933.

Al. Berger — Wychowanie obywatelsko — państwowe w nauczaniu matematyki—Sprawy Pedagogiczne. Dodatek do „Życia Krzemienieckiego Nr. 4 r. 1933.

St. Bieda — W sprawie reformy szkolnej—Życie Krzemienieckie Nr. 9 wrzesień r. 1933.

R. M. Bluth — Wobec postulatu wychowania religijnego —Zrąb Nr. 4/16 r. 1933.

A. Bornholtzowa — Praca realizacyjna nauczyciela — Zrąb Nr. 4/16 r. 1933.

J. St. Bystroń — Zagadnienie programu szkolnego—Zrąb Nr. 4/16 r. 1933.

Dr. T. Chrąpowski — Nowe programy ćwiczeń cielesnych w szkolnictwie — Życie Dziecka Nr. 11—12 listopad—grudzień r. 1933.

Fr. Chudzicki — Wobec nowego podziału roku szkolnego —Nauczyciel Głuchoniemych i Niewidomych Nr. 1 r. 1933.

J. Dańcewiczowa — Program języka polskiego w szkole powszechnej—Polonista Nr. 5 i 6 wrzesień—grudzień r. 1933.

St. Daszkiewicz — Rola obrazu w nauczaniu gramatyki — Przegląd Nauczycielski Nr. 4 grudzień r. 1933.

R. Dłubak — Kilka uwag o kl. VII szkoły powszechnej w związku z nowym ustrojem szkolnictwa —Sprawy Pedagogiczne. Dodatek do „Życia Krzemienieckiego" Nr. 1 r. 1933.

Dr. Wł. Dybowski — Fizjologiczne podstawy wychowania. Rozwój fizyczny dzieci i młodzieży. Okresy rozwoju człowieka i ich higjena—Warszawa „Nasza Księgarnia" r. 1933.

D. Ejsenberg — Rozważania wychowawcze. Praca fizyczna jako nieodzowny czynnik w wychowaniu i nauczaniu—Pokłosie Szkolne Nr. 2—4 październik—grudzień r. 1933.

E. Gęborek — O prowadzeniu ćwiczeń przyrodniczych w pracowni szkolnej—Lwów r. 1933.

Dr. Wł. Gorjaczkowski	— Ujmowanie zagadnień przyrodniczych w szkolnictwie w związku z życiem gospodarczem kraju — Czasopismo Przyrodnicze Nr. 5—7 r. 1933.
J. Henzel	— Jak szkoła powszechna winna przygotować młodzież do pracy samokształceniowej—Pokłosie Szkolne Nr. 2—4 październik—grudzień r. 1933.
Ks. Dr. A. Jankowski	— Wychowanie i nauczanie—Ateneum Kapłańskie Nr. 3 październik r. 1933.
E. Jarmulski	— Współczesne problemy dydaktyki przyrodoznawstwa.—Czasopismo Przyrodnicze-Nr. 5—7 r. 1933.
K. Jaroszewski	— Na tle prac nad reformą ustroju szkolnictwa zawodowego (ciąg dalszy)—Szkoła Zawodowa Nr. 10 grudzień r. 1933.
K. Jędrzejewski	— Podstawy wychowania państwowego — Płock r. 1933.
Ks. Wł. Karasiewicz	— Wychowanie współczesne a religja—Ateneum Kapłańskie Nr. 2 sierpień—wrzesień r. 1933.
M. Kiełczewska	— Stanowisko geografji w rzędzie nauk z punktu widzenia jej walorów kształcących — Czasopismo Geograficzne Nr. 4 r. 1933.
Z. Klemensiewicz	— Gramatyka polska w nowym programie nauki—Polonista Nr. 5 i 6 wrzesień—grudzień r. 1933.
Dr. Z. Krawczyński	— Z rozważań nad wychowaniem nowego człowieka—Kraków r. 1933.
St. Lenkowski	— O lekcjach kultury klasycznej—Kwartalnik Klasyczny Nr. 4 r. 1933.
P. Letniowski	— O właściwą postawę i metodę pracy klasowej wychowawcy i wychowanka na terenie szkoły—Przegląd Nauczycielski Nr. 4 grudzień r. 1933.

A. Lipa — Zagadnienie sieci szkół zawodowych — Głos Szkoły Zawodowej Nr. 9—10 listopad—grudzień r. 1933.

Dr. E. Łoziński — Nowa organizacja roku szkolnego—Komunikat Zarządu Głównego Stowarzyszenia Dyrektorów Polskich Szkół Średnich Państwowych Nr. 38 r. 1933.

W. M. — Istota, cel i sposób realizacji w szkole I-kl. zajęć praktycznych — Sprawy Pedagogiczne. Dodatek do „Życia Krzemienieckiego" Nr. 6 r. 1933.

J. Makosińska — Piaskownica, jako pomoc geograficzna—Czasopismo Geograficzne Nr. 4 r. 1933.

Dr. E. Maleczyńska — Dookoła realizacji programu historji w kl. I gimnazjum — Gimnazjum Nr. 3 listopad r. 1933.

Dr. E. Maleczyńska i Dr. Al. Gilewicz — Materjały i wskazówki do nauczania historji Ziemi Czerwieńskiej (do 1772 r.). Sekcja Dydaktyczna Oddziału Lwowskiego Polskiego Towarzystwa Historycznego. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, Lwów 1933 r.

W. Mayer — Tezy na marginesie projektu programu nauki języków obcych nowożytnych (język niemiecki) — Gimnazjum Nr. 3 listopad r. 1933.

Wiz. T. Męczkowska — Dydaktyczna i wychowawcza rola przyrodoznawstwa w programie nauki szkolnej—Czasopismo Przyrodnicze Nr. 5 — 7 r. 1933.

E. Michałowski — Realizujemy program. Regjonalizm w szkole powszechnej — Pokłosie Szkolne Nr. 2—4 październik—grudzień r. 1933.

St. Miller — Ogród przyrodniczy— Czasopismo Przyrodnicze Nr. 5—7 r. 1933.

Dr. J. Młodowska	— Treść i forma pracy samokształceniowej w związku z przebudową programu szkoły powszechnej — Ognisko Nauczycielskie Nr. 10 grudzień r. 1933.
J. Mondelska	— Ogród szkolny i hodowla w pracowni na usługach nauki o przyrodzie — Czasopismo Przyrodnicze Nr. 5—7 r. 1933.
H. Moszczeńska i H. Mrozowska	— Przewodnik metodyczny do podręcznika historji na I klasę gimnazjum—Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, Lwów r. 1933.
St. Niemcówna	— Rola atlasów w zreformowanej szkol polskiej — Czasopismo Geograficzne Nr. 4 r. 1933.
P. Ordyński	— Nauczyciel przyrodnik jako czynnik kształtujący świadomych obywateli Kraju—Czasopismo Przyrodnicze Nr. 5—7 r. 1933.
J. Ostrowski	— Kompleks „ND"—Pion Nr. 2 październik r. 1933.
Cz. Pawłowski i Br. Wieczorkiewicz	— Korelacja języka polskiego z historją w kl. I gimnazjalnej—Gimnazjum Nr. 3 listopad r. 1933.
B. Pleśniarski	— Czy zachodzi potrzeba reformy śpiewu dziecięcego—Śpiew w Szkole Nr. 3 listopad r. 1933.
M. Polaczkówna	— Cele i środki nauczania geografji w szkole średniej nowego typu—Czasopismo Geograficzne Nr. 4 r. 1933.
Br. Rutkowski	— Powszechne rozśpiewanie a jednogłosowy śpiew zbiorowy—Śpiew w Szkole Nr. 3 listopad r. 1933.
M. Rybicki	— Nowy program nauki o przyrodzie i trudności w jego realizacji—Ognisko Nauczycielskie Nr. 10 grudzień r. 1933.
J. Rytlowa	— Lektura w nowych programach szkoły pow-

szechnej — Polonista Nr. 5 i 6 wrzesień —grudzień r. 1933.

Fr. Sadowski — Szkoła a fetyszyzm państwowy — Zrąb Nr. 4/16 r. 1933.

J. Saloni i Wł. Szyszkowski — Jak rozpoczęliśmy pracę w kl. I nowego gimnazjum?—Polonista Nr. 5 i 6 wrzesień —grudzień r. 1933.

St. Seweryn — Kilka uwag o korelacji języka polskiego z innemi przedmiotami w nowych programach—Polonista Nr. 5 i 6 wrzesień—grudzień r. 1933.

St. Skwarczyńska — O kształceniu w sobie psychiki wychowawcy—Zrąb Nr. 4/16 r. 1933.

K. Szymańska — Praca w kółkach przyrodniczych, jako czynnik wychowawczy—Czasopismo przyrodnicze Nr. 5—7 r. 1933.

St. Świdwiński — Dwa programy. Na marginesie projektu programu języka polskiego (ciąg dalszy)—Gimnazjum Nr. 3 listopad r. 1933.

Dr. M. Wachowski — Nowy program szkoły powszechnej, a oświata pozaszkolna — Wiedza i Życie Nr. 11 listopad r. 1933.

A. Wrotniak i Z. Batorowicz— Uwagi o drugoroczności w obecnych szkołach powszechnych polskich — Pokłosie Szkolne Nr. 2—4 październik—grudzień r. 1933.

Ks. W. Wyszyński — Społeczeństwo i prasa a wychowanie młodzieży—Ateneum Kapłańskie Nr. 2 sierpień—wrzesień r. 1933.

J. Zimmerspitzówna — Wpływ szkoły na przyszłe ukształtowanie życia zawodowego młodzieży — Życie Dziecka Nr. 11—12 listopad — grudzień r. 1933.

Dr. J. Żabiński — Rola ogrodu zoologicznego przy nauczaniu zoologji w szkołach powszechnych

i gimnazjach—Czasopismo Przyrodnicze Nr. 5—7 r. 1933.

E. Żółkiewski — Dookoła osi programowej „Polska i jej kultura" — Przegląd Nauczycielski Nr. 4 grudzień r. 1933.

— — Memorjał Polskiego Towarzystwa Historycznego w sprawie nauczania historji według nowych programów—Wiadomości Historyczno-Dydaktyczne Nr. 3/4 r. 1933.

— — Na przełomie — Ognisko Nauczycielskie Nr. 10 grudzień r. 1933.

— — Nowy ustrój szkolnictwa zawodowego — Głos Szkoły Zawodowej Nr. 9—10 listopad—grudzień r. 1933.

— — Wieś w cyfrach, jako materjał do nauki rachunków—Sprawy Pedagogiczne. Dodatek do „Życia Krzemienieckiego" Nr. 6 r. 1933.

Prenumerata wynosi rocznie zł. 6.—, półrocznie zł. 3.—, kwartalnie zł. 1.50. Cena pojedyńczego Nr. 0.60 gr. Należność uprasza się wpłacać na Konto Czekowe P. K. O. Nr. 30466.

Warunki umieszczenia ogłoszeń: 1/1 strona zł. 80.— 1/2 strony 45 zł.— 1/4 strony zł. 25.— 1/8 str. zł. 15.—. Ogłoszenia umieszcza się **tylko po zapłaceniu zgóry** przypadającej należności (konto Nr. 30466) w P. K. O. Administracja pozostawia bez odpowiedzi nadesłane do druku ogłoszenia, o ile jednocześnie należność nie została wpłacona.

Druk. „Lux", Wilno